

10/2020

LOVEC

110

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
OKTOBER – VINOTOK

ONE WITH NATURE

World of Hunting and Nature Exhibition
HUNGARY 2021

onewithnature2021.org

Naša dediščina je ključ do prihodnosti

na Madžarskem in po vsem svetu!

od 25. septembra do 14. oktobra 2021

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik CIII., št. 10
oktober – vinotok

Lovec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.
ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o., Maribor
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

Odgovorna urednica:
Jasna Kovačič Siuka

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik: dr. Arpad Köves
Bojan Avbar, Marjan Gselman, Jurij Lampe, dr. Boštjan Pokorny, Marko Rajkovič

Lektorica in korektorica:

Marjetka Šivic
Tehnični urednik: Milan Samar
Tajnik uredništva: Andrej Miklavčič

Lovec izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija.

Ta številka je izšla v 22.000 izvodih. Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovec pošljite na e-naslov lovec@lovska-zveza.si v Wordovem dokumentu, podpisane in žigosane uradne dopise pa skenirane ali po navadni pošti. Fotografije sprejemamo prav tako po e-pošti v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografi, ki se ukvarjajo z naravoslovno fotografijo, lahko svoje fotografije, namenjene za banko fotografij revije Lovec ter Zlatorogove in Štrokove knjižnice, pošljejo po vnaprejšnjem dogovoru po katerem od elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij pred objavo v reviji Lovec oziroma Zlatorogovi ali Štrokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovec
Župancičeva 9
1000 Ljubljana
e-naslov: lovec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovec na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovec

Foto: Andrej Miklavčič

IZ VSEBINE:

V. Prodan:	Lisjak včeraj, danes, jutri ...	448
ŽAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		450
MNENJA IN PREDLOGI		452
S. Gabrijel:	Do kdaj še tako?	452
LOVSTVO		453
B. Avbar:	Povej srcu, da je strah pred trpljenjem hujši od trpljenja samega	453
F. Ekar:	Divjemu petelinu tudi brez odstrela bije plat zvona	456
LOVČEVA OPRAVILA		460
Š. Vesel:	Oktober	460
LOVSKA OPTIKA		463
G. Hodnik:	Rdeča pika na strelnem daljnogledu in šibrenici – Noblex Sight C	463
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		466
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		467
B. Bone:	Nočni potepuhi	467
LOVSKO PESNIŠTVO		472
A. Rant:	Zlatorog	472
LOVSKA ORGANIZACIJA		473
M. Janc:	Dnevi lovskega strelstva 2020	473
J. Kovačič Siuka:	Upokojila se je Eva Strajnar	475
G. Šuler:	Slovenska vojska za potrebe lovstva	476
J. Weber:	ZLD Notranjske Cerknica organizirala 23. Srečanje lovskih mojstrov in čuvajev	477
F. Rotar:	Zbor članic Koroške lovske zveze	477
M. Gselman:	Zaprisebo slovenskega lovca podpisalo 37 novih lovk in lovcev LZ Maribor	478
P. Novak:	Strelstvo in kulinarika v LD Prosenjakovci	479
U. Krmetec:	Rezultati natečaja za izbiro fotografij za koledar LZS 2021	480
Pisarna LZS:	Veliki stenski koledar LZS 2020	480
JUBILANTI		481
MLADI IN LOVSTVO		482
M. Gselman:	Osmi lovski tabor mladih LZ Maribor	482
LOVEC ZA MLADE DIVJA MAČKA (Felis silvestris)		483
LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE		484
LOVSKI OPRTNIK		485
F. Ekar:	Biološki tabor v LD Jezersko	485
J. Petek:	Moje srečanje z medvedom	485
J. Krivec:	Iskanje ranjenega gamsa z grenkim koncem in s predlogom LZS	486
Optium, d. o. o.:	Predstavljamo: termovizijski monokularji Hikvision OWL-6	487
M. Toš:	Dr. Jože Benigar	488
Žan, Eva:	Mariniran srnji file z ananasom	488
V SPOMIN		489
LOVSKA KINOLOGIJA		490
T. Dajčar:	Preizkušnja naravnih zasnov, vzrejna preizkušnja in telesno ocenjevanje psov prinašalcev v LD Ig	490
R. Bandelj:	Vsestranska uporabnostna preizkušnja jazbečarjev	490
V. Rakovec:	Po umetni krvni sledi na Jelovici	491
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	492

SLIKA NA NASLOVNICI:

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Foto: Michael Migos

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskim možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije.

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17. 9. 2004
in št. 81/14. 11. 2014

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozal, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozal, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 1.–31. 12.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Šakal

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Šiva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

Lisjak včeraj, danes, jutri ...

Vedran Prodan,
predsednik Komisije za lovski informacijski sistem

ne dogaja nič posebnega in sistem skrbi sam zase, je resnica daleč od tega. V Komisiji za lovski informacijski sistem stalno skrbimo za njegovo posodabljanje in uvajamo nove rešitve.

Zamislite o vzpostavitvi spletne podatkovne aplikacije Lisjak segajo v leto 2002. V praksi je s prvima moduloma Članstvo in Organizacija začel v letu 2004, in sicer najprej na nivoju območnih lovskih zvez, leto pozneje pa na nivoju lovskih družin. Že od samega začetka naš informacijski sistem dograjujemo postopoma glede na finančne zmožnosti. Tako so si v nadaljevanju sledili moduli Odstrel in izgube, Lovske škode in Lovski objekti, Letni načrt lovišča, Kinologija in Izobraževanje. Prvo desetletje Lisjaka so uporabniki zaznamovali tako, da so pooblaščenca, predvsem na ravni lovskih družin, večinoma vnašali podatke. Sledile so odločitve, da je treba trud, ki ga lovci vložijo v vnašanje podatkov, primerno nagraditi z analizami, ki bodo dostopne vsem članom. Sledil je razvoj članskega dela spletnih strani in grafičnih prikazov podatkov. Tako lahko vsak lovec in lovski pripravnik s prijavo na člansko spletno stran, v katero se prijavi s serijsko številko lovske izkaznice in identifikacijsko številko člana, dostopa do vseh zapisnikov in drugih dokumentov organov in komisij Lovske zveze Slovenije (LZS), učnega gradiva ter do statističnih in grafičnih podatkov o odvzemu divjadi v svoji lovski družini, lovski škodi in lovskih objektih. Na kartografski podlagi si lahko ogleda tudi meje lovišča; za vsa lovišča so na vpogled realizacija odvzema divjadi in podatki o vseh aktualnih razpisanih izobraževanjih.

Lani je bil na pobudo Komisije Mladi in lovstvo vzpostavljen deveti modul Delo z mladimi z namenom, da bi na vseh nivojih – od lovskih družin, območnih lovskih zvez do LZS – vnašali vse aktivnosti, ki so namenjene mladim in širši javnosti. Komisija za delo z mladimi vlaga veliko truda in sredstev, da bi lovstvo približali mladini ter na dolgi rok poskrbeli za pomladitev in večji priliv članstva v naše vrste. Zato je pomembno, da vsi pooblaščenca aktivnosti, ki jih izpeljejo z mladimi, vnašajo v Lisjak. Na tak način lahko pristojna komisija pridobi realne podatke, kje in koliko je na tem področju narejeno ter v kateri smeri je treba še dodatno vlagati napore.

V zadnjem obdobju je bil korenito posodobljen tudi modul Izobraževanje. Vsako leto se je namreč vneslo nekaj novih izobraževanj, tako da imamo trenutno v sistemu 66 različnih usposabljanj. S tem je modul postal nepregleden, zato smo izobraževanja razdelili na tri osnovne nivoje, in sicer temeljna, funkcionalna in izbirna usposabljanja. Ob posodobitvi smo za pooblaščenca do Lisjaka, znotraj lovskih družin, poenostavili prijavo posameznih članov na izbrana

usposabljanja. Epidemija koronavirusne bolezni pa je prinesla spoznanje, da bo treba imeti v prihodnosti vsaj rezervne scenarije usposabljanj v e-obliki. Predlagali smo tudi uvedbo E-dnevnika lovskega pripravnika in E-redovalnice, vendar je pristojna Komisija za izobraževanje pri uvajanju teh novosti še vedno zelo zadržana oziroma jim je celo nenaklonjena.

Čeprav je s prejšnjim mandatom predsednik LZS upravljanje s spletno stranjo prenesel s Komisije za lovski informacijski sistem na novoustanovljen Uredniški odbor za spletne strani LZS, je v tem mandatu, morebiti tudi na podlagi slabih izkušenj in zaradi neuspešnih poskusov za izdelavo nove spletne strani, le steklo sodelovanje med Komisijo za informacijski sistem, Uredniškim odborom glasila Lovec, Zlatorogove knjižnice in spletne strani LZS ter strokovno sodelavko za odnose z javnostmi. Plod tega je, da so bile začrtane smernice in izbrana tehnologija za novo spletno stran. Na podlagi razpisa je bil izbran ponudnik za izdelavo nove spletne strani. V tem trenutku že potekajo usklajevanja z oblikovalcem spletne strani. Tako lahko konec leta ali v začetku naslednjega pričakujemo, da bo našo krovno organizacijo predstavljala sodobna in vsebinsko bogata spletna stran, ki bo ohranila vse vsebine članskega dela spletne strani in dostope do spletnih aplikacij. Še več – omogočala bo prenose dodatnih vsebin iz Lisjaka in uvedbo dodatnih spletnih aplikacij. Seveda bo spletna stran popolnoma prilagojena za pregledovanje z mobilnimi napravami.

In ravno v to smer, prilagoditev aplikacij mobilnim napravam, je usmerjen tudi trend pri načrtih Komisije za lovski informacijski sistem. Sam sistem Lisjak smo že prilagodili delu z mobilnimi napravami, zavedati pa se moramo, da je platforma našega operacijskega sistema zastarela in ima številne omejitve pri uporabi sodobnih tehnologij. V prihodnje bo treba zagristi tudi v to kisljo jabolko, zagotoviti potrebna sredstva in sistem postaviti na sodobnejši platformi, če bomo želeli Lisjaka ohraniti v takem obsegu in ga nadgrajevati z novimi vsebinami.

Zelo pomembno se mi zdi poudariti, da so poleg lovcev uporabnost našega informacijskega sistema spoznali tudi številni zunanji deležniki. Že vrsto let se lahko pred Evropo in tudi širše pohvalimo z bazo podatkov o divjadi, lovskih objektih, škodi od divjadi in opravljenih delih v lovišču, kot je nima nobena druga država. Uporabnost Lisjaka in pomembnost podatkov, ki jih vanj vnašajo lovci, so najprej prepoznali na znanstveno-raziskovalnem področju. Začelo se je s prenosi podatkov v Osrednji slovenski lovski informacijski sistem na Gozdarskem inštitutu (OSLIS), nadaljevalo se je z razvojem aplikacije Monitoring šakala v okviru ciljno raziskovalnega projekta Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal v Sloveniji. Tudi na podlagi ažurnih in realnih vnosov opažanj šakala v omenjeno aplikacijo velja zasluga lovcem, ki so to počeli, da z letošnjim letom upravljamo s šakalom tudi z odstrelom. Pri tem pa prosim, da bi podatke še naprej vnašali v omenjeno aplikacijo, saj bo nadaljnji trend odvzema omenjene vrste, vsaj še v naslednjih nekaj letih, temeljil tudi na podatkih vnesenih opažanj šakala v aplikacijo Monitoring šakala.

Sledila je aplikacija Povož divjadi, ki jo je financirala Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI). Predstavniki DRSI so spoznali, da lahko lovci z natančnimi vnosi lokacij povozov divjadi pripomoremo k zmanjšanju prometnih nesreč, v katerih je udeležena divjad. Na podlagi podatkov iz Lisjaka in navedene aplikacije smo in bomo v prihodnje opremljali kritične odseke državnih cest s primernimi zaščitnimi sredstvi.

Lani je tudi pristojno ministrstvo s pravilnikom določilo, da se lahko del nalog s področja vzdrževanja in razvoja Lisjaka financira iz proračuna.

In nenazadnje je pred nami nov izziv, o katerem je v uvodniku prejšnjega Lovca že pisal prof. dr. Boštjan Pokorny. Univerza na Primorskem je Lisjaka spoznala kot ključen vir podatkov o divjadi in še z drugimi mednarodnimi partnerji uspela na razpisu v okviru projekta Obzorje 2020. Na podlagi tega bomo v sodelovanju s Komisijo za upravljanje divjadi in Strokovno-znanstvenim svetom nadgradili Lisjaka in pripravili aplikacijo za monitoring različnih vrst divjadi.

Iz napisanega je razvidno, da naši komisiji ne bo zmanjkalo dela, razvoju tehnologij moramo slediti, pri tem pa vsakič pretehtati

med uporabnostjo in potrebnim vložkom. Zavedamo se povprečne starosti slovenskega lovca, vendar tudi tega, da je tudi informacijska tehnologija primerna vaba za mlade rodove v naših vrstah. Verjamem, da bomo tudi v prihodnje lovci in drugi odločevalci znali izkoristiti v dobrobit divjadi in našega poslanstva podatke, ki jih vsi mi prispevamo v naš lovski informacijski sistem.

»Čeprav ima stranski udeleženec vtis, da se glede Lisjaka nič posebnega ne dogaja in sistem skrbi sam zase, je resnica daleč od tega. V Komisiji za lovski informacijski sistem stalno skrbimo za njegovo posodabljanje in uvajamo nove rešitve.«

Foto: Andrej Miklavčič

Foto: Pixabay (fotografija je simbolična.)

MOTORIST TRČIL V SRNO

PRIMORSKE NOVICE 9. 8. 2020 (Danijel Cek) – Nenavadna nesreča se je zgodila na cesti med Senožečami in Divačo. Iz Postojne se je s svojim motorjem po cesti proti Divači peljal 22-letnik, ko je na cesto nenadoma stekla srna. Srečanje je bilo tako nenadno, da se motorist srni ni utegnil izogniti, ampak je trčil vanjo, zaradi trka izgubil ravnotežje in padel. K sreči je očitno lepo padel, saj se je pri drsenju po cesti in ob njej le laže poškodoval. Na kraju so mu priskočili na pomoč sežanski poklicni in senožeški prostovoljni gasilci ter sežanski reševalci, ki so ga odpeljali v izolsko bolnišnico. Veliko huje jo je odnesla srna, ki je zaradi poškodb obležala, zato so policisti poklicali predstavnika lokalne lovske družine, ki ji je skrajšal trpljenje.

BO KOČEVSKO POSTALO ZVERINJAK ALI REZERVAT?

DELO, 20. 8. 2020 (Simona Fajfar) – Do leta 2000 je bilo na Kočevskem sobivanje lju-

di in živali v nekakšnem ravnovesju, zadnja leta pa se problematika stopnjuje. Na Kočevskem, enem najbolj gozdnatih predelov Slovenije, kjer živijo tri velike zveri – volk, medved in ris – letos opozarjajo predvsem na občutno večanje škodnih primerov zaradi volkov oziroma napadov volkov na domače živali. Krhkega ravnovesja sobivanja ljudi in velikih zveri tam že dolgo ni več. Da razmere na Kočevskem oziroma na kočevsko-belokranjskem lovskopravljavskem območju niso običajne oziroma, da pravega sožitja med velikimi zvermi in človekom še vedno ni, kažejo uradni podatki Zavoda za gozdove Slovenije. Lani so na omenjenem območju v prvih sedmih mesecih prijavili 91 napadov volkov in medvedov na domače živali, letos v enakem obdobju pa se je število napadov povzpelo na 117. O tem je v **Sobotni prilogi DELA 29. 8. 2020** pisal tudi mag. Janez Črnač in izpostavil, da oblast na kočevskem območju pospešuje rejo drobnice brez obveznega varstva s pastirji ali psi, nato pa izplačuje škodo, ki jo povzročijo velike zveri. Tako je bila leta 2018 ocenjena škoda zaradi medvedov 75.410 evrov, zaradi volkov pa 125.190 evrov. Leta 2019 je bilo škode zaradi

medvedov za 163.850 evrov in zaradi volkov 248.500 evrov.

VLAK TRČIL V MEDVEDKO

DOLENJSKI LIST, 13. 8. 2020 (B. B.) – Na progi Novo mesto–Ljubljana je vlak 12. avgusta zjutraj pri Šrangi v Občini Mirna Peč do smrti povozil večletno medvedko, ki je neprevidno prečkala železniške tire. Kot so sporočili iz Lovske družine (LD) Novo mesto, je bil trk tako silovit, da je medvedka na mestu poginila. Lovci so ob ogledu ugotovili, da je vlak medvedko zadel na območju lovišča LD Mirna Peč, pri bunkerju, ki stoji ob železniški progi, nato pa jo je nekaj časa potiskal po tirih, da je na koncu obležala na območju lovišča LD Novo mesto. Ali je medvedka vodila mladiče, lovci niso ugotovili; če jih je, so osiroteli in tavajo po bližnjih gozdovih, je povedal član LD Novo mesto Bojan Avbar. Lovci sicer domnevajo, da bi nesreča lahko nastala v času parjenja medvedov, ki se gibljejo po tradicionalni tisočletni trasi od Hmeljnika proti Frati v Kočevski rog in nazaj. Pri tem rjavi medvedi preko zelenega mostu na karteljevskem klanecu prečkajo

avtocesto Ljubljana–Obrežje, pa tudi lokalne in regionalne ceste ter železniško progo, ki je bila tokrat usodna za medvedko v njeni zreli dobi.

VOŽNJA PO GOZDU MOTI DIVJAD IN UNIČUJE TLA

STA, 16. 8. 2020 – Vožnja v Snaravi, zunaj urejenih poti, povzroča precej škode, moti pa tudi življenje divjadi, je za STA povedal strokovni tajnik Sindikata kmetov Slovenije Jernej Redek. Vožnja v naravi je težava predvsem na območjih ob meji, kot so Štajerska, Koroška in Primorska. Tujci, predvsem državljani Avstrije in Italije, namreč prihajajo na vožnje v Slovenijo, saj je v tujini to področje bolj regulirano, je pojasnil Redek. Kot primer je navedel, da je v Avstriji običajno, da lastnik v gozdu postavi zapornico, saj gre za zasebno zemljišče. V Sloveniji velja, da je gozd odprt javni prostor. »V Avstriji je vsem jasno, da se po kmetovih površinah ne hodi. Pri nas pa se to dojemata kot skupna lastnina, ni spoštovanja,« je povedal. Med epidemijo novega koronavirusa se je obisk v gozdu povečal, opažajo

na Zavodu za gozdove Slovenije. Povečalo se je tudi neprimerno vedenje obiskovalcev gozda, so zapisali za STA ter izpostavili smetenje, hojo zunaj urejenih poti in vožnjo z motornimi vozili.

PO LANSKIH NEZAKONITIH 200 MEDVEDOV JIH BODO V DOBREM LETU V SLOVENIJI POSTRELILI ŠE 335. V DVEH LETIH TOREJ 535 MEDVEDOV. ALARMANTNI SIGNALI IZ LOVSKIH VRST

Www.anaasic.com, 25.8. 2020 (Ana Ašič) – Da je s slovenskim nenasitnim streljanjem medvedov nekaj res zelo hudo narobe, vse bolj kažejo tudi številni odzivi iz lovskih vrst, ki jih je vsak dan več. Čeprav se mnogi lovci še vedno težko odločijo za javno nasprotovanje in izpostavljanje,

je vendarle zgroženost večine, ki opozarja na nesprejemljive nepravilnosti pri načrtovanih odstrelkih in upravljanju z medvedom na Slovenskem, alarmantna! Zato pravzaprav ni bilo čudno, da se je Lovska zveza Slovenije (LZS), ki jo je pri tem kot predsednik zastopal mag. Lado Bradač, pritožila že na letošnje junijsko dovoljenje Agencije Republike Slovenije za okolje in odstrel 115 medvedov. Takrat je predsednik LZS za našo publicistično spletno stran dejal: *»Tako velik in nesorazmeren poseg v medvedjo populacijo na osrednjem območju življenjskega prostora medveda je zelo sporen! Bistvo takšne izredne odločbe naj bi bilo v tem, da se zmanjša število zveri, v konkretnem primeru medvedov, tam, kjer povzročajo največ težav! To je predvsem robno območje, kjer medvedi vse pogosteje prihajajo v bližino naselij, zaradi česar se povečuje potencialna nevarnost za konflikte med medvedom in človekom. Zakaj tako drastično posegati v medvedov osrednji prostor, v odmaknjena območja, lovišča s posebnimi na-*

meni, ki so namenjena prav temu, da lahko medved tam nemoteno živi, mi ni jasno! In se s tem tudi ne morem strinjati!« Prejkoslej bo nekaj vprašanj treba postaviti tudi Zavodu Republike Slovenije za varstvo narave. Ob vseh vsebinsko spornih vprašanjih, na katere opozarjata neodvisna strokovna in kritična javnost, lovci, slovensko in evropsko sodišče ter strokovnjaki za naravovarstvene direktive in mednarodno okoljsko pravo, slovenski Zavod za varstvo narave nima nobenih pomislekov, zadržkov ali kakršnegakoli ugovora v prav nobeni točki zahtevanega odstrela 220 medvedov od 1. oktobra 2020 do 30. septembra 2021.

RIBIČI IN LOVCI SO PREDVSEM IZJEMNI OKOLJEVARSTVENIKI

Www.slovenskenovice.si, 20.8. 2020 (Janez Petkovšek) – Lovci in ribiči so velikokrat deležni graje, da so kot ubijalci rib in divjadi, vse premalokrat pa omenjeni kot eni najbolj vestnih

in učinkovitih okoljevarstvenikov. Niso le teoretiki, temveč dejavni v delovnih in čistilnih akcijah. Trdimo lahko celo, da brez njih, vseh skupaj je namreč registriranih kar 34.000, naši gozdovi, reke, jezera in morje ne bi bili v tako dobrem stanju. Kot je nedavno za revijo Lovec zapisal lovec Marjan Toš, so pred več kot 25 leti začeli organizirano in načrtno izvajati čistilne akcije in so v nekaj letih gozdove temeljito očistili največjih divjih odlagališč odpadkov. Če jih je bilo v začetku na stotine ton, so večji kupi zdaj vse redkejši, prevladujejo zlasti smeti gobarjev, pohodnikov, rekreativnih tekačev in kolesarjev. Kljub temu se najdejo izjeme, ki na gozdne poti ali jase pripeljejo tudi gradbene odpadke. Tako je neznanec v gozdno območje Dobrava blizu Svete Trojice v Slovenskih goricah nedavno pripeljal velike količine odpadnega asfalta, in to kljub opozorilnim tablam Občine Sveta Trojica, da je odlaganje prepovedano.

Pripravil:
dr. Marjan Toš

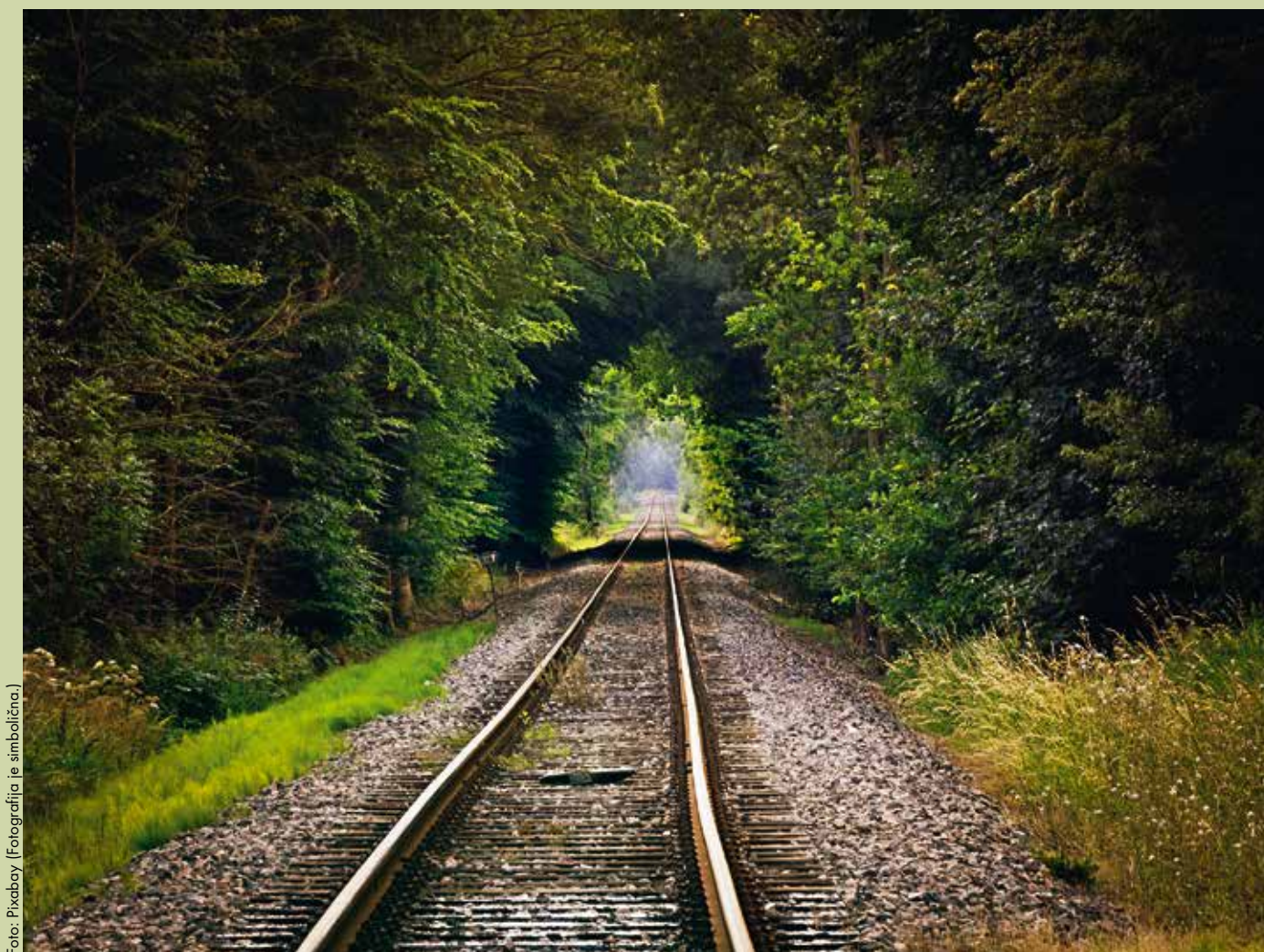

Foto: Pixabay (Fotografija je simbolična.)

Do kdaj še tako?

Na Dolenjskem imamo upravljavci lovišč velike težave z motoriziranim krivolovom Romov. Ne vem, kako je drugje, verjetno se še kje srečujete z enako težavo kot pri nas. Težko je oceniti, koliko divjadi konča v loncih nepridipravov, ki lovijo dan za dnem. Motoriziran lov izvajajo ponoči, po navadi po polnoči, ko ljudje že počivajo in lovcev ni več v loviščih.

Romi tak nezakonit lov izvajajo taktično. V prvem vozilu so poleg voznika še strelci in tisti, ki z reflektorji iščejo divjad in jo strelcu dobro osvetlijo. Po strelu eden izstopi iz vozila. Avto z orožjem in opremo za osvetljevanje nemudoma zapusti prizorišče in po potrebi opremo skrijejo. Drugi avto, v katerem ni orožja in ničesar, kar bi dalo slutiti, da so na lovskem pohodu, pripelje takoj za prvim in skupaj s tistim, ki je izstopil iz prvega vozila, plen poberejo in odpeljejo. Če jih ustavi policija, povedo, da so mrtvo divjad našli ob cesti in so jo pobrali. To je samo en način nočnega krivolova, ki je najpogostejši. Izjemoma se s takim krivolovom ukvarja še kdo in tudi lovci so med njimi.

Iz naselja Brezje v Novem mestu, kar mi je pripovedoval Rom, ki se je želel včlaniti v lovsko organizacijo, gre vsako noč na tak nočni krivolov več skupin. Iz naselja Vejar pri Hudejah v Občini Trebnje prav tako aktivno lovi več skupin. Lovci smo pri zatiranju krivolova nemočni. Dobro vemo, kakšne so pristojnosti lovskih čuvajev. Če bi se le-ta preveč izpostavljali, je celo v nevarnosti, da bi se mu kaj zgodilo.

Opisal bom primer krivolova, ki se je zgodil 23. julija 2020 na območju **Lovske družine (LD) Dobrníč**. V neposredni bližini naselja Dobrníč in Lokve (približno sto metrov stran) je ponoči okoli ene ure odjeknil strel, kar so nekateri domačini slišali, saj so zaradi

rost okrog osem let. Pri iztrebljanju smo našli tudi kroglo, ki je jelenu zlomila stegenico in končala v tankem črevesju. Tako je bil načrt odstrela lovske družine v starostnem razredu 5 + končan. Ostal nam je še en jelen iz razreda 2–4 leta. Upamo in želimo, da bi

najdemo lovci, večinoma pa zveri, ki jih pri nas ne manjka. Kakršnikoli grafi in analize na osnovi podatkov iz našega lovskega informacijskega sistema *Lisjak* ne bi prikazali realnega stanja.

Upam si trditi, da na območju štirih lovskih družin (LD

Foto: Stane Gabrijel

V koruzi, približno sto metrov od ceste, je kmet zagledal močnega jelena, kako se dviga na prve noge, pa je vsakokrat padel na tla. Hitro je poklical najbližjega lovca, ki je jelenu skrajšal muke. Na prizorišče so kmalu prišli domači lovci in kriminalist, ki smo ga takoj obvestili o krivolovu.

vročine spali pri odprtih oknih. Zjutraj so enemu od kmetov s pašnika pobegnile krave in jih je zganjal nazaj za ograjo. V koruzi, približno sto metrov od ceste, je zagledal močnega jelena, kako se dviga na prve noge, pa je vsakokrat padel na tla. Hitro je poklical najbližjega lovca **Avgusta Žnidaršiča**, ki je jelenu skrajšal muke. Na prizorišče so kmalu prišli domači lovci in kriminalist, ki smo ga takoj obvestili o krivolovu. Po opravljenem postopku smo jelena stehali. Bruto teža je bila 269 kg, močno rogovje in čeljust pa so nakazovali sta-

nekoč pa le ugotovili, kdo je bil nezakoniti strellec. Policija namreč kar pogosto najde pri Romih orožje, med katerim je tudi veliko lovskega, ki je bilo lovcem ukradeno na kakršenkoli način. Samo letos smo našli tudi več osebkov srnjadi, obstreljenih z malokalibrskim orožjem, in to vse ob cestah in poteh.

Statistični podatki o krivolovu so številčno majhni, predvsem zato, ker nepridipravi divjad, ki pade v ognju, poberejo v vsaj 90 %. Tisto divjad, ki ranjena pobegne, pa jo bolj izjemoma kot praviloma

Dobrníč, **LD Mirna Peč**, **LD Novo mesto** in **LD Plešivica**) z nezakonitim lovom krivolovci uresničijo še najmanj lovskega informacijskega sistema *Lisjak* ne bi prikazali realnega stanja.

Vem, da imajo policisti zelo veliko dela z migranti na cestah in še kje. Menim pa, da se je treba organizirati ter s sodelovanjem lovske organizacije in večjim pristopom **Policije** preprečevati veliko gospodarsko škodo, ki nastaja državi z nezakonitim lovom.

Stane Gabrijel,
LD Dobrníč

Avtorje besedil, namenjenih za objavo v rubriki *Mnenja in predlogi*, obveščamo, da uredništvo sprejema besedila z največ 4000 znaki brez predledkov.

Uredništvo

POVEJ SRCU, DA JE STRAH PRED TRPLJENJEM HUJŠI OD TRPLJENJA SAMEGA¹

Spomenica v počastitev svetovnega dneva proti mučenju živali

Svetovni dan boja proti mučenju živali so leta 1931 začeli ekologi na svojem shodu v Firencah, da bi opozorili na zaskrbljujoč položaj ogroženih živalskih vrst. Etično in moralno je, da se svetovnemu prazniku pridružimo tudi člani **Lovske zveze Slovenije**, ki smo spoštljivemu odnosu do divjadi zavezani z Etičnim kodeksom slovenskih lovcev. Svetovni praznik vsako leto poteka pod okriljem **Svetovnega združenja za zaščito živali** (*Word Society for the Protection of Animals – WSPA*). Datum 4. oktober je bil kot svetovni dan boja proti mučenju živali izbran, ker na ta dan goduje sveti **Frančišek Asiški**, zaščitnik živali, ki je zagovarjal odgovoren in ljubeč odnos človeka do okolja in živali. Po doživetju razodetja, ki se mu je zgodilo na god **svetega Matija**, je 24. februarja 1208 oblekel sivorjavo tuniko s kapuco in se opasal z vrvjo. Zatekel se je k molitvi in zaprisegel pomoč ubogim. V cerkvi svetega Nikolaja v Assisiju je 16. aprila 1209 ustanovil frančiškanski red, ki ga je 29. novembra 1223 z bulo *Solet annuere* potrdil papež **Honorij III.**

Moten človekov čuten odnos do živali

Gospodar Lovske družine (LD) Novo mesto **Goran Miletić** nas je 5. julija letos obvestil, da je bila prejšnji večer na Avpičevem vrtu uplenje-

¹ Citat brazilskega pisatelja Paula Coelhoa

na divja svinja lanščakinja, ki je vodila progaste mladiče. Mladi pujski so ostali brez matere, ki jih je hranila in vodila. Nemočni in brez varstva so brez zaščite tavalili po gozdu. Gospodar lovske družine je, potem ko so osirotele mladičke divjega prašiča opazili na mrhovišču, kjer so se hranili, vsem članom poslal plemenito

opozorilo, da jih ni dovoljeno upleniti, ker so majhni in nebolgljeni.

Na turbno soboto 18. julija letos sem prejel SMS-sporočilo z obvestilom gospodarja, da je neznani storilec v drugem sektorju na Kuzarjevem kalu ustrelil srnjaka 2+. Prve ugotovitve so pokazale, da je bil ustreljen z malokalibrsko puško ali z močnejšo zračno. Policija je opravila ogled in zasegla smrtonosni izstrelek, ki je bil najden v telesu nesrečnega srnjaka. Sodoprsti kopitar, predstavnik cervidov, je poginil v mukah, kar je bilo videti po sledih, ki so slikovito pričale, kako se je v zadnjih trenutkih boril za svoje življene in poginil v mukah. Vse nas je pretreslo. Kdo je bil storilec in zakaj je brezsrčno, zverinsko pokončal srnjaka, da je poginil in pred tem trpel neizmerne bolečine in muke?! Ključen je človekov (ne)odnos do nemočne živali, ki je pred svojim koncem trpela nesorazmerne strahove in bolečine.

V lovišču LD Novo mesto je znova udarilo 24. julija. Gospodar nas je s SMS-sporočilom obvestil, da je naš lovec na smetišču blizu Muhaberja našel posmrtno ostanke jelena lanščaka, košute, srnjaka 2+ in srne 2+. Sum, da je bil vzrok nezakonit lov, je med lovce vnesel nemir in določeno stopnjo dvoma, kdo in na

kakšen način je uplenil kar štiri osebkke divjadi, uplenjene na način, ki je živalim povzročil trpljenje. Storilec je bil očitno oseba, ki ne spoštuje svetosti življenja in mu je vseeno, da so živali glede na način usmrtilve trpele strah in bolečine. Slednje so za divjad, ki jo krivolovci lovijo v zanke, še toliko intenzivnejše. Zankarstvo očitno še ni izumrlo.

pojenja. Resnica je, da je svet dober in slab, temen in svetel, vmes pa različnih odtenkov grabežljivosti ter bolj ali manj nasilnega pohlepa. Oblik mučenj živali, tudi divjadi in zveri, je mnogo vrst in načinov.

Pri odstrelu posameznih osebkov divjadi je bistveno – kot mi je pred več leti omenila **Eva Lea Müller**, predstavnica

V prvi vrsti moramo ravnati v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih lovcev in se med seboj vzpodbujati pri humanem ravnanju z divjadjo. Uplenitev osebkka divjadi ali zveri je upravičena le pod pogojem, da divjad ali zver pade v ognju. Da se ne muči in trpi nepotrebnega strahu in bolečine. Zato mora biti vsak strel sprožen odgovorno.

Kruto pokončanje je srnjaku povzročilo hudo trpljenje.

Človekov odnos do živali

Ključnega pomena je odgovor na vprašanje človekovega odnosa do živali, ki se je spreminjal skozi stoletja. Često je bil poleg družbenih pojavov odvisen od čutnosti tako posameznikov kot družbe. V različnih zgodovinskih obdobjih je nihal med čaščenjem na eni strani in krutim izkoriščanjem na drugi. V zadnjih desetletjih se je pojavila bistveno višja stopnja ozaveščenosti za ustreznejše varstvo in zaščito živali, tudi na področju lovstva, ki je okrepilo svoj odnos do divjadi.

Primer srnjaka s Kuzarjevega kala ni osamljen, tudi vodeče divje svinje lanščakinje ne. Število (ne)zakonitih uplenitev divjadi, ki posledično nelovsko trpinčijo divjad in ji povzročajo bolečine, ne

V različnih zgodovinskih obdobjih je človekov odnos do živali nihal med čaščenjem na eni strani in krutim izkoriščanjem na drugi. V zadnjih desetletjih se je pojavila bistveno višja stopnja ozaveščenosti za ustreznejše varstvo in zaščito živali, tudi na področju lovstva, ki je okrepilo svoj odnos do divjadi.

društva proti mučenju živali –, da divjad pade v ognju. Zato, da se ne muči in da ne trpi nepotrebnega strahu in bolečine. Vsak strel mora biti sprožen odgovorno. Ljudje se svojih ravnanj, ki živalim, domačim ali divjim, pa tudi zverem, povzročajo trpljenje, strah in bolečino, vedno niti ne zavedamo. Škodljive posledice v obliki mučenja nastajajo pri obstreljeni divjadi, ki jo moramo poiskati s psom krvosledcem, ali pa pri lovskih psih, ki jih brez vode in prezračevanja puščamo zaklenjena v vozilih.

Kaj je mučenje živali?

O mučenju živali ne govorimo radi ali pa sploh ne. Po navadi se zaradi nepotešene želje po uplenitvi sploh ne zavedamo, da so lahko v našem odnosu do divjadi (pa tudi do lovskih psov in drugih živali) na vsakem lovu, pri vsaki uplenitvi, prisotni bolj ali manj intenzivni elementi mučenja živali. O tej neželeni pojavnosti obliki bi se morala izobraziti vsaka lovka in vsak lovec, vse z namenom, da bi tudi pri uplenitvah pokazali svoj moralno-etični odnos na najvišji ravni. Zavreči je treba brezsrčno plenjenje divjadi s strelnim orožjem. *Etični kodeks slovenskih lovcev* nas zavezuje, da v odnosih do žive ali mrt-

ve divjadi ravnamo humano in spoštljivo.

Mučenje živali je namreč po svoji definiciji vsako naklepno ravnanje ali opustitev dolžnega ravnanja, ki živalim povzroča poškodbe, dalj časa trajajoče ali ponavljajoče trpljenje in strah. Mučenje živali je surovo ravnanje človeka z živalmi, ki zasleduje njihovo ubijanje brez razloga, njihovo poškodovanje, povzročanje bolečin in strahu, izstradanje ali kakšen drug način, ki pri živalih, največkrat zaradi izživljanja, povzroči poseg v duševno ali telesno integriteto živali.

Trpinčenje je sinonim za mučenje, ki vsebuje oblike načrtnega ali grdega in nepremišljenega surovega ravnanja z živalmi. Trpinčenje je tesno povezano z maltretiranjem, ki predstavlja oblike grdega ravnanja, ki v lovstvu presegajo običajne ukrepe za upravljanje z divjadjo.

Primer nedopustnega pravnega nasilja nad prostoživečimi živalmi, konkretno nad zvermi, je bil *Zakon o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave* (Uradni list RS, št. 43/19), ki ga je zaradi posega zakonodajne veje oblasti v sodno vejo oblasti razveljavilo **Ustavno sodišče Republike Slovenije** s svojo odločbo, št. U-I-194/19.

Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano² je izdal *Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja in usmrtilve ranjene živali ter višini odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom*. Pravilnik, ki zagotavlja, da bodo po strelu divje živali padle v ognju, je pravi korak za preprečevanje mučenja živali s strelnim orožjem, ker so za pravilnost in etičnost uplenitve določene vrsta, moč lovskega orožja in najmanjša moč izstrelkov, s katerimi je dovoljeno loviti posamezne vrste divjadi in zavarovanih vrst prostoživečih živali.

² Na podlagi drugega odstavka 43. člena in drugega odstavka 55. člena in za izvrševanje tretjega in četrtega odstavka 42. člena ter v povezavi s 15. točko prvega odstavka 21. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08 in 46/14 – ZON-C).

Minister je tudi določil način zakonite usmrtnitve ranjene divjadi in živali zavarovanih prostoživečih živalskih vrst ter divjadi pri izrednem posegu iz zakona, ki ureja divjad in lovstvo.

V praksi kar nemalokrat pozabljamo, da je s pravilnikom določen tudi način zasledovanja ranjene divjadi in živali zavarovanih prostoživečih živalskih vrst z lovskim psom. Iz svoje prakse, povezane s pregonom storilcev kaznivih dejanj nezakonitega lova ali s tem povezanimi kaznivimi dejanji, sem spoznal, da lovske družine v posameznih primerih (povozi, nezakonit odstrel ...) pozabljajo, da je s pravilnikom določena tudi višina odškodnine za divjad, ki je povzročena s protipravnim lovom. Poudariti je treba, da je neetično, da lovci ranjeno divjad zasledujemo sti-

Zasežene zanke nezakonitih lovcev (iz zbirke lovca Poldeta Longarja, člana LD Novo mesto)

hijsko in ji s sledenjem povzročamo strah. Trpljenje drugih vidimo, občutimo pa samo lastnega. Zavedati se je treba, da so divjad živa bitja, ki imajo dušo in srce. Zavedati se moramo **svetosti življenja**, ki je neodtujljivi postulat. Preden ukrivimo prst na sprožilcu, pomislimo tudi na bolečino osebk, ki ga čaka strel ...

Zakonske podlage za boj proti mučenju živali

Zakoni prepovedujejo ravnanja, ki povzročajo trpljenje živali. Kruta ravnanja praviloma niso povezana z določilom, ali je storilec svoje dejanje zagrešil ali ga je opustil namerno ali iz malomarnosti. Merilo je sama teža dejanja. *Zakon o zaščiti živali*³ (ZZZiv-UPB3) v

³ Uradni list RS, št. 38/13 in 21/18

Zakoni prepovedujejo ravnanja, ki povzročajo trpljenje živali. Kruta ravnanja praviloma niso povezana z določilom, ali je storilec svoje dejanje zagrešil ali ga je opustil namerno ali iz malomarnosti. Merilo je sama teža dejanja.

4. členu mučenje živali opredeljuje kot vsako ravnanje ali opustitev ravnanja, storjeno naklepno, ki živali povzroči hujšo poškodbo ali dalj časa trajajoče ali ponavljajoče trpljenje ali škoduje njenemu zdravju. Kot mučenje živali šteje tudi nepotrebna in neprimerna usmrtnitev živali.

Med prvimi evropskimi dogovori o zaščiti in skrbi za živali so bile sprejete konvencije Sveta Evrope, ki udeleženci človekovo moralno odgovornost za zaščito živali. Če človek zaradi lastnih potreb uporablja živali, mora v razumnih mejah zagotoviti pogoje, ki preprečujejo nepotrebno ogrožanje njihove dobrobiti in zdravja. Pojem **dobrobit živali** je bil omenjen v *Amsterdamski pogodbi* (1997). Zakonsko zavezujoči protokol je glede dobrobiti živali ohranila

tudi *Lizbonska pogodba*, ki je v celoti upoštevala zahteve po dobrem počutju živali kot čutečih bitij. Slovenski zakon o zaščiti živali temelji na 72. členu *Ustave Republike Slovenije* in velja za živali, ki imajo razvit živčni sistem, tako da čutijo bolečine zunanje vplive, dosledno pa se izvaja pri vretenčarjih. Pri drugih živalih se uporablja glede na stopnjo njihove občutljivosti v skladu z ustaljenimi izkušnjami in znanstvenimi spoznanji. Slovensko lovstvo s svojim etičnim odnosom do prostoživečih živali in narave stopa po humani poti, ki skrbi za varovanje živali pred mučenjem in trpinčenjem.

Kako naj v praksi ukrepamo proti mučenju živali

V prvi vrsti moramo ravnati v skladu z *Etičnim kodeksom slovenskih lovcev* in se med seboj vzpodbujati pri humanem ravnanju z divjadjo. Uplenitev osebk divjadi ali zveri je upravičena le pod pogojem, da divjad ali zver pade v ognju. Da se ne muči in trpi nepotrebne strahu in bolečine. Zato mora biti vsak strel sprožen odgovorno. *Če obstreljena ali ranjena divjad trpi stres, bolečino ali*

strah, že lahko govorimo o mučenju. V Sloveniji je divjad dovoljeno loviti samo **po načelih lovske pravičnosti**, z vrsti divjadi primernim lovskim orožjem in izstrelkom ter na načine, ki ne smejo ogrožati življenja ali zdravja ljudi. Vse drugo so oblike strpinčenja, kar pomeni s trpinčenjem izčrpati, oslabiti ali z velikimi obremenitvami izmučiti osebek živali, da postane iztrpinčen⁴. Z lovskega vidika je mučenje divjadi vsakršno grdo ravnanje, ki lahko divjadi povzroči nepotrebno trpljenje. Grdo ravnanje je oblika mučenja divjadi, ki vzbuja neprijeten, neugoden občutek, strah in bolečine. Zato ima 4. oktober, dan boja proti mučenju živali, ključno nalogo, da izpraša našo vest, ali smo pri lovskih dejavnostih dovolj spoštljivi in etični do divjadi, pa tudi do lovskih psov in drugih živali.

Divjadi ni dovoljeno vznemirjati ali izpostavljati nepotrebno trpljenju. Prepovedan je lov z zankami, mrežami, limanicami in s pastmi stopalkami, ki divjadi povzročijo trpljenje. Lovec se mora vedno odločiti v korist divjadi. Nikoli ne sme sodelovati pri mučenjih ali pri katerem drugem nečloveškem ravnanju z divjadjo. Divjad moramo spoštovati in v stiski ji moramo lajšati njeno trpljenje. Lovci nikoli ne sme sodelovati pri ponižujočih ravnanjih z mrtvo ali živo divjadjo. *Etični kodeks slovenskih lovcev* veleva, da je lovec za svoje razsodne odločitve moralno odgovoren po načelih vesti in poštenja. Brzdati se mora, nadzorovati samega sebe. Nikoli ne sme zlorabljati stiske divjadi ali jo trpinčiti. Posebej mora biti obziren do lovskih psov. Vsak lovec na lovu in zunaj njega mora ravnati po svoji dobri vesti in v korist divjadi, ki ji s preganjanjem ali strelom ne sme povzročati nelagodja, strahu ali trpljenja. Misel še zlasti za velja skupne ali skupinske love, pa pri lovu na malo in pernatu divjad, kjer je obvezna uporaba izšolanega lovskega psa.

V odnosih do žive ali mrtve divjadi mora lovec ravnati humano in spoštljivo. Pri lovu najprej velja presoja, kaj smemo in ne, kaj zmoremo. Pred vsakim strelom bi moral lovec po načelih varnosti in lovske pravičnosti s polno odgovornostjo presoditi upravičenost strela. Dolžnost lovcev je, da divjadi zagotovimo pravico do naravnega in mirnega življenjskega prostora, ki ga potrebuje za svoj razvoj. Zmogli bomo, če nas bo volja, da se v oče divjadi ne bo zrcalilo hudo trpljenje.

Bojan Avbar

⁴ Slovar slovenskega knjižnega jezika (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovža ZRC SAZU) glagolnik strpinčiti pojasni z razlago: s trpinčenjem izčrpati, oslabiti;

DIVJEMU PETELINU TUDI BREZ ODSTRELA BIJE PLAT ZVONA

Za letošnji program dela **Lovske družine (LD) Jezersko** je upravni odbor lovske družine prvič sprejel pobudo in se s sklepom zavezal, da se bodo tudi naši člani maja letos na svojem lovnem območju, za katerega državi plačujemo koncesnino, vključili v širši projekt **Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave**, ki želi ugotoviti, kje v Sloveniji so še obstoječi ostanki populacij divjega petelina oziroma popisati obstoječa rastišča.

Na kratko o zgodovini lova na divjega petelina

Divji (veliki) petelin (*Tetrao urogallus*) je kot domorodna koconoga ptica od nekdaj živel v slovenskih mešanih gozdovih alpskega in sredogorskega sveta na gozdnih planotah Notranjske, na Snežniku, Ribniškem, v Zasavju in drugje, kjer je v podrasti poleg brstov in iglic drevja našel še dovolj hrane, predvsem borovničevja in jagodičja, mladiči – keščki pa so po izvalitvi imeli na voljo tudi dovolj živalske hrane, še posebno jajčec velikih gozdnih mravelj. Ta, zdaj žal vedno redkejši gozdni ptič je živel tudi na alpsko-karavanskem območju Jezerskega, kjer v višinskih gozdovih uspevajo smreke, jelke, rdeči bor, bukev in drugi listavci.

Jezerski lovci smo divjega petelina, tako kot drugod v Sloveniji, lovili vse do leta 1984. Po tem letu pa je bilo v okviru **Lovske zveze Slovenije** zaradi splošne ugotovitve, da je ptica vedno redkejša, sklenjeno, da bomo lovci zaradi redkosti ukinili lov nanj. Dogovor smo strogo spoštovali. Šele nekaj let pozneje, natančno leta 1993, je divjega petelina z **Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah** popolnoma zavarovala tudi **Republika Slovenija**. Tako je bila ta gozdna kura v Sloveniji za vedno uradno izločena s spiska lovnih prostoživečih vrst (divjadi). Dandanes ocenjujejo, da v Sloveniji gnezdi morda le še 300 do 600 kur divjega petelina, dejanski letni prirastek pa je tudi izjemno skromen.

Divji petelin dandanes

Dandanes divjega petelina, ki je pri nas ena največjih domorodnih prostoživečih gozdnih kur, v največji meri ogroža vznemirjanje ljudi tako kot tudi še mnogo vrst drugega živalstva. Sem sodijo množičnost obiskovanja gozdov, hoja po brezpotjih, vožnja z gorskimi kolesi in motokros motorji zunaj ustaljenih prog. Njegovemu mirnemu življenjskemu slogu tudi niso časovno in ustrezno prilagojena sečnja v gozdu in gojitvena opravila v njem. V njegovem osnovnem življenjskem habitatu urejamo smučišča in mu kalimo zimski mir, ki je povezan s tem športom. Vznemirjajo ga neozaveščeni pohodniki, pa množično nabiralništvo gozdnih plodov itn.

Vse naštetje dejavnosti so vedno bolj množične in agresivne, neprijazne do narave in gozdno-hribskega okolja, kjer

Dandanes divjega petelina, ki je pri nas ena največjih domorodnih prostoživečih gozdnih kur, v največji meri ogroža vznemirjanje ljudi tako kot tudi še mnogo vrst drugega živalstva.

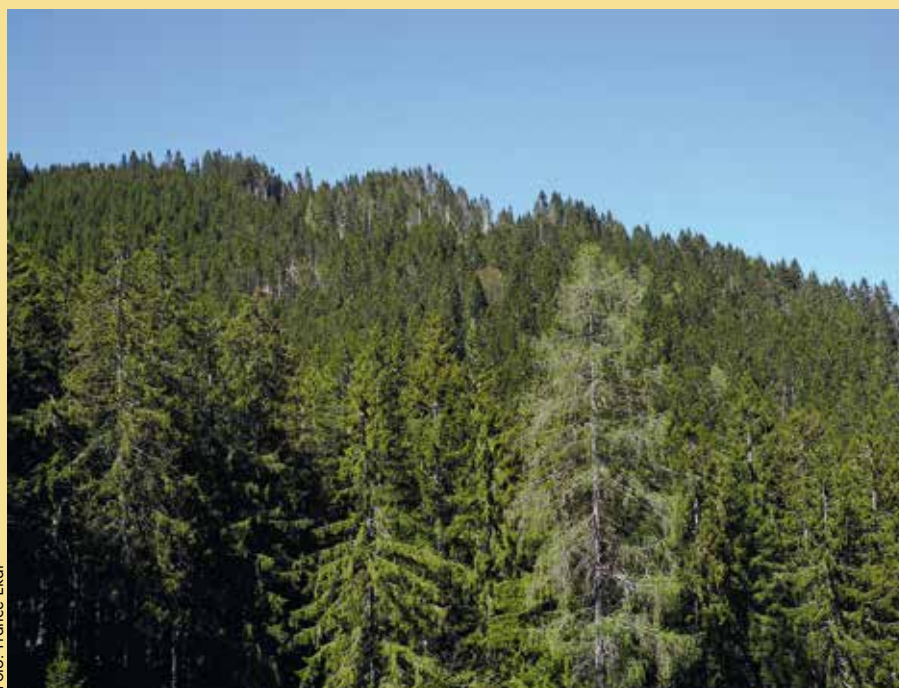
Komatevra: skica aktivnih in nekdanjih rastišč divjega petelina

naravno živi ta občutljiva vrste ptice. Znano je tudi, da je iz dneva v dan vse večja številčnost plenilskih vrst, ki so naravni plenilci odraslih ptic, njihovih gnezd, jajc in komaj izvaljenih piščancev (planinski orel, krogar, lisica, kuni, jazbec, tudi divji prašiči ...). Kot izrazito na hladne podnebne razmere prilagojena ptica je divji petelin še dodatno prizadet zaradi toplogrednih podnebnih sprememb in s tem povezano spremembo gozdnega rastišča.

Spomladanski popis rastišč divjega petelina na območju lovišča LD Jezersko

V naš projekt ugotavljanja rastišč divjega petelina se je poleg članov LD Jezersko vključil tudi **Franc Košir**, gospodar lovske družine (kot vodja in usklajevalec dela pri našem delu projekta). Naši člani so z navdušenjem prevzeli prostovoljne zadolžitve iskanja in štetja aktivnih petelinjih rastišč v revirjih našega lovišča, v veliko pomoč so jim bili tudi izkušeni starejši lovci LD Jezersko: **Igor Nahtigal** (predel Bukovec in Predošlje - Vernikova planina), **Simon Šemrov** (Peščeni rob, Brsna lesa - Komatevra, Markunova

V obdobju štetja in iskanja znakov prisotnosti te živalske vrste in rastišč smo na treh predelih našega območja Komatevra ugotovili in tudi videli osem divjih petelinov in tri kure. Zunaj območja Komatevra, na območju Velikega vrha, ki sodi v območje Makekove Kočne, pa smo opazili še eno kuro divjega petelina. In to je bilo žal tudi vse ...

Mejni vrh Črničev rob (1550 m n. v.), po katerem poteka državna meja, je ostal obvarovan kot dobro zatočišče in rastišče za gorsko perjad in tudi za divjega petelina.

bajta, predel Koroške Babe), **Dušan Šemrov** (Pečovnik, Veliki vrh - Kurja peč, Črničev rob - Komatevra), **Marjan Tepina** (Malinšek, Goli vrh, Borovnikov štant, Ravenska Kočna), **Janez Močnik** (Rjavca, Štularjeva planina, Visoki vrh, Veliki vrh, predel Makekove Kočne). Tudi za mlajše člane je bil projekt zanimiv. Z njegovo pomočjo so se lahko neposredno seznanili z življenjem in značilnostmi divjega petelina in drugih gozdnih kur, ki jih nikoli niso in ne bodo lovili v naših loviščih.

V obdobju štetja in iskanja znakov prisotnosti te živalske vrste in rastišč

smo na treh predelih našega območja Komatevra ugotovili in tudi videli osem divjih petelinov in tri kure. Zunaj območja Komatevra, na območju Velikega vrha, ki sodi v območje Makekove Kočne, pa smo opazili še eno kuro divjega petelina. In to je bilo žal tudi vse ... V projektu smo raziskovali in iskali na 15 mestih nekdanj zanesljivo aktivnih rastišč divjega petelina, ki so nam, starejšim lovcem, ostala v že oddaljenih spominih. Žal nam na območjih Ravenske in Makekove Kočne ni uspelo odkriti nobenega aktivnega rastišča več. Na težavnost iskanja petelinjih rastišč je vplivalo tudi vreme, saj tedaj ni bilo več snežne podlage, na kateri je najlažje ugotavljati znamenja prisotnosti te živalske vrste.

Spremljanje divjega petelina zdaj in v preteklosti

Z našim terenskim delom in v sklopu omenjenega širšega projekta smo ugo-

Pripravi: France Eklar

Veliko mravljišče na območju rastišča velikega petelina; tudi to je mikavno za gorsko perjad.

Divji petelin se je znašel v naših klasičnih leposlovnih zgodbah o lovcih, divjadi, lovu na divjega petelina naših znanih pisateljev in pesnikov. Divji petelin je zasedel pomembno mesto tudi v naših lovskih šegah in običajih in celo v kulinariki.

tem rastišču kot tudi v širši okolici je bilo zemljišče zelo razrito od divjih prašičev, nekaj pa zaradi gozdarskih opravil. Tudi ne moremo mimo ugotovljenega dejstva, da je največ rastišč divjega petelina v t. i. mejnih območjih državne meje z Avstrijo, kamor se zaradi miru pa tudi drugačne naravovarstvene politike zateka ta perjad in išče zatočišča prek meje. Ob tem moramo upoštevati t. i. »dvodomnost« divjega petelina (prehajanje z ene strani meje na drugo in nazaj), pa tudi dejstvo, da v Avstriji in na avstrijskem Koroškem pod strokovnim nadzorom še vedno lovijo malega (ruševca) in divjega petelina.

Sprememba podnebnih razmer povzroča, da se gozdna meja in drugo mejno rastlinje vedno bolj dvigujeta, da se gorske »frate« nezadržno zaraščajo z grmovjem in posameznim drevjem, da povsod izginja borovničevje, jagodičje in brusnice, ki so pomembna hrana gozdnih in gorskih prostoživečih živali. Obenem se z naravnimi spremembami vse višje selijo tudi divji prašiči in razni plenilci (niso več redki tudi obiski medveda volka in šakala), vsi pa se radi podajo tudi v skalovit svet, v domovanje gamsov in ruševcev.

V opisanih razmerah je divji petelin še dodatno in vedno bolj ogrožen. Lovci se dobro zavedamo, da so za divje prašiče jajca in v plitvi jamici gozdnih tal komaj izvaljeni kebkci divjega petelina prava poslastica in popestritev jedilnika. S popolno sečnjo izginjajo (odstranjujejo) tudi »stara« drevesa, zatočišča in gnezdilna mesta ptic duplaric, redkih žuželk .. A ne samo zaradi žleda, snegolomov in vetro-

in zavarovanim rastlinstvom, ki je po naših opažanjih povsem enako prepuščeno samo sebi. Dokler sta bila »veliki« in »mali« petelin - »škarjavec« (kot jima pravimo gorenjski lovci) lovna, smo lovci vsa leta dosledno ter z zanimanjem in odgovornostjo ugotavljali stanje številčnosti, opozarjali na nevarnosti in ogroženost divjega petelina. Ne smemo pozabiti, da je bilo do tedaj, ko je bil pri nas lov na divjega petelina še dovoljen, naše zanimanje zanj veliko večje. Lovci smo z največjo skrbnostjo opazovali rastišča in na osnovi dejanskega stanja, opažanj in t. i. »zasliševanj« pojočih divjih petelinov, določali njihov zmeren odstrel. Če razmere na nekaterih rastiščih niso bile zadovoljive, ni bilo odstrela (odvzema), dokler ni bilo spet ugotovljeno ugodno stanje.

enem mestu (lokaciji) stanje še takšno, kot je bilo nekdaj, ko smo lahko opazovali in »zasliševali« po pet pojočih divjih petelinov in vsaj dve »opaženi« kuri. A tudi na

Kaj smo ugotovili?

Pri naših majskih opazovanjih stanja in številčnosti rastišč ter petelinov smo za naše lovišče ugotovili, da je samo na

Lovci LD Jezersko, ki so bili vključeni v naravovarstveni projekt iskanja in opazovanja rastišč divjega petelina.

Posnetek z iskanja in ugotavljanja številčnosti divjega petelina v maju 2020

lomov, v gozdovih nastajajo velike vrzeli tudi zaradi neobzdanega in agresivnega komercialnega poseka, neučinkovitega nadzora črnega poseka raznih lastnikov in upravljavcev gozda.

Kako naprej?

Ob naših prizadevanjih in ugotavljanju, kako bi to veličastno ptico še naprej zadržali v slovenskem gozdu, se je rodila tudi ugotovitev, da bomo morali v spremenjenih podnebnih razmerah in načinu življenja, ki smo ju ustvarili novodobni ljudje v novi dobi antropocena, upoštevati in se zavedati, na kaj nas opozarjajo mnogi ugašajoči ostanki nekaterih populacij nekdanj vitalnih živalskih vrst. Opominjajo nas, da bo z nevarnostmi za obstoj tega živalstva kmalu prišel na vrsto tudi človek! Še vedno je med nami lovci nekaj takih, ki so prepričani, da bi bili stari divji petelini lahko še vedno lovni, ker naj ne bi bili več tako plodni in koristni za populacijo, so pa zato vse bolj agresivno »ljubosumni« na mlajše peteline, ki lahko in smejo le od daleč ogledovati kure, željne paritve z njimi. To še posebno zato, ker je bilo dognano, da predvsem kure izbirajo petelina, s katerim se bodo parile, in ne obratno! Naravna selekcija med samci je s petelinjimi boji za živali precej bolj škodljiva (izguba energije in moči) kot koristna za nadaljnje ohranjanje petelinje vrste in populacije.

Divji petelin, obešen v gostilnah, je bil vedno simbolno znamenje dobre gostilne

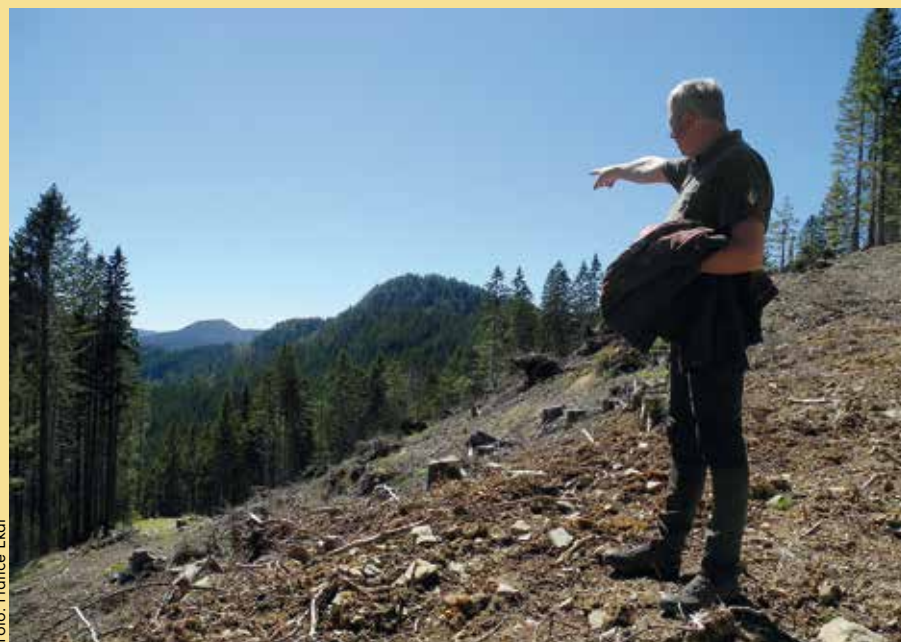
Vse bližje smo že tolikokrat zapisanim besedam, da za *divjega petelina bije plat zvona* ali »rdeči alarm«. Morda je še čas, da bomo tej, vsak dan bolj ogroženi in preganjani ptici vsaj še za nekaj časa podaljšali njen obstoj v naših gozdovih.

in dobrih krajevnih lovcev (vsaj tako je bilo pri nas na Gorenjskem). Divji petelin se je znašel v naših klasičnih leposlovnih zgodbah o lovcih, divjadi, o lovu na divjega petelina naših znanih pisateljev in pesnikov. Lovski navdih so v njem dobili **Fran Ksaver, Fran Saleški Finžgar, Jakob Aljaž, Janez Jalen.**

svečano lovsko pojedino«. Zapisano je celo, da »je potrebno dokaj trdo meso te ptice za dva do tri tedne obesiti v hladnem prostoru; ali pa, da se celega uplenjenega ptiča brez drobovine zapre v primerno posodo in za toliko časa zakoplje v zemljo. Ko postane petelin dovolj vlažen, se s prsi odere koža, se ga do dobro očisti, posoli in pusti tako nasoljenega čez noč ...«

Skratka, tudi po letošnji akciji iskanja ptic in njihovih ratišč ter naših opažanjih smemo sklepati in ugotavljati, da divjega petelina (kot tudi vse druge koconoge kure in gorsko divjad) iz dneva v dan bolj ogroža, poleg toplogrednih vplivov, predvsem večji nemir, štirikolesniki, kolesarji, krosarji ... Velik delež lahko pripišemo tudi gozdarskim pravilom, ki imajo zaradi znanih razmer porušen in življenjskemu ritmu petelina neprilagojen ritem. Zato smo vse bližje že tolikokrat zapisanim besedam, da za *divjega petelina bije plat zvona* ali »rdeči alarm«. Morda je še čas, da bomo tej, vsak dan bolj ogroženi in preganjani ptici vsaj še za nekaj časa podaljšali njen obstoj v naših gozdovih.

France Ekar

Stanje v gozdu pod mejnim vrhom Pečovnika (1640 m n. v.) po orkanskih ujmah in žledu. Pečovnik je bil znan po bogatih rastiščih malega in velikega petelina ter po mogočem jelenjem rukališču na samem vrhu.

Divji petelin je zasedel pomembno mesto tudi v naših lovskih šegah in običajih in celo v kulinariki. Priprava uplenjenega petelina za jed, pečenje in juha »velikega petelina« je bila predadventna poslastica in nekateri so si meso za tako pojedino prihranili za božična slavnostna praznovanja, kot lahko preberemo v stoletni kuharici *Spretna kuharica* iz leta 1898. V njej je tudi opisan pravilen postopek priprave divjega petelina za »obredno

Popravek

V Lovcu, 9/2020, smo v članku z naslovom *Konflikti z divjadjo na ne-lovnih površinah v Sloveniji v obdobju 2008–2018* (str. 401–406) objavili grafe s pomanjkljivimi podatki. Za neljubo napako se avtorjem in bralcem iskreno opravičujemo. Pravi grafi so na ogled na spletni strani Lovske zveze Slovenije.

Uredništvo

OKTOBER

Vinotok, kot tudi imenujemo mesec oktober, nas opomni, da je napočilo obdobje, ko večina pospravlja pridelke in polni kleti s pridelki ter se rojeva novo vino. Z letošnjo letino naj bi bila vsaj večina v krajih, kjer ni klestila toča, zadovoljna. Nekaterim med nami pa je narava pokazala ostre zobe in ne da smo ostali praznih rok, pač pa smo utrpeli tudi veliko takšne ali drugačne škode zaradi razdejanj, ki so jih za seboj pustila iz leta v leto pogostejša neurja.

Sicer pa je 4. oktober svetovni dan živali, ki je v zadnjih letih prerasel v svetovni teden živali, ki poteka pod okriljem Svetovnega združenja za zaščito živali (World Society for the Protection of Animals – WSPA). Naj opomnim, da na ta dan, podobno kot na dan mrtvih (1. november) in za božič (25. december), lovci naj ne bi lovili!

Društvena dejavnost

Drugi val širitve koronavirusne bolezni (COVID-19) spet kroji usodo naše društvene dejavnosti in zaradi preventivnih ukrepov in omejevanja medsebojnih stikov (varnostna razdalja) onemogoča opravljanje sezonskih aktivnosti, ki so bile vsa prejšnja leta še kako živahne. Zato nam ne preostane drugega, kot da še vedno spremljamo sprotne objave in obvestila na spletni strani Lovske zveze Slovenije (LZS) na povezavi <https://www.lovska-zveza.si> in upamo na ugodnejše stanje.

Lov

Glavna lovna sezona na večino lovnih vrst ter njihovih starostnih in spolnih kategorij je v polnem teku. Začenja se tudi obdobje skupnih lovov. Glede na to bi bilo prav, da bi osvežili znanje protokola varnega ravnanja in uporabe strelnega orožja, s poudarkom na skupnem lovu (pogon, brakada, pritisk ...). Večina lovcev večino pravilnega ravnanja in uporabe orožja morda res že dobro obvlada, vendar občasna poročanja tega ne potrjujejo. Zavedajmo se, da je celotno slovensko lovstvo pod velikim pritiskom splošne-

V tej rubriki bom skušal na podlagi svojih izkušenj in osebnega pogleda predstaviti nekakšen opomnik najnujnejših opravil, ki bi jih morali upoštevati lovka, lovec ali vodstvo lovske organizacije, če želijo, da bo naše delo potekalo tekoče in brez večjih pretresov.

Štefan Vesel

Na lovu nosimo orožje tako, da ne ogrožamo osebne varnosti ali varnosti oseb pred nami ali za nami. Praviloma puško nosimo na levi rami z ustjem cevi, obrnjenim strmo navzgor. Na skupnem lovu na območjih, kjer lahko pričakujemo pogoste sprehajalce in druge uporabnike okolja, je pomembno, da s primernimi oznakami in sporočili (primer na fotografiji) opozorimo voznike vozil na cestah in druge občane na naše aktivnosti v lovišču.

Vse foto: Štefan Vesel

Lovci v prvi vrsti želimo, da skupni lov poteka čim bolj varno in v prijetnem tovariškem vzdušju. Seveda si želimo, da je lov tudi lovsko uspešen, za kar se ob koncu na pozdravu lovini tudi zahvalimo. Na fotografiji zbrani lovci prijateljskih lovskih druženj (LD Krka, LD Kozje, LD Raka in LD Kungota) v gosteh v lovišču LD Jezero - Komen na enem od že tradicionalnih lovov, na katerih poleg osnovnega ohranjanja tradicije ohranjajo tudi stare lovske običaje, lovske šege in krajevne navade.

ga javnega mnenja, ki z vedno manjšo naklonjenostjo ocenjuje dandanašnji lov in lovce.

Za okolico nepravilna uporaba in ravnanje z orožjem postaneta nevarna in pogojno smrtonovarna šele ob zlorabi, nepravilni uporabi in ravnanju. Zato je še kako pomembno, da lovci pri vsaki obliki lova in uporabi lovskega strelnega orožja predvidimo tudi vse morebitne posledice, ki bi lahko nastale za ciljnim objektom in v njegovi bližini; prav lahko tudi v daljni okolici. Na lovu orožje nosimo vedno na tak način, da ne ogrožamo osebne varnosti ali varnosti koga drugega pred seboj ali za seboj! Praviloma puško nosimo na levi rami z ustjem cevi, obrnjenim strmo navzgor. Pri hoji po težko prehodnem in strmem terenu ter pri premagovanju ovir mora biti puška obvezno vedno nenabita. Tudi nabojišče puške risanice ali šibrenice mora biti izpraznjeno. Pri prevažanju orožja v času, ko ga imamo ali ga puščamo za kratek čas v osebnem avtomobilu, ga imejmo v za to namenjenem kovčku ali toku in odloženega na manj vidnem in težje dostopnem mestu ali v prtljažnem

prostoru. Vozilo moramo vsakič, ko ga zapustimo, zakleniti.

Težave in omejitve v povezavi s COVID-19 so postale že stalnica. Tako

moramo biti še naprej podrejeni trenutnim ugotovitvam in navodilom epidemiološke službe in se ravnati po njih. Tudi pri lovu in v zbiralnici uplenjene divjadi! Zato naj

vsak udeleženec lova ves čas lova pazi na ustrezne higienske ukrepe. Pri ravnanju z uplenjeno divjadjo uporabljajmo zaščitne rokavice oziroma sredstva za razkuževanje

Na javnih mestih (v naselju, na cesti, javnih poteh in podobno) orožje prenašamo prazno in ločeno od nabojev v za to namenjenem toku ali kovčku. Orožje mora biti nenabito, nabojnik z naboji ali zaklep pa zunaj ležišča nabojev.

Pri upoštevanju nujnih biovarnostnih ukrepov se moramo ob uporabi lovskega psa zavedati, da prepogosto kopanje psa z nepriernim šamponom lahko tudi škoduje zdravju kože psa, zato izbirajmo sredstva z blagimi razkužili. Posvetujmo se z veterinarjem. Priporočam, da imamo psa med lovom in po njem, kolikor je mogoče, pod nadzorom in po odstrelu skušamo preprečiti nepotrebne tesne stike z uplenjeno divjadjo.

Načrtovani inšpekcijski nadzor Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR) po programu dela za leto 2020

Naloga lovske inšpekcije je, da inšpektorji med inšpekcijskim nadzorom preverjajo spoštovanje izvajanja določil predpisov oziroma ugotavljajo skladnost delovanja po predpisih. In če malce »brskamo« po uradni spletni strani pristojnega ministrstva, kaj hitro zasledimo objavo predvidenega poostregega nadzora glede izvedbe programa dela inšpektorata na posameznih področjih dela upravljavcev lovišč. Iz omenjenega lahko pričakujemo vsaj 15 % upravljavk lovišč, da jih bo v zadnjem četrtletju leta 2020 obiskal lovski inšpektor zaradi podrobnejše seznanitve z vsebino in obsegom uresničenih načrtovanih ukrepov pri upravljavcih lovišč na področju dejavnosti v loviščih, pri biomeliorativnih delih, biotehniških delih in delih na lovskih objektih. Poleg tega do konca leta načrtujejo pri vsaj 5 % upravljavk lovišča še redni nadzor in pregled vodenja evidenc, finančnega poslovanja in drugih obveznosti v skladu s koncesijsko pogodbo. Poleg omenjenega naj bi lovski inšpektorji obiskali vsaj 5 % upravljavk lovišč zaradi nadzora pri izvajanju lovov (posamični/individualni in skupinski lov). V prejšnjih letih smo bili pri posameznih primerih celo priče, da so se posamezni inšpektorji udeležili omenjenih lovov.

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je podobno kot v prejšnjem obdobju v programu dela za leto 2020 predvidel inšpekcijske nadzore. Omenjene kontrolne preglede opravljajo po že ustaljeni praksi, zato ni odveč opozoriti, da se na to pripravimo. Predvsem pa lovce pred skupnimi lovi ponovno opozarjamo, da morajo na lov imeti pri sebi orožno listino in veljavno (potrjeno z letno nalepko) lovsko izkaznico. Na fotografiji je primer inšpekcijskega preverjanja ustreznosti za lov potrebnih dokumentov na zbornem mestu pred skupnim lovom.

Vsaj enkrat sem v prispevku izpostavil tudi problematiko v povezavi z objavljanjem sporočil in raznih poročil na socialnih omrežjih, povezanih z lovom, ter pripenjanjem ustreznih fotografij. Upam, da je moj apel vsaj malo dosegel namen in menim, da je bil na mestu, kar

potrjujem z dejstvom, da inšpektorat načrtuje nadzor celo na podlagi morebitnih spornih objav na socialnih omrežjih, ki se nanašajo na lov, zadrževanje prostoživečih živali v ujetništvu, prodajo, rejo divjadi v oborah in podobno. Torej, bodimo pripravljeni tudi na to zvrst nadzora!

Pri lovu navadnih polhov je pomembno upoštevati njegovo družbeno sprejemljivost, zato mora tudi tak lov potekati v mejah zakonitosti. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi bil lov na polhe zgolj neke vrste zabavljasha znašanje posameznikov nad živalmi in da bi ulovljene polhe po lovu odvrgli med druge organske odpadke. Priporočam, da ulovljenih polhov ne pobiramo iz pasti vpricho mlajših otrok.

Odnosi z javnostmi

Že v prejšnjem prispevku smo opozorili, da zaradi obilnega obroda plodonosnega drevja letos upravičeno pričakujemo povečano povpraševanje občanov za izdajanje dovolilnic za lov polhov – »polhanje«. Zato se moramo pripraviti in organizirati za izdajo in pravilno vodenje evidence izdajanja in vračanja dovolilnic. Ob tem bi bilo prosilce smiselno poučiti in opozoriti, da je polhanje ljudski način lova, za katerega sicer ni treba imeti opravljenega lovskega izpita, kar pa še ne pomeni, da na tem lovu ni treba spoštovati določil *Etičnega kodeksa slovenskih lovcev*.

Opozoriti je treba tudi na dolžnost, da morajo polharji po končanem polhanju (kot posamezniki ali predstavniki zveze polharskih društev) najpozneje do 31. decembra tekočega leta upravljavcu lovišča vrniti predpisano in s podatki izpolnjeno polharsko dovolilnico. Poleg tega je pomembno tudi vedeti, da mora upravljavec lovišča za obdobje zadnjih treh let hraniti kopijo polharske dovolilnice in vrnjene polharske dovolilnice zaradi evidentiranja izločitve navadnih polhov iz lovišča.

Štefan Vesel

rok in jih po uporabi neškodljivo uničimo (sežgemo ali odložimo v za to namenjeno posodo). Vsekakor moramo ob srečanjih z drugimi lovci ali uporabniki okolja vzdrževati zadostno medsebojno razdaljo (1,5–2 m) ter ob morebitnih bližnjih srečanjih (še posebno pri spravi uplenjene divjadi v zbiralnico) uporabljati zaščitno masko in skrbeti za higieno rok.

Vso potrebno skrb za zagotavljanje biovarnosti moramo nameniti tudi lovskemu psu, ki naj bi ga po priporočilu epidemiološke stroke po vsakem lovu preventivno okopali s šamponom za pse in ga osušili. Ob tem bi želel opozoriti tudi na nevarnost, ki preti zdravju kože zaradi prepogosto okopanega in občutljivejšega psa z dodatki kemičnih snovi v omenjenih šamponih. Ne moremo namreč mimo dejstva, da takšni pripravki na koži psa s prepogosto uporabo na vrhnem sloju kože porušijo ravnovesje naravnih zaščitnih snovi in posledično prekislo raven stanja (pH) kože, kar lahko povzroči tudi pojav težje ozdravljivih kožnih obolenj. Zato pri obveznem zagotavljanju biovarnostnih ukrepov ob uporabi lovskega psa na lovih priporočam, da imamo lovskega psa med lovom in po njem, kolikor je mogoče, pod osebnim nadzorom in mu neposredne stike z divjadjo, če je le mogoče, zmanjšamo na minimum. To še posebno velja za čas po uspešnem strelu.

Lov na navadnega polha mora biti prostorsko in časovno pravilen, zagotavlja naj čim večji t. i. »lovni izkoristek« ulovljenih živali (meso, koža in mast). Na fotografiji meso izkoženega starejšega polha, namenjeno za pripravo jedi, in odstranjena telesna maščoba, ki jo lahko koristno uporabimo za pripravo mazil v zdravilstvu. Kožo najpogosteje ustrojimo in tako obdelano uporabimo za šivanje oblačil (kučma, rokavice ...) iz krzna ali za modni dodatek (ovratnik in podobno).

RDEČA PIKA NA STRELNEM DALJNOGLEDU IN ŠIBRENICI – NOBLEX SIGHT C

Od lani uporabljam refleksni merk (rdečo piko) podjetja **Noblex** (*Noblex Sight C*). Od leta 2018 je Noblex novo ime za podjetje **Docter**. To je bilo v svetu optike dokaj novo ime (1991), a novo le kot ime blagovne znamke. Pred tem je bilo namreč znano kot **Carl Zeiss Jena**, začetki podjetja pa segajo v konec 19. stoletja. Največje spremembe so nastale po letu 1945 in nato letu 1991, ob združitvi obeh Nemčij. Po letu 1945 se je podjetje zelo razširilo in je bilo v 1980-tih celo največji proizvajalec dvogledov na svetu. Po združitvi je prenehalo uporabljati ime Carl Zeiss. Prevzeto je bilo od **Bernhard Docter** in pozneje od **Analytic Jena**. Njihovi izdelki med nemškimi izdelovalci optike ponujajo veliko za tak denar.

Noblex Sight C

Tehnične lastnosti¹: tip, refleksni merk/vizir, teža: 25 g, mere (cm): 4,6 x 2,54 x 2,43, material: aluminij, prevlečen z odporno prevleko na osnovi keramike Cerakote, različne barve, tip baterije: CR2032, barva pike: rdeča, velikost pike 7 MOA (samokresi) ali 3,5 MOA (10 cm na 100 m), izravnava paralakse na 40 m, samodejna uravnava svetlosti, en klik je 7 mm/100 m, jamstvo: dve leti.

Noblex Sight C nadaljuje tradicijo zelo uspešnega in pogosto kopiranega *Docter Sight III*. Ker je majhen in lahek, je idealen za montažo tudi na kratkocevno orožje. Vgrajena elektronika samodejno prilagodi jakost pike svetlobnim razmeram. Senzor na prednji strani preverja svetlost v smeri tarče in prilagodi osvetljenost pike. Senzor deluje brezhibno v različnih okoljih, ob nenadnih spremembah in v hitrem gibanju iz merjenja na temni površini na zelo svetlo in obratno. Preostali, dražji modeli imajo možnost ročne prilagoditve svetlosti pike. Ko merk enkrat umerimo, zaklenemo nastavitve. To onemogoča premik nastavitvev pri odsunu. Nima gumba za izključitev, merk »uspavamo« tako, da ga pokrijemo s pokrovom, ki služi kot zaščita. Pokrov je enostavno sneti samo s palcem. Z njim se nam nikoli ne more zgoditi, da bi merk pozabili vklopiti. Že leta 2009 je bil odličen na mojem primerjalnem testu rdečih pik, kjer je bil med najboljšimi glede paralakse (*slika 1*).

Noblex ponuja več podobnih modelov, *Noblex QUICKsight 5.0 VR*, *Noblex Sight NV G*, *Noblex Sight C*, *Noblex Sight II in III (Plus, IPSC)*, ki se razlikujejo v mate-

¹ <https://noblex-germany.com/index.php/en/products/88-category-en-gb/products/target-optics/reflex-sights-consumer/106-noblex-sight-c>

rialih, velikosti pike, ročnih nastavitvah svetlosti in ceni.

Rdeča pika na strelnem daljnogledu

Ker nekaj rdečih pik že imam, sem se spraševal, kam montirati *Noblex Sight C*; na enega od revolverjev, na samokres, na

montaža rdeče pike na strelni daljnogled? To možnost sem pred leti že opazil in se mi je zdela zelo zanimiva zaradi razlogov, ki jih bom opisal. Kombinacijo strelni daljnogled/rdeča pika pogosto uporabljajo mnogi športni strelci na svojih polavtomatskih risanicah, ko se hkrati »spopadajo« s tarčami na blizu in daleč.

Montaža: Na spletu sem ustrezno našel pri slovenskem podjetju **Optics Trade**, ki ima bogato ponudbo. Izbral sem montažo nemškega podjetja **Henneberger: HMS 2 Sight Mount Docter Sight, 3/4 ring, 30 mm.**² Omogoča, da merk lahko pritrdimo na telo daljnogleda, premera 30 mm, ki ima v spodnjem delu letev, ki onemogoča uporabo obročkov po celotnem obodu, zato izraz ¾. Obročki so dostopni za različne premere in za daljnoglede brez letve. Preverite ustreznost, saj so določene letve starejšega tipa previsoke za točno to

² https://www.optics-trade.eu/int/henneberger-hms-2-sight-mount-for-docter-sight-3-4-ring-26-mm.html?__from_store=en

Slika 1: Primerjava rdečih pik v letu 2009

šibrenico ali na katero od pušk risanic, ki sicer že imajo strelne daljnoglede. Za najpogosteje uporabljano risanico *Blaser R93*, kal. 7 x 64, že imam *Aimpontov H-1* z Blaserjevo sedlasto montažo, prav tako tudi Blaserjevo letev, na katero lahko pritrdim različne rdeče pike. Hmmm, kaj pa

montažo. Nekateri proizvajalci (**Tier One**, **Contessa**, **INNOMount**, **Era-Tac** ...) ponujajo celo obročke za strelne daljnoglede, ki imajo na vrhu vgrajeno montažo za rdečo piko. *Noblex Sight C* in podobne rdeče pike je mogoče dokaj preprosto namestiti na vsako lovsko orožje.

Docter/Noblexov sistem montaže je eden najbolj uporabljanih; ima dve luknji za vijake in štiri plitke luknje, v katere pritrdimo merek. Obstaja več tipov montaž za rdeče pike, a mnogo proizvajalcev uporablja prav tega, saj je preprost in zanesljiv. Ta sistem uporabljajo *Docter/Noblex, Meopta Meosight III, Burris Fastfire 3, Vortex Viper, Vortex Venom, Leica Tempus, MAKdot 1 × 25, Sightmark Mini Shot M-Spec* in *Vomz Pilad 1 × 20* (slika 2).

Slika 2: Nosilna plošča – montaža na strelnem daljnogledu 7 x 50

Namestitev: Montažo sem najprej namestil na strelni daljnogled, za kar sem porabil 15 minut. Da sem vstavil baterijo, na ohišje montaže položil zaščitno ploščico (ki služi kot tesnilo) ter nanj položil merek in ga pritrdil z dvema vijakoma, sem porabil natanko pet minut. Nato sem puško položil v stojalo in odvil dva vijaka na zadnjem delu merka (služita, da zaklenemo nastavitve). Skozi strelni daljnogled sem križ umeril v oddaljeno točko in rdečo piko s pomočjo priloženega izvijača in vijakov za gor/dol in levo/desno poravnal s točko. Nastavitve sem zaklenil s privitjem prej omenjenih vijakov (slike 3, 4 in 5). Za vse to sem porabil natanko dve minuti.

Prednosti rdeče pike na strelnem daljnogledu

Omogoča hkratno uporabo strelnega daljnogleda in rdeče pike samo z dvigom pogleda. En trenutek merimo in zremo skozi strelni daljnogled, ko pa dvignemo pogled za nekaj centimetrov, že zremo skozi okence rdeče pike. Prehod

Slika 3: Umerjanje rdeče pike Noblex Sight C

je trenuten in hitrejši, kot če bi z eno roko spreminjali povečavo na strelnem daljnogledu s spremenljivo (variabilno) povečavo. Nekateri starejši strelni daljnogledi imajo v spodnjem delu montaže luknje, skozi katere vidimo odprte merke. Ta kombinacija je nekaj podobnega in 40 let staro risanico v trenutku prestavi v 21. stoletje.

Primer 1: Oče ima boroveljsko polrisanico, na kateri ima strelni daljnogled s stalno povečavo, 6 x 42, pritrjen s Suhlovo montažo. Če bi hotel sodobnejši strelni daljnogled s spremenljivo povečavo in osvetljeno piko, ki bi bila primernejša za lov na pogonih, bi bili poleg nove optike znaten strošek tudi navedena Suhlova montaža in nato pristrelitev.

Z navedeno kombinacijo rdeče pike in strelnega daljnogleda pa je strošek samo montaža in sama rdeča pika (katerakoli).

Slika 4: Noblex Sight C, nameščen na strelnem daljnogledu 7 x 50.

Slika 5: Noblex Sight C na lovu

Sam merek zlahka snamemo z montaže. Lahko ga spet namestimo in »umerimo« tik pred skupnim lovom, sploh če merek potrebujemo samo jeseni ali pa nas rahlo štrleča rdeča pika moti. Tudi odstranitev celotne montaže, skupaj z rdečo piko, je zelo preprosta in vzame približno deset minut. Proizvajalec priporoča menjavo zaščitne ploščice ob odstranitvi oziroma ponovni namestitvi merka na montažo; z merkom dobimo dve.

Primer 2: Moja najbolj uporabljana

risanica ima strelni daljnogled s stalno povečavo 7 x 50. Lahko ga snamem in na risanico namestim rdečo piko. Toda skupni lovi v našem hribovskem lovišču terjajo tudi kak strel na dlje in pravilno oceno pred strelom, zato se te možnosti nisem rad posluževal. Prav tako z risanice zelo nerad snemam in nameščam strelni daljnogled.

Pomankljivost stalne povečave nadomesti dodana rdeča pika. Z navedeno rdečo piko na strelnem daljnogledu 7 x 50 sem v letu 2019 lovil srnjaka, jih v času prska več priklical na kratke razdalje in tako hkrati preverjal uporabnost. Srnjak, ki sem ga uplenil nazadnje, sedeč za štorom, se mi je po pisku približal na 20 m, se nato v visoki travi gozdne jase obrnil, bil delno viden v grmičevju in se na 40 m spet pojavil na čistini. Na zelo blizu, v takih primerih, je dodatna rdeča pika na strelnem daljnogledu 7 x 50 lahko koristna. Koristila bi tudi vodniku psa krvosledca, ki je omejen s podobnim strelnim daljnogledom in se približuje ranjeni divjadi.

Kombinacija združuje najboljše lastnosti dveh sistemov za merjenje: strelnega daljnogleda (lažja ocena divjadi, vidnost v slabši svetlobi, natančnost ...) in rdeče pike (hitrost strela, neomejena razdalja do očesa, vidno polje ...).

Pomankljivost rdeče pike na strelnem daljnogledu

Merek je rahlo štrlel nad strelnim daljnogledom, ne veliko, a ravno toliko, da v mojih očeh ni sodil na to risanico. Pogosto jo uporabljam za lov na zalaz in za lov v gorah, zato sem rdečo piko po preskusnem obdobju snel. Bistvo te risanice vidim v njeni kompaktnosti, preprostosti in v gladkih linijah. Tudi vodniku psa krvosledca bi tak merek na strelnem daljnogledu – pri dinamičnem sledenju – lahko bil v napoto. Kljub temu sem že takrat dojel nekatere prednosti navedene kombinacije.

Kdor bo želel varčevati z baterijo in bo zato pri lovu (v gorah?) imel pokrovček na rdeči piki, bo moral biti zelo previden, da pokrovčka kje ne izgubi.³ Zato je ta kombinacija odlična za lov na pogonih in lov s čakanjem, manj pa za puško, ki jo pogosto snemamo z ramen, jo v dežju pri spustu s hribov gore potisnemo pod pazduho ... Najboljša rešitev, da ne izgubimo pokrovčka, je, da ga snamemo in shranimo v trenutku, ko snamemo pokrovčke strelnega daljnogleda.

Merek *Noblex Sight C* je julija letos naposled pristal na strelnem daljnogledu 2–12 x 50, risanice *Mauser M18*, ki bo namenjena predvsem za lov s čakanjem. Tako opremljena bo (vsaj teoretično)

³ Z merkom dobimo dva pokrovčka.

zelo primerna tudi za kak skupni lov. Teoretično, saj se zavedam, da samo orodje in pripomočki niso dovolj – z njimi moramo vaditi! (sliki 6 in 7).

Slika 6: Noblex Sight C na variabilnem strelnem daljnogledu

Slika 7: Pogled skozi rdečo piko na 30 m oddaljeno srno

Rdeča pika na šibrenici

Noblex Sight C je bil nekaj časa nameščen tudi na šibrenici. Ustrežno montažo mi je na šibrenico, kalibra 12/12, pritržil puškar. Merek je zelo pomagal pri preizkušanju natančnosti enovitih šibrenih nabojev, kalibra 12, nisem pa preskusil »lova« na glinaste golobe (slika 8). Navedeno kombinacijo rdeče pike na šibrenici vidim kot idealno za nekoga, ki v mraku ali v mesečini s šibrenico lovi lisice – priporočal pa bi mu rdečo piko z nastavljivo jakostjo svetlosti pike. Lovec, ki vidi slabše ali ima astigmatizem, naj se raje ozre po prizmatičnih strelnih daljnogledih z enkratno povečavo, kjer je mogoče piko izostriti.

Rdeča pika je merek, namenjen za hitre strele na krajših razdaljah. Preden poiščemo premikajočo se divjad v strelnem daljnogledu, je pogosto že prepozno. To rešimo z uporabo najmanjše povečave na variabilnem strelnem daljnogledu – če jo imamo. Povečava mora obenem biti tako majhna (1 x), da lahko nadomesti rdečo piko. Nekateri strelni daljnogledi (1 x) imajo osvetljeno piko, namenjeno lovu v

mraku, a ta pogosto nima primerne jakosti (ang. »daytime bright«), ki bi bila idealna za dnevne svetlobne razmere.

V primerjavi s strelnim daljnogledom pike ni treba centrirati na sredo okularja, da bi zadeli cilj. Kjer je pika, tam bo zadetek. Seveda lahko uporabimo odprte merke, a pri tem je potrebna poravnava prednjega merka z zadnjim, nato pa poravnava prednjega merka s ciljem. Ker oko ne more izostriti treh različno oddaljenih stvari naenkrat, je kakovost merjenja slabša, za strel pa porabimo več časa. Tu pomaga »rdeča pika« brez povečave. Ko merimo z rdečo piko, sta lahko obe očesi odprti in premikajočo se tarčo hitreje najdemo. Bolj so vidne tudi morebitne ovire v smeri strela in (ne) varni koti za strel.

v zares težavnih vremenskih razmerah, sneg, močan dež ipd., medtem ko ima odprt merek, kot je Noblex Sight C, rahlo večje vidno polje in je lažji.

Med cevaste oziroma zaprte tipe rdečih pik lahko prištejemo tudi prizmatične strelne daljnoglede z enkratno povečavo. Ljudje z astigmatizmom jih lahko uporabljajo kot zamenjavo za rdeče pike, saj imajo nastavljiv okular. Uporabnikom očal ne povzročajo motečega odseva pike.

Zaključek

Prednost refleksnega merka Noblex Sight C je v njegovi teži in velikosti, zato ga lahko uporabljamo na prav vsaki vrsti orožja. V mojem primeru je bil najprej dodatek strelnemu daljnogledu s stalno

Slika 8: Pika na šibrenici, kal. 12/12

Načini delovanja in tipi rdečih pik

Poznamo dva glavna načina delovanja »rdečih pik«: **refleksni** oziroma odsevni, ko se svetlobni žarek diode LED odbije od zadnje leče in je podoba namerilne točke – pike, ki jo vidimo, le odsev. Drugi, manj pogost način je **hologramski**, ko svetlobni žarek projicira podobo – rdečo točko na zaslon.

Med tipi ohišij ločimo modele **odprtega tipa** (»brezcevni«), medtem ko so drugi modeli **zaprtega tipa** (»cevasti«). Vsak ima nekaj prednosti. Cevast ima rahlo prednost v zelo močni svetlobi in

povečavo, nato je za potrebe preizkušanja pristal na šibrenici; tja ga je mogoče po potrebi znova namestiti. Končal pa je na strelnem daljnogledu s spremenljivo povečavo. Po mnenju strokovnjakov postaja ta kombinacija vse bolj priljubljena⁴.

Gregor Hodnik

Viri:

<https://noblex-germany.com/index.php/en/products/88-category-en-gb/products/target-optics/reflex-sights-consumer/106-noblex-sight-c>
www.optics-trade.eu

⁴ <https://www.optics-trade.eu/blog/combin-ed-use-of-a-riflescope-and-a-red-dot-sight/>

Na kratko iz tujega tiska ...

Nova Zelandija: Po navodilih Urada za varstvo narave nameravajo v tej državi bistveno zmanjšati številčnost himalajskih koz ali tarov. Ukrep bodo izvedli s streljanjem iz helikopterjev, pri čemer načrtujejo, da bodo v 125 letalskih urah ustrelili vsakega tara, ki ga bodo opazili v tem času. Ukrep nameravajo izvesti na območju narodnih parkov Mt. Cook in Tai Poutini na Južnem otoku. Številčnost te vrste divjih koz na državnih zavarovanih območjih sicer ocenjujejo na 34.000 živali, pri čemer pa bi želeli to številko sčasoma zmanjšati na 11.000 osebkov. Na Južni otok so himalajsko kozo sicer naselili leta 1904. Urad za varstvo narave svojo odločitev utemeljuje s tem, da je zaradi prevelike številčnosti in posledično močnega objedanja, teptanja in tudi prevelikega vnosa gnojil preko iztrebkov zelo ogrožen obstoj domorodne vegetacije. Odločitev omenjenega urada je sicer sprožila veliko negotovnosti med nekaterimi interesnimi skupinami, zlasti novozelandsko fundacijo za tara, ki je sicer povezana tudi z lovsko organizacijo. Omenjene skupine trdijo, da je bila odločitev sprejeta brez zadostnih podatkov in raziskav. Odstrel odraslega tara naj bi bil sicer vreden približno 8.000 evrov, kar zelo škoduje lovnemu turizmu in tudi drugim panogam, ki imajo koristi od te dejavnosti. Peticijo proti omenjeni odločitvi je podpisalo 52.000 državljanov, okoli 1.000 posameznikov pa je celo fizično demonstriralo v avtomobilih ob vstopu v narodni park Mt. Cook. Na Novi Zelandiji sicer lovi približno 166.000 državljanov, kar je približno 4 % celotnega prebivalstva – za primerjavo navedimo, da je v Sloveniji ta odstotek približno 1 %, v Nemčiji pa celo malo manj kot 0,5 %.

(*Wild und Hund*, 17/2020)

Nemčija: Tudi na Bavarskem sprejemajo dodatne ukrepe, s katerimi želijo preprečiti prihod in izbruh afriške prašičje kuge (APK) v deželi. Tako je pristojni minister za okolje dodelil dodatnih 100.000 evrov in zagotovil sredstva za postavitev 100 km mrežne ograje, ki bi fizično preprečevala prihod okuženih divjih prašičev. Že doslej je v ta namen v centralnem skladišču pripravljenih 150 km električne ograje in mreže

Foto: Pixabay

ter 100 km vonjalne ograje. V načrtu je, da bi v primeru pojava APK v sosednjih deželah oziroma državah namestili ograje ob avtoceste na mejah z sosednjimi deželami Thüringen, Sachsen in Češko republiko, pri čemer so že popravili oziroma popravljajo še vse poškodovane ograje, ki so že ob avtocestah. Prav tako nameravajo razširiti izplačilo denarnih premij v višini 100 evrov tudi za odstreljenega merjasca, česar doslej ni bilo. Več sredstev namenjajo tudi pospešitvi raziskav, s katerimi bi proučili gibanje in selitvene poti divjih prašičev ter uporabo optičnih pripomočkov, ki delujejo na načelu toplotnega sevanja, in dronov za morebitno hitrejše odkrivanje trupel poginulih divjih prašičev.

(*Wild und Hund*, 17/2020)

Nemčija: V kraju Tating v zvezni deželi Schleswig-Holstein so 31. julija po več poskusih uplenili muntjaka. Odstrel je potekal na podlagi posebne odločbe, saj gre za invazivno in priseljeno (alohtono) vrsto. Bil je mlajši osebek moškega spola s telesno maso 14 kg s tipičnimi razvitimi podočnjaki v zgornji

čeljusti in kratkim nerazvejenim rogovjem. Izvor osebka ni bil znan.

(*Wild und Hund*, 17/2020)

Velika Britanija: Princ William se je med družinskimi počitnicami udeležil lova na barjanske jerebe (grouse) na Škotskem, pri čemer sta ga spremljala tudi soproga princesa Kate in njun sedemletni sin George, kar pa je naletelo na veliko kritik organizacije za varstvo pravic živali PETA. Zagovorniki pravic živali trdijo, da lahko opazovanje tega športa »poškoduje psiho« otroka in nevtralizira občutljivost otroka za trpinčenje živali. Mladi George sicer ni prvič opazoval lova, oba princa, William in Harry, pa sta bila od mladih nog navdušena lovca. V zadnjih letih je sicer princ William svoje lovsko udejstvovanje zelo zmanjšal, kar naj bi bila predvsem posledica želja njegove soproge Kate. Na omenjenem lovu na barjanske jerebe so sicer sodelovali tudi nekateri drugi pomembnejši – princesa Anna in njen mož, sicer vice admiral, princ Edward s sinom ... Člani kraljeve družine so znani tudi po svojem lovskem udejstvovanju, pri če-

mer pa so v zadnjih letih zaradi pritiskov nekaterih delov javnosti veliko bolj previdni in zadržani pri tej dejavnosti. Lov na barjanske jerebe je sicer ena najbolj tradicionalnih oblik lova na britanskem otočju, še posebno na Škotskem. Lovna doba na to vrsto divjadi, ki je ne vzrejajo umetno, temveč je njena številčnost odvisna zgolj od kakovosti življenjskega okolja in s tem povezano intenzivnostjo ukrepov ter od vremenskih razmer v posameznem letu, se začne 12. avgusta, kar je znano pod imenom *The Glorious Twelfth (veličastni dvanajsti)* in traja do 10. decembra. Značilna oblika lova na barjanske jerebe je s pogonom, na katerem gonjači z mahanjem s pisanimi krpami dvigujejo ptice iz njihovih skrivališč, le-te pa z izjemno hitrostjo preletavajo stojišča, kjer so postavljeni lovci - strelci. Omenjena vrsta lova je sicer izjemno pomembna tudi za podeželsko gospodarstvo, saj so nekateri najdražji lovi ovrednoteni celo do 50.000 funtov za pet strelcev za dva dni.

(www.dailymail.co.uk; september 2020)

Pripravil: mag. Janko Mehle

Sinom potihoma zapreva vrata kie, kot navadno, ko želiva svojo prisotnost v lovišču čim bolj prikriti, in stopiva po kolovozu navkreber. Molče se ogibava gruščnatih kolesnic, da nama pod nogami ne bi hreščalo. Raje stopava ob robu poti, poraslem s travo, ki duši zvok korakov.

Skozi gozd se med redkimi hrastovimi, gabrovimi in jesenovimi debli izlijejo prvi snopi jutranjih žarkov in posrkajo še zadnje srage noči. Pod vrhom

vsak primer, če bi se pod prežo pojavil divji prašič. Prejšnji dan sem namreč krmišče spet založil s koruzo, ki je bila za divje prašiče še kako zanimiva, saj je želoda v gozdu zmanjkalo in je že začela pritiskati poletna suša. Njive po dolini pa še niso ponujale mlečnih koruznih klasov.

Ampak debeli dve, morda tri ure čakanja, od poznega popoldneva do večera na preži, je izziv za mlado nemirno dušo, zato sta vzeli s seboj – karte. In nekaj prigrizka ter seveda vsaka svojo ‚fľaško‘. Prve pol ure sta si dekleti

lovške družine, se je večkrat izkazal za še kako resničnega.

»Danes zvečer pa ga grem počakat. Greš z mano?« pogledam Janoša.

»Ja, najraje bi šel, ma ne morem. Sem zmenjen, po kosilu me pridejo iskat.«

Tudi letošnje počitnice nam minevajo v znamenju poti med domom in Pediatrično kliniko v Ljubljani. Starejša hči Manca je v začetku lanskega poletja hudo zbolela in zdravljenje limfoma je dolgotrajno. Po vsaki preiskavi po kemoterapijah z upanjem pričakujemo

BOGDAN BONE

Nočni potepuhi.

poti, preden le-ta preide v malo senožet pod Rebrom, že tako umirjen korak še upočasniva in upirava upajoče poglede proti vrhu, proti robu gozda.

Takim manjšim zaplatam travišča pri nas pogosto, kdove zakaj, rečemo kar ‚rovna‘, pa čeprav z ravnino nimajo nič skupnega. Svet je tod nagnjen, poln kotanj ali manjših vrtač in punkljev. Na vrhu ‚rovne‘ je bila nastavljena koruza za privabljanje divjih prašičev. Pokrita z debelejšimi poleni in večjim kamenjem, da bi si je ne mogla privoščiti tudi srnjad.

»Ha, poglej, poglej, nekdo je pa le bil tu!« veselo šepnem Janošu. Sin sprva niti ne ve, kaj mislim s tem. Potem pa tudi on sredi travnika zagleda ploščat kamen, ki se je bil očitno zvalil po pobočju in za seboj pustil poleglo travo. Skalo je morala prevaliti kar močna žival, saj sem jo sam le z velikim trudom postavil nazaj na prejšnje mesto. Kakopak, divji prašič je moral biti ponoči tu, in to ne majhen. Morda jih je bilo celo več, saj je koruze zmanjkalo, zemlja pa je bila razrita.

Prejšnjo nedeljo sem izpolnil obljubo svoji hčerki in njeni prijateljici, da ju peljem na lov. V mislih sem imel lovsko opazovalnico pod Rebrom Strešnice, ki je res lično izdelana, udobna in tudi ne previsoka. Desetletnici Vita in moja hči Ajda sta pogumni deklici, vedno pripravljene na pustolovščine. In poletne počitnice so idealna priložnost za to. Vendar brez pogajanj ni šlo. Dekleti sta sprva želeli, da puške sploh ne bi vzeli s seboj. Nazadnje smo se dogovorili, da orožje vzamem le za

skozi moj lovski daljnogled izmenično ogledovali okolico. Prečesali sta ne le senožet ob preži, pač pa vse pobočje Gore. Če bi imeli kanček sreče, bi lahko od daleč opazovali gamse; ali pa bi se pod prežo sprehodila srna ali srnjak, morda lisica. Nič od tega se žal ni zgodilo in dekletoma je postalo dolgčas, a tudi igre s kartami sta se kmalu naveličali. Potem sta se od nekod priplazili še lakota in žeja. Dekliške roke so vse pogosteje posegale po sladkih priboljških in pijači. Skoraj strahoma sta me pogledovali, ko sem ob njunem šumenju s papirčki mrščil čelo. »Dajta že mir!« sem jima šepnil s strogim obrazom.

»Če bomo šumeli, ne bomo slišali, če se bo približala kaka žival.« Zaleglo je, a le za minuto ali dve. Ščasoma pa se mi je zazdelo, da je tudi meni sladkor v krvi začel upadati, v ustih pa se mi je začela nabirati slina. Zato sem iz vrečke tudi sam vzel karamelico, ki sem jo bil malo prej pogumno odklonil. In tako smo grešili v troje.

Ko se je začelo nočiti, smo se odpravili domov. Sklenil sem, da se čez kak dan ali dva vrnem in se prepričam, ali je krmišče le obiskal kak ščetinar.

Vrnil sem se šele v petek s sinom, ki je prejšnji dan končal poletno skavtsko taborjenje in ga lovske zadeve zanimajo.

Ko odkrijeva, da je divjim prašičem zadišala nastavljena koruza, vzamem iz nahrbtnika novo zalogo koruznih zrn in jih spet nasujem nekaj pesti.

»Prašiča se jaga podnevi, zvečer se ga pa samo počaka in upleni!« Izrek, ki sem ga slišal od našega gospodarja

ohrabrujoče novice o ugodnem poteku zdravljenja, a se le-te zaenkrat kar odmikajo, luči na koncu predora še ni videti. Vendar sva z ženo Karin sklenila, da mlajšima otrokoma vseeno omogočiva, da letos preživita del počitnic ob morju, četudi ne v družbi svoje družine. Tako smo sprejeli povabilo svaka in njegove žene, da vzamejo Janoša za en teden na morje. Ajda pa se bo pozneje pridružila mojemu bratu in njegovi družini. Janoš že komaj čaka morskih dogodivščin z bratranцем Urošem, leto starejšim srednješolcem, ki ga tudi zanimata ribičija in lov.

Prihajajoči konec tedna bo izkoristila tudi Manca, pred nadaljnjimi kemoterapijami. Do kampa pri Rovinju, kjer letuje ženin brat z družino, se bodo danes odpeljale še obe hčerki in žena.

Doma ostaneva s starejšim sinom Matjažem.

»Cokinpok imaš že pripravljen?«

»Ma, ja, po kosilu me pride stric Matej iskat ...«

»V redu, v redu, saj bo že še priložnost, neč bat!«

Skoraj slabo vest imam, ko tako vzbujam skomine sinu, željnemu lovskih pustolovščin, hkrati pa se mi porodi izvedljiva, ne preveč neumna ideja.

»Poslušaj, ko bosta z Urošem zvečer ribarila, imej telefon pri sebi. Itak ga boš imel, saj se skoraj nikamor ne ganeš brez njega. In bova na zvezi. Če jaz kaj vidim ali uplenim, te obvestim, če pa vidva kaj zahakljata, pa ti pošlješ SMS, okej?«

»Zmenjeno!«

»Z marelicami ne bo toliko dela. Kar

je bilo zrelega, smo obrali včeraj. Naj se sadje naužije še malo sonca, do jutri, ko bova z Matjažem nadaljevala z obiranjem, da pokrijemo naročila.«

S sadjarjenjem se ukvarjam že dobrega četrto stoletja. Ko je pred slabimi tridesetimi leti pokojni oče dobil ‚italijansko penzijo‘, ker je bil med drugo svetovno vojno dvajsetleten mobiliziran v italijansko vojsko, je, namesto da bi denar ‚investiral‘ v nakup novega avtomobila, kot vsi ‚normalni‘ Primorci, denar ‚zapravil‘

gem opravilu. Ura se bliža enajsti zvečer. Naslonjen na nahrbtnik pri odprtem oknu oprezam, če bi se ob grmovju za krmiščem kaj zganilo. Od časa do časa dvignem daljnogled, motrim z mesečino obsijano okolico ter hkrati vlečem na ušesa. Ne. Koraki srnjadi in divjih prašičev so drugačni od hrupa, ki ga delajo polhi.

»Je bil kak prijem?« napišem sporočilo na svoj mobilnik in ga pošljem Janošu. ‚Cegu‘ odložim na poličko in čakam na odgovor. Nič. Sine se ne javi.

Tako sinu odgovorim šele naslednje jutro. Ko sem okrog pol enih ponoči pretegnil svoja otrdela kolena in se odpravil domov, se mi ni zdelo potrebno, da bi hitel s sporočilom.

Janoševga odgovora ne čakam, ker najbrž še spi.

Telefon zabrni čez kako uro, ko z najstarejšim sinom Matjažem že obirava marelice: »Aha, lepo, lepo. Greš danes spet?«

»Ja, v planu je ...«

In preden sonce zaide za pobočje

Narisa: Igor Pčulin

za sadovnjak. Na enem hektarju, kjer je bil poprej delno opuščena vinograd, so začele uspevati češnje in marelice. Sezona obiranja tega sadja se je letos nekoliko zavlekla. Navadno s češnjami končamo že do sredine junija, z marelicami pa tja do desetega julija. Zaradi hladne in deževne pomladi pa letos vse zamuja, za teden ali skoraj dva. Današnji dan torej ne bo tako naporen, ne bo se mi spalo, če se bo čakanje na preži kaj zavleklo ...

Seveda se je zavleklo. Na preži znam biti vztrajen kot pri malokaterem dru-

Lahko, da že spi. Konec koncev ima vso pravico, dan je bil dolg.

Telefon se zasveti čez pol ure. »Ena sipa in dve ribici,« sporoča Janoš. »Pri tebi, kako kaže?«

Ko že mislim odgovoriti, se mi zazdi, da slišim nekaj kot kotaljenje kamenja.

Oho! Mobilnik spravim v žep in napnem ušesa. Res je od daleč slišati valjenje kamenja, na pobočju Gore je več manjših melišč. Kdo proži kamenje? Polhi gotovo ne.

»Nič ni bilo, prav nič. Le srno bi skoraj povozil. Bo drugi teden boljše, ko boš ti zraven.«

Čavna, se pod Rebrom Strešnice spet namestim. Skozi okno preže kmalu zagledam drobno rjavo pego na skalnatem pobočju.

»Pasem gamse, ne povej mami, ☺ ...,« natipkam potem, ko s pomočjo daljnogleda potrdim domnevo, da se v zadnjih sončnih žarkih na skalni polici pasejo koza z mladičem in še en mlajši gams.

»Super! So odprti zdaj?«

»Ne, ma itak so daleč ...« »Kaj je zdaj, sine, čakam kukota, si pozabil,« si mislim. Kar na smeh mi gre ...

»A ...«

Še nekaj časa s pogledom sledim gamsom in občudujem njihovo spretno hojo po ozkih policah na prepadni strmini. Pri opazovanju teh ljubljencev strmih pečin mi pridejo na misel besede našega Franceljna, ki je slikovito opisal njihovo spretnost in neverjetno ravnotežje ter hitrost med begom: »Ma ga ni terena, da gams na njem ne bi dobil stopinje. Če ima prostora samo za en zamašek od ‚fruca‘, bo nanj stopil z vsemi štirimi in se odrinil ...«

Ko sonce zaide in pobočje pred menoj skrije gamsjo družino, mojo pozornost pritegne pokljanje vej desno v grmovju, nedaleč od preže.

»Srna,« zadovoljno natipkam sporočilo sinu.

»Ustrelil, ali paseš?«

»Pasem. Zdaj čakam prašičke, ne bom streljal srne, čeprav je mladica.«

»Ej, sine, sine ...,« rečem sam pri sebi. »No, preden boš postal lovec, se boš že še umiril, saj imaš čas ...«

Srna mladica se mirno pase, objeda zdaj poganjke zeli, zdaj vršičke brestovih, jesenovih in gabrovih poganjkov, ki so vzniknili iz panjev nedavno požaganega drevja. Počasi se izgubi globlje v gozd in me pusti samega s svojimi mislimi.

V terek zjutraj odpeljem Manco na preiskavo PET/CT po zadnji kemoterapiji v Klinični center. Če bo vse po sreči in bodo zdravniki ugotovili, da so rakave celice na bezgavkah uničene, jo v kratkem čaka še zadnja, močnejša kemoterapija in nato avtologna presaditev krvotvornih matičnih celic – kostnega mozga. Sledilo bo še krajše obsevanje in najmanj polletno zdravljenje z biološkimi zdravili. In nato okrevanje.

Le od kod ji pogum, tej naši komaj dobro polnoletni gimnazijki, ko se vsaj na videz tako brez strahu pomika iz bitke v bitko. Zame je to še vedno moja mala deklica. Čez noč je postala odrasla. Nikoli ni bila zares bolna. Če bi sešteli vse dni, ko je v devetih letih osnovne šole manjkala pri pouku, bi jih zneslo komaj za prste ene roke. Morda. Za prste obeh rok pa gotovo ne.

V tretjem letniku srednje šole pa se je začelo. Pojavile so se bolečine v hrbtu, ki so se stopnjevale do take mere, da dekle zaradi njih ni moglo spati. Najprej smo težavo skušali rešiti z menjavo ležišča in stola. Drža pri učenju naj bi bila vsega kriva. In premalo športne vadbe. Nihče, niti osebna zdravnica, v začetku bolečin ni povezal s povečanimi limfnimi vozli v trebuhu.

Ob koncu šolskega leta je Manco bolezen zares položila v posteljo.

Kazalo je kot kaka huda trebušna viroza. Sledile so preiskave in nato šok

– diagnoza: Hodgkinov limfom – rak limfnih vozlov. In trnova pot do zdravja se je začela.

Od Mančine diagnoze naprej mi je nekaj stvari o življenju bolj jasnih. Ko ti hudo zbolijo družinski član, se zaveš, katere stvari v življenju so zares pomembne. Če zbolijo tvoj otrok ... Na situ želja ostane le ena, največja.

»Kaj, manekenka, si že naokrog,« zašepetam sam pri sebi, ko zaslišim znane zvoke previdnih korakov srnjadi. Pogled skozi daljnogled mi ne razkrije nočnega obiskovalca. Pač pa moj ‚vodni zbiralnik‘ postaja vse težji. »Nič, dovolj je tega,« zašepetam in že mislim vstati, da bi se šel nekam olajšat. »Opa!« v senci dreves na robu travnika se mi zazdi, da se nekaj premika.

»Ali sem nemara tebe čakal?«

Da. Ko šibka lunina svetloba oplazi život nočnega obiskovalca, mi je jasno, da to ni srnica, ki mi je prej krajšala čas, ampak divji prašič, lanščak. Moral je biti že kdaj prej tu, saj se odpravi naravnost proti bližnji kotanji s koruznim zrnjem.

Spet me prevzame znan občutek prijetne vznemirjenosti, dihanje postane nekoliko globlje, srčni utrip začutim visoko v grlu, kmalu pod jezikom. Počasi se pripravim na strel in čakam na pravi trenutek. A divja žival je previdna. Ostane v senci, kjer je kljub mesečini nekoliko slabše vidna, pa še boka mi ne kaže, proti meni je obrnjena z glavo. Njeno brezskrbno mlaskanje pri jedi je prav glasno, njena sproščenost mi ugaja.

Po kake četrte ure se prašič le premakne, stopi iz sence proti naslednjim prigrizkom. Njegovo telo oblije mesečina.

Z zadržanim dihom stisnem puško čvrsto v ramo, naprožilo škrtne, vendar se mi pogled skozi daljnogled na puški vseeno ne zdi dovolj jasen za natančen strel. Za nočni lov na divje prašiče imam na puški nameščeno svetilko. Ne da bi odmaknil lice od kopita, z levico poiščem stikalo in po travniku se mehko razlije kar močan snop svetlobe. »Tu imaš še zadnjo priložnost, prašiček!«

Prašič odskoči, a le za dva ali tri metre. Ustavi se na robu, pred grmovjem, in se ozre nazaj. Z zadnjo platjo je obrnjen proti meni, spet nimam v križu njegovega boka. Za razmišljanje ni veliko časa, zdaj zdaj se bo pognal v goščavo. Merek strelnega daljnogleda se naposled ustavi za njegovim ušesom, razdalja ni prevelika, naslon trden, puška natančna ...

»Prašič je na tleh,« se glasi sporočilo Janošu. Končno! Po vseh skrajšanih no-

čeh, ki sem jih posvetil čakanju divjega prašiča, naposled le uspeh!

»Ooo, super! Pošlji kakšno slikico! Mi smo pa tri ribe in tri sipe ulovili!« Janoševo sporočilo zasveti, malodane še preden sem odložil mobilca. A zdaj se mi mudi k plenu, malo me skrbi, kako bom žival spravil v avto, kaže, da nima malo kilogramov.

Vesetje ob uplenitvi mi nekoliko kazi zob vesti: »Kje je tvoja lovska etika!? Strel v glavo! Kaj če bi bil le malo manj natančen in bi žival s sesuto čeljustjo odvihrala v goščavo!? Ne delaj tega!«

Res se nemalo namučim, da pujsa spravim v prtljažnik svoje že zdavnaj polnoletne kic. Brez vrvi mi ne bi uspelo in bi moral sredi noči nekoga gnjaviti, naj mi pride ‚dat eno roko‘.

Eh, sina Matjaža pa vseeno lahko pokličem! Kolikor vem, je šel na šagro v Skrilje, da se po dolgem času sreča s prijatelji iz šolskih let. Bom videl, če mi priskoči na pomoč v hladilnico. Kakšna roka bi le prav prišla.

»Dobro, daj, pridem v koč. Čez kake pol ure, prav?«

»Prav, ja, hvala, sine! Drugače, kako se imate? Klapa, muzika, je v redu? Saj ga niste pili, kaj? Si mlad šofer, nula-nula in to!«

»Ja, brez skrbi, nič takega nisem pil. Drugače, saj je fajn žur, ma itak sem že malo zmatran in ni panike, če grem prej domov, kot sem mislil.«

Hm, to ti je res prava družinska idila! Žena na morju z otroki, starejši sin na žuru, jaz pa ...

Pred lovsko koč se pripelje isto minuto, ko odklenem vrata hladilnice. Ravno prav, v dvoje gre lažje. Vseeno se opravi kar zavleče globoko v noč, preden je prostor pospravljen in papir izpolnjen, obvestilo pregledniku in gospodarju pa poslano.

Nekaj minut pred tretjo uro zjutraj pošljem še Janošu SMS: »Bo poslal Matjaž. Je prišel v koč, ko sem pujsa trebil. Ja, pridni ‚ribolovci‘, ni kaj!«

Matjaž je napravil v hladilnici posnetek plena kakopak s svojim pametnim telefonom. Moje ‚poleno‘ za take podvige ni preveč talentirano.

»Nedelja je gospodov dan. V nedeljo gre gospod zjutraj na lov, zvečer pa k maši v Šturje!« Tako pravi Jožko, eden od starejših članov naše lovske bratovščine. Te njegove besede včasih uporabim, ko žena, zlasti v času jesenskih lovov, kdaj izrazi svojo nejevoljo zaradi moje, po njeno pretirane predanosti lovstvu. Naš Jožko je hudomušen mož, ki marsikdaj pove katero ‚lovsko‘ in v njegovi družbi nikdar ni dolgčas. V

vsakem njegovem ‚hecu‘ je vsaj zrno resnice.

To nedeljo zaradi ‚akcije‘ prejšnje noči nekoliko obrnem vrstni red in se na lov odpravim, tik preden je koruzna polja ob reki Vipavi objel mrak. Slabe tri metre od tal sedim na svoji prenosni preži in čakam, naslonjen na mogočno topolovo deblo, ki še stoji na robu letos spomladi izkrčene goščave. Iz štorov posekanih dreves že kipi mlado zelenje in daje vtis nizkega grmovja. Moja zložljiva, lahka aluminijasta pomočnica mi omogoča res lep razgled na bližnjo njivo koruze, za katero leži še njiva pred dnevi požete pšenice. Od suše že nekoliko shuššana Vipava za njima le neodločno in tiho tava proti daljnim Sovodnjam. Poznopoletni večeri, ko začenja koruza na poljih ob reki ponujati mlečno klasje, sadovnjaki sočne breskve, vinogradi pa pozneje sladko grozdje, neustavljivo mikajo divje živali, zlasti prašiče. Bogato pogrjnjeni mizi se je težko upreti in lovci to dobro vemo.

Čas mlečne koruze še ni napočil in njena stebila so še nizka. Vendar je ob obrežju Vipave že opaziti več gazi s svežimi sledmi, ki so jih skozi robidovje napravili divji prašiči.

Še preden se mrak tako zgosti, da bi se v meni prebudilo nestrpno pričakovanje luninih pogledov, ki vsak dan vzide eno uro pozneje, se čez njivo do mene sprehodi lep odrasel srnjak. Brezskrbno mimogrede osmuka nekaj mladega zelenja in se počasi zgubi v goščo za menoj. »Srnjak na Krnici, pet metrov od mene, me ni videl, drugič obvezno foto s sabo!« Svoje doživetje delim z mlajšim sinom.

Čas prska se počasi že začenja in ko čez nekaj minut zaslišim pokanje vej iz smeri, v katero je prejle poniknil srnjak, se mi hitro posveti, kaj bi lahko bilo. Dvignem daljnogled in v mraku ga spet zagledam: z naprej iztegnjenim vratom, sklonjen, teče tik za srno čez strnišče pšenice, dokler ne izgineta v vinogradu za njim.

»Zdaj je dobil srno in jo preganja.«

Janoš strne svoje navdušenje nad prebranimi sporočiloma: »O, super!«

Ko v mislih zdaj znova podoživljam sinočno dogodivščino, napenjam ušesa, hkrati pa z daljnogledom preiskujem okolico, če bi se kaj zganilo v oddaljenem grmovju. Od vode zaveje prijeten hlad, občasno zapleše in zapiska okoli moje glave osamljen komar. Hrupa polhov sem že navajen in njihove glasove v krošnjah ignoriram. Iz daljave poslušam oglašanje lesne sove, lisjakov lajež, tu in tam se zadere siva čaplja. Zrak polnijo še nešteti glasovi najraz-

ličnejših žuželk in drugih drobnih bitij. Iz simfonij zvokov se v glavi že oblikujejo lažne predstave – prisluhi stopinj po travi ali v vodi. Naposled se čez travnike na moji desni plaho razlije nežno srebrna mesečina. Skozi veje topolov nad Vipavo se skuša priritpati luna.

»Čakaj, to je bil pa res pljusk,« tiho govorim sam s seboj in se prepričujem,

pričakoval mir! Traktor se ustavi kakih sto metrov za mojim hrbtom. Značilen hrup pršilnika mi razodene, kakšno opravilo ga čaka: škropljenje trt.

»Nič. Zdaj sem za tri četrte ure dober!« Sodeč po velikosti vinograda onkraj gošče in onkraj suhe struge potoka za mojim hrbtom kmetovo nočno opravilo ne bo opravljeno tako

da se je splačalo še tretjo noč zapored preždeti nekje zunaj, prežeč na kuke. Kaže, da sem imel prav. Iz kakih sto metrov oddaljenega mrtvega rečnega rokava, obraslega z vrbami in topoli, se kmalu zasliši glasno lomljenje odpadlih vej. »Bogve, če je danes Andraž na drevesu ...,« se sprašujem. »Ha, očitno ga ni, če ne, bi že počilo.« V rokavu je en velik javor tako zelo nagnjen, da po njem ni treba plezati. Zaradi grčastega debela se lahko v njegovo krošnjo povzpneš skoraj kot po običajnih stopnicah. Naš Andro nešteto večerov preživi tam gor in če pride kuka, ji ni pomoči ...

Užitek v napeti lovski nočni idili zmoti hrup traktorja. »Pa saj to ni res! Ne zdaj!« Čez dan bi ga sredi polj, vinogradov in travnikov zlahka zanemaril. Ob enajstih zvečer bi pa človek res

mimogrede. Nejevoljno privzdignem zadnjo plat, da malo zamenjam položaj in pretegnem otrdele noge ter se ozrem po njivi pred seboj.

»Ma, kaj?!« Od struge Vipave proti meni se ob njivi koruze v rahlem drncu pomika temna senca – divji prašič! Kot bi ga hrup stroja privabljal in ne odganjal! Dvignem daljnogled in ga ujame s pogledom. Res je, lunin soj je dovolj močan, dvoma ni. Teče prav počasi in če bo nadaljeval v tej smeri, se mi bo približal na vsega petnajst ali dvajset metrov!

»Saj ne morem verjeti!« Hitro pripravim mavzerico in jo naslonim, z levico pa že iščem stikalo svetilke, nameščene z magnetom vrh daljnogleda. Kot iz reflektorja posije snop svetlobe na artista, ki uganja vragolije sredi cirkuške maneže, tako snop žarkov iz

moje svetilke ujame prašiča, ki obstane kot vkopan še ne dvajset metrov stran. Merek daljnogleda ga tipa po desnem boku.

Vse se zgodi tako hitro in nepričakovano, da moje srce niti ne utegne prestaviti v nižjo prestavo in pohoditi stopalke za plin. Kuko obleži na robu koruzne njive, ki pa je še tako nizka, da bi ga dobro videl, četudi bi obležal sredi nje. Skozi daljnogled ga še nekaj časa opazujem, s prstom na petelinu, če bi se pobral. Lice odmaknem od kopita šele, ko slika postaja vse bolj poskočna, kajpak zaradi moje vznemirjenosti, ki prihaja z zamudo. Globoko vdihnem in desnico položim na stegno, da bi mi ščipljaj razodel, ali je pravkar doživeto resnica ali se mi vse skupaj le sanja. Otipam pa le telefon v žepu.

»Ne boš verjel, še en pujs je na tleh,« ob 23.15 napišem sporočilo sinu. Doslej je v mojih zgodbah o nočnih lovskih podvigih poslušal le, kako je ščetinar mene prinesel okrog ... Grem staviti, da bo mislil, da se šalim.

»In kako naj te zdaj naložim, prašiček ti moj?« Popraskam se po čelu, ko avto vzvratno pripeljem do plena in ugotovim, da tokrat nimam s seboj ničesar podobnega vrvi, s katero bi si pomagal. Res, grozna nuja je bila, da sem sinoči, pravzaprav danes zjutraj, okrvavljeno vrv opral in jo pustil, sušečo se, doma. Uplenjeni prašič je ravno dovolj velik, da ga sam ne morem spraviti v prtljajnik.

»Objemal se s teboj ravno ne bi, da ne bo potem Matjaž mislil, da jaz rabim urgenco, če me zagleda vsega krvavega ...«

Malo mi je nerodno gnjaviti kolega ob taki uri, a kaj hočemo. »V sili hudič muhe žre,« bi rekel moj oče.

»Recite, Matija,« se skoraj šepetaje oglasi Dare, prvi in edini, ki sem ga poklical, saj stanuje najbliže. Očitno sem ga ‚snel s kljuke‘ potem, ko je bil že legel k počitku.

»Ja, ni problema, pridem,« mi odgovori, ko mu razložim, za kaj gre. »Kje ste zdaj?«

»Pri Krnici, na poseki ob prvi njivi čez potok. Pri Vipavi.«

Velik mož je postal, ta Dare. Pred leti sem mu bil učitelj, ko je gulil šolske klopi. Pozneje, ko sem se že v zrelih letih odločil, da stopim v lovske vrste, pa me je kot pripravnika pogosto peljal s seboj na lov, čeprav uradno ni bil moj mentor. Tako sta se na posrečen način vlogi zamenjali. Učenec je postal učitelj

svojemu učitelju. Je pa, mislim, edini iz naše lovske kompanije, ki me še vika. Nekoč mi je navihano povedal, da se od ur kemije najbolj spominja tistih demonstracijskih poskusov, ki mi niso uspeli, in smo za ‚ustrezna opažanja‘ morali uporabiti ‚kanček domišljije‘. Po drugi strani pa tudi njegove lovske učne ure niso obrodile sadov, vsaj ne v obliki plena. A tega mu takrat nisem povedal. Kaj hočemo, tako kot gasilci in kesanje tudi duhovit domislek vedno pride prepozno.

Ni minilo še deset minut, ko mi Dare, moj rešitelj iz zagate, poda roko: »Lovski blagor!«

»Lovska hvala! Pa te ja nisem vrgel iz postelje?«

»Ste, ma nič hudega, moram iti zgodaj spat, nimam dopusta kot vi!« V bratovščini, kjer živijo zdravi prijateljski

odnosi, je običajno in neškodljivo, če se kdaj med seboj hudomušno špiknemo.

»Kdo ti je kriv, da nisi učitelj?« Pri nas je kar mala folklor, da drug drugemu kaj zavidamo. Za marsikoga so od čarov učiteljskega poklica predvsem počitnice predmet poželjenja.

»A, ne, ne, hvala lepa, vseglah ne zamenjam z vami ...«

Sledi oda lovski sreči ali Dianini naklonjenosti, saj dva zaporedna uspešna lova na divje prašiče res ni nekaj običajnega. Vsaj zame ne. Lanska obilna letina želoda, žira, kostanja in drugih poslastic za divje prašiče je poskrbela, da škode po tej vrsti divjadi praktično ni bilo, manj pa jih je bilo tudi uplenjenih. Verjetno se letos obeta povsem drugačna slika.

Ko Daretu razložim še podrobnosti uplenitve in z njegove strani ni več vprašanj, sklepam, da sva temo izčrpala.

»A ga naloživa?«

In uplenjena žival kmalu počiva v prtljajniku.

»Ja, nič, Dare, hvala, dolžan sem ti pijačo! In ko boš ti uplenil kako preveliko žival, prosim, da sem jaz prvi, ki ga pokličeš!«

»Ma samo ne stojte se sekirat!«

Ko kia brni in vijuga po cesti, zrak v avtu napolni vonj, ki me spominja na zgodnje otroštvo. Omamen duh sena, pomešan z vonjem po hlevu, v meni zbuja prijetne spomine na brezskrbne otroške dni, zlasti poletne, na domači kmetiji. Brezskrbne zame, za moje starše malo manj.

Misli se mi ponovno ustavijo pri naši Mancici. Njeni in naši brezskrbni dnevi so kot lastovke, ki so že pred časom odletele, a zanje pomlad še ni prišla. Upanje, da se kmalu povrnejo, pa v mojih prsih spet požene kal ...

Slovarček narečnih in pogovornih besed ter besednih zvez:

cegu ali poleno – izraza za mobilni telefon, ki ni ‚pameten‘

cokinpok – prtljaga

dat eno roko – pomagati

flaska – steklenica

fruc – Fructalova brezalkoholna pijača

kuko ali kuka – prašič

Ma ne stojte se sekirat! – Ne vznemirjajte se!

Neč bat! – Nič se ne boj!

skrla – ploščat kamen

šagra – žeganje, povezano z veselico; na Primorskem velik praznik

vseglah – vseeno

zahakljati – zapeti

žur – zabava

Zlatorog

ANDREJ RANT

Kot kralj v planini bivaš,
na strmi skali ti stojiš
in pred nikomer se ne skrivaš,
prepadnih sten se ne bojiš!

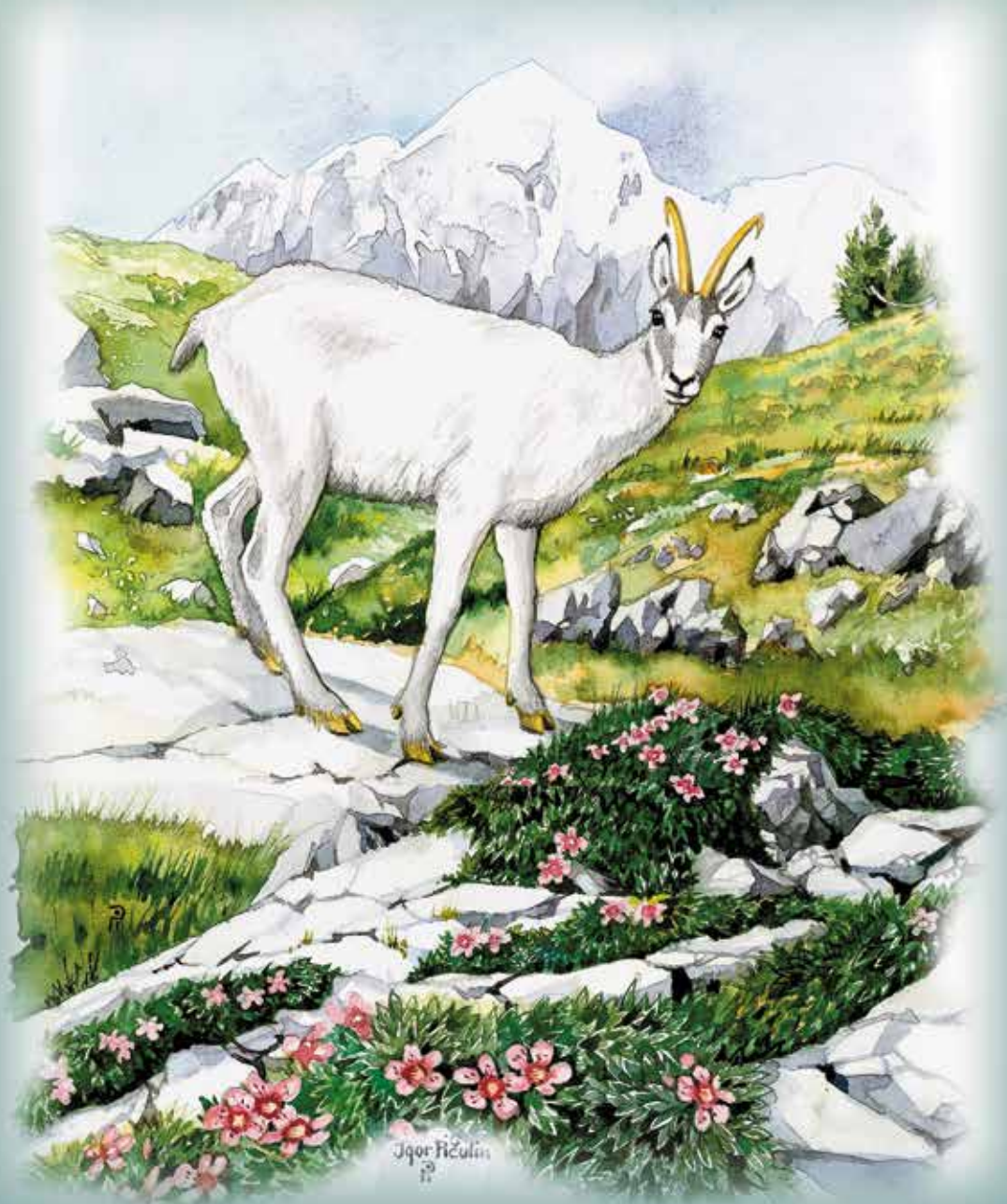
Na Triglavu ponosno ti kraljuješ,
v soncu siješ z zlatimi rogmi;
nevihtam, strelam ti kljubuješ
in braniš raj pred tujimi ljudmi.

Slovenski narod – ti si Zlatorog!
Oblegan, streljan in zaničevan

na svoji zemlji trdnih nog
obstal si – nepregnan.

Iz tisočerih ran ti brizga kri –
po sveti zemlji; iz te krvi,
iz vsake kaplje roža zacveti,
ki hrani te in ozdravi!

Ta kri iz ran so bolečine,
besede njih cvetovi, moč, ki nas krepí!
O čuvaj, Zlatorog, slovenski jezik,
zaklad, da ne strohni!

Narisel: Igor Pičulin

Foto: Michael Migas

Dnevi lovskega strelstva 2020

Lovska zveza Slovenije (LZS) in Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje sta v času od 3. do 6. septembra 2020 priredili *Dneve lovskega strelstva 2020* na strelišču Gaj - Pragersko. Tekmovanje je bilo zaradi omejitvenih ukrepov, povezanih z omejevanjem okužbe z novim koronavirusom, dolgo pod vprašajem. Izvedba oziroma neizvedba prireditve je vzbujala številna vprašanja pri strelcih in organizatorjih. Dogodek nam je uspelo s skrbnim načrtovanjem in pripravami, ki so vključevale vse zahtevane varnostne ukrepe, naposled uspešno izpeljati v navedenem terminu.

V sredo, 2. septembra, so potekale priprave strelišča, sodelovali so pripravniki, sodniki, tudi posamezne organizacije iz lokalnega okolja. V četrtek, 3. septembra, je potekal uradni trening v vseh

Opravičilo

Opravičujemo se **Lovski zvezi Maribor**, ker je nastala neljuba napaka pri seštevanju rezultatov v kategoriji *veterani – glinasti golobi (ekipno)*.
Organizatorji

Opomba

V oklepajih ob imenih tekmovalcev so navedene območne lovske zveze.

Foto: Bojan Gorenc

Predsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje Matija Janc (drugi z leve) se je posebej zahvalil tudi ekipi LZS, ki je poskrbela za izvedbo dogodka.

Foto: Bojan Gorenc

Priznanja najboljšim so podelili (od leve): podpredsednik Lovske zveze Slovenije dr. Srečko Felix Krope, podpredsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje Tomaž Trotovšek in predsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje Matija Janc.

disciplinah. Prvi strel je počil že ob 9. uri, zadnji pa ob 18. uri.

V petek, 4. septembra, je pote-

kalo Državno prvenstvo v strelski kombinaciji za veterane in superveterane. Prisotnih je bilo 93 strel-

Državno prvenstvo, superveterani – kombinacija (posamično):

1. Jože Koritnik (Posavje)
2. Anton Zupan (Savinjsko-Kozjanska)
3. Janez Kramar (Ljubljana)

Državno prvenstvo, superveterani – kombinacija (ekipno):

1. Savinjsko-Kozjanska zveza lovskih družin
2. Zveza lovskih družin Ljubljana
3. Zveza lovskih družin Posavja

Državno prvenstvo, veterani – kombinacija (posamično):

1. Anton Weiss (Bela krajina)
2. Anton Erjavec (Kočevje)
3. Danilo Marhold (Maribor)

Državno prvenstvo, veterani – kombinacija (ekipno):

1. Zveza lovskih družin Kočevje
2. Savinjsko-Kozjanska zveza lovskih družin
3. Lovska zveza Maribor

Državno prvenstvo v veliki kombinaciji (posamično):

1. Boštjan Sadek (Maribor)
2. Nejc Garmut (Maribor)
3. Franci Vidmar (Zasavje)

Državno prvenstvo v veliki kombinaciji (ekipno):

1. Zveza lovskih družin Zasavje
2. Lovska zveza Maribor
3. Zveza lovskih družin Notranjske Cerknica

cev. Uradno je tekmovanje odprl podpredsednik LZS dr. **Srečko Felix Krope**, ki je v svojem govoru poudaril pomembnost razvoja lovskega strelstva v lovskih

ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. **Aleksandra Pivec**, predstavniki **Slovenske vojske** z brigadirjem **Mihom Škrbincem** na čelu, državni

Strelci, ki so dosegli zadostno število zadetkov za naziv mojster strelca na Dnevih lovskega strelstva 2020:

Državno prvenstvo za superveterane in veterane:

Superveterani – glinasti golobi:

Jože Koritnik (Posavje), **Janez Kramar** (Ljubljana) in **Janez Golob** (Maribor).

Veterani – glinasti golobi:

Danilo Marhold (Maribor), **Anton Weiss** (Bela krajina), **Bojan Urbančič** (Maribor), **Srečko Kobetič** (Bela krajina), **Stanislav Francelj** (Kočevje), **Evgen Makuc** (Ljubljana), **Anton Erjavec** (Kočevje), **Leopold Travner** (Koroška), **Franci Koncilja** (Zasavje), **Ivan Pustišek** (Posavje), **Janez Pavli** (Ljubljana), **Darjan Vesenjaj** (Maribor), **Dušan Urankar** (Savinjsko-Kozjanska), **Janez Škrlič** (Notranjska), **Miha Ajtnik** (Ljubljana), **Samo Pirjevec** (Brkinsko-Kraška), **Tone Željko** (Bela krajina), **Matjaž Benedičič** (Gorenjska) in **Dušan Zupan** (Savinjsko-Kozjanska).

Državno prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško:

Superveterani – malokalibrska puška:

Branko Krese (Kočevje), **Ljubiša Pavlovič** (Ljubljana), **Lovrenc Korošec** (Ljubljana), **Milan Sedminek** (Savinjsko-Kozjanska), **Martin Kerin** (Posavje), **Jože Koritnik** (Posavje) in **Miran Freitag** (Savinjsko-Kozjanska).

Veterani – malokalibrska puška:

Jožef Kotnik (Koroška), **Anton Erjavec** (Kočevje), **Dušan Zupan** (Savinjsko-Kozjanska), **Janez Škrlič** (Notranjska), **Dušan Urankar** (Savinjsko-Kozjanska), **Tomaž Korošec** (Ljubljana), **Joško Strosar** (Gorica), **Zlatko Pogorilič** (Notranjska), **Miran Veršec** (Posavje), **Anton Weiss** (Bela krajina), **Janez Pavli** (Ljubljana), **Boštjan Soklič** (Gorenjska) in **Dušan Krajnik** (Gorenjska).

Državno prvenstvo v veliki kombinaciji OPEN:

OPEN – glinasti golobi:

Boštjan Sadek (Maribor), **Nejc Garmut** (Maribor) in **Franci Vidmar** (Zasavje).

OPEN – krogla:

Boštjan Sadek (Maribor), **Luka Pušnik** (Maribor) in **Igor Pičulin** (Gorenjska).

družinah in dojemanje lovskega strelstva kot večine, ki spremlja lovce in lovske organizacije. Slovensko himno je zapel **Alen Kirbuš**. Na odprtju državnega prvenstva so nastopili tudi **Rogisti Lovske zveze Maribor** in **Lovski pevski zbor Zasavje Trbovlje**.

V soboto, 5., in nedeljo, 6. septembra, je potekalo Državno prvenstvo v strelski kombinaciji **OPEN 2020**, ki se ga je udeležilo več kot sto tekmovalcev. Sobotno tekmovanje je odprl predsednik Državnega sveta **Alojz Kovšca**, prisotne pa je pozdravil in nagovoril predsednik LZS mag. **Lado Bradač**. Čez dan so strelsko tekmovanje obiskali tudi drugi vabljeni visoki gostje, in sicer

sekretar na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Damijan Stanonik**, generalni direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo mag. **Robert Režonja** ter državni sekretar Ministrstva za obrambo mag. **Damjan Jaklin**. Tekmovanje je v nedeljo zaključil podpredsednik LZS dr. Krope, ki je slovesno podelil pokale, medalje in nagrade.

Ob zaključku se je dr. Krope zahvalil Komisiji za lovske strelstvo in lovske orožje za dobro organizacijo in izvedbo, pri čemer je poudaril odlično delo predsednika komisije. Zahvalil se je tudi celotni ekipi, gostom, darovalcem, razstavljalcem, **Lovskemu dobrodelnemu zdru-**

Foto: Bojan Gorenc

Dnevi lovskega strelstva se je udeležilo nekaj manj kot 200 tekmovalcev.

Foto: Slavko Komlanc

Za slovesno odprtje tekmovanja so poskrbeli rogisti Lovske zveze Maribor in Lovski pevski zbor Zasavje Trbovlje.

Foto: Slavko Komlanc

Organizatorji in tekmovalci so na Dnevih lovskega strelstva 2020 upoštevali ukrepe za preprečevanje okužbe z novim koronavirusom.

ženju Diana, zlasti pa tekmovalcem. Zaključni govor je končal s povabilom na **Dneve lovskega strelstva 2021**.

S pisnimi priznanji smo se za pomoč zahvalili tudi **Komunalni Slovenska Bistrica**, **Prostovoljnemu gasilskemu društvu Pragersko**, **Turističnemu društvu Breza Pragersko Gaj**, **Gostilni Pri Martinu** v lasti Martina Skrbinka in tudi ekipi pridnih rok LZS.

V vseh dneh na Pragerskem je prišlo okoli 120 lovskih pripravnikov, mnogi med njimi so tudi pomagali pri delu na strelišču. Hkrati so dobili poglobljen vpogled v organizacijo strelskih tekem. Udeležba na strelskih tekmah zanje predstavlja obveznost

v okviru izobraževanja lovskih pripravnikov.

Vse dogajanje in rezultate smo sproti objavljali na družabnih omrežjih in spletni strani LZS, kjer so razvidni podrobni rezultati uvrstitve ekip in posameznikov.

Tudi letos smo organizirali vzporedne dejavnosti. Omeniti velja razstavljalce lovskega orožja, optike in druge opreme. Prisotno je bilo tudi Lovsko dobrodelno združenje Diana, ki je organiziralo bogat srečelov ter zbiralo sredstva za humanitarne namene in dobrodelni koncert. V treh dneh so lovci v humanitarne namene prispevali 2.880 evrov.

Matija Janc,
predsednik Komisije za lovske strelstvo in lovske orožje

Upokojila se je Eva Strajnar

Septembra se je upokojila Eva Strajnar, tajnica **Založništva Lovske zveze Slovenije (LZS)**. Strajnarjeva se je na LZS zaposlila pred 32 leti. Na svoje delovno mesto ima, kot je večkrat povedala, zelo lepe spomine. Svoje delo je opravljala odgovorno, predano in natančno, če uporabimo samo tri besede. Dejstvo pa je, da bi jih lahko še veliko več.

in sodelavcev. Če ne bi bilo omejitev, bi gotovo povabila še koga, s komer je soustvarjala **Lovca** in knjige LZS tri desetletja: nekdanjega odgovornega urednika **Borisa Leskovica**, lektorico **Marjetko Šivic**, tehničnega urednika **Lovca Milana Samarja**, oblikovalca **Lovca Andreja Filipčiča**, ilustratorja in oblikovalca knjig **Strokovne in Zlatorogove knjižnice Igorja Pičulina**. Pa še kdo bi se našel na njenem seznamu. Vse zbrane je pogostila s posebnim

ji poklonili sliko stavbe LZS na Župančičevi 9 v Ljubljani, ki jo je slikar **Vladimir Kovač** naslikal s tiste strani, na kateri so okna, ob katerih je sedela Strajnarjeva. Vodstvo LZS pa ji je izročilo lep set nakita v barvah LZS.

tudi vseh izrečenih pohval. Ob prijetnem druženju se je spomnila številnih trenutkov, ki jih je doživela na LZS – od tega, kako je na razgovoru za službo tipkala desetprstno po nareku, kako je bil videti njen pisalni stroj in kako so

Vse foto: Jasna Kovačič Siuka

Eva Strajnar je vidno ganjena prisluhnila resnično lepim in tudi zelo resničnim besedam predsednika LZS mag. Lada Bradača, ki je pohvalil njeno delo in povedal, da mu čez njo ni nikoli nihče potožil glede česarkoli, da pa si bo marsikdo zapomnil prijazen glas na drugi strani telefona, ki je pozdravil iz uredništva, in prisluhnil klicatelju. Poudaril je tudi njen izstopajoč čut za ljudi.

Med sodelavci je veljala za zelo priljubljeno in marsikdo je v njej našel zaupnico, ki ji je lahko izlil svoje težave. Strajnarjeva ima izjemen čut za sočloveka in je ena tistih ljudi, za katere je lahko delodajalec vesel, da so pristali in ostali v njegovem delovnem okolju. Vse naštetu je v Strajnarjevi prepoznal tudi predsednik LZS mag. **Lado Bradač**, ki ji je namenil 31. avgusta, ko se je poslovila od svojih nadrejenih in sodelavcev, precej dolg govor, s katerim bi se z lahkoto strinjali vsi, ki so kdaj delali z njo. Vidno ganjena je prisluhnila resnično lepim in tudi zelo resničnim besedam mag. Bradača, ki je pohvalil njeno delo in povedal, da mu čez njo ni nikoli nihče potožil glede česarkoli, da pa si bo marsikdo zapomnil prijazen glas na drugi strani telefona, ki je pozdravil iz uredništva, in prisluhnil klicatelju. Poudaril je tudi njen izstopajoč čut za ljudi.

Strajnarjeva je zaradi omejitev zbiranja zaradi preprečevanja okužbe z novim koronavirusom pripravila srečanje v sejni sobi LZS v najožjem krogu nadrejenih

divjačinskim kosilom, ki ga je pripravila skupaj s svojim z možem **Janzom Strajnarjem**.

Druženja v sejni sobi LZS so se poleg predsednika LZS udeležili še podpredsednik LZS, pristojen za Strokovno službo, dr. **Srečko Felix Kropce**, direktor Strokovne Službe LZS **Srečko Žerjav**, predsednik Uredniškega odbora glasila **Lovec**, Zlatorogove in Strokovne knjižnice ter spletne strani LZS dr. **Arpad Köveš**, svetovalka za odnose z javnostmi **Urša Kmetec**, poslovna sekretarka **Barbara Ložar**, svetovalec za ekologijo divjadi **Gregor Bolčina**, svetovalka za pravne zadeve mag. **Nataša Oven**, odgovorna urednica **Jasna Kovačič Siuka** in novi tajnik založništva **Andrej Miklavčič**, ki je zasedel pisarniški stol zdaj že upokojene tajnice Strajnarjeve in začel tipkati na njeno tipkovnico.

Strajnarjeva je prejela darila od LZS in sodelavcev, s katerimi so darovalci želeli, da bi ohranila lep spomin na svoje dolgoletno delovno mesto, na stavbo, v katero je prihajala na delo, in na dve lepi barvi, ki spremljata LZS: zlato in prav posebno zeleno. Sodelavci so

Eva Strajnar je v Založništvu LZS delala kar 32 let.

Druženja v sejni sobi LZS so se poleg predsednika LZS udeležili še (od leve): direktor Strokovne Službe LZS Srečko Žerjav, svetovalec za ekologijo divjadi Gregor Bolčina, poslovna sekretarka Barbara Ložar, podpredsednik LZS dr. Srečko Felix Kropce, predsednik Uredniškega odbora dr. Arpad Köveš, svetovalka za odnose z javnostmi Urša Kmetec, novi tajnik založništva Andrej Miklavčič ter svetovalka za pravne zadeve mag. Nataša Oven in odgovorna urednica Jasna Kovačič Siuka, ki ju ni na fotografiji.

Strajnarjeva namreč velja kot velika modna navdušenka, ki ima rada nakit in se vedno razveseli posebnih »kosov«, kot jim pravi. Z darilom jo je presenetil tudi predsednik uredniškega odbora dr. Köveš, ki ji je poklonil posebne spominke iz svoje Lendave. Darila so jo presenetila in se je iz srca zahvalila zanje, vesela pa je bila

ji včasih članke narekovali celo prek telefona, pa kako se je počasi začela digitalna doba in je bilo treba preiti na delo z računalniki, ki so po svoje marsikaj olajšali, na začetku pa vsem, nevajenim dela z njimi, tudi marsikaj otežili.

Strajnarjeva je v več kot treh desetletjih videla marsikaj – spremembe družbeno-politične

ureditve, ki je vplivala tudi na delovanje LZS, številne predsednike, podpredsednike, zamenjala je tudi kar nekaj sodelavcev. V uredništvu je večino časa preživela z odgovornim urednikom Leskovicem, ki se je upokojil tri leta pred njo in je bil na svojem delovnem mestu vztrajen še bolj kot ona – držal se ga je namreč celih 39 let. Zadnja leta je delala z novo odgovorno urednico. Leskovic je o Strajnarjevi povedal, da se je lahko nanjo stoodstotno zanesel in ji želi vse najlepše v pokajo. Imel je to srečo, da jo je lahko daljnega leta 1988 izbral sam,

se je spominjal. Takrat so mu ob izboru tajnice rekli: »Ti odloči, saj boš ti delal z njo.« In njegov šesti čut je bil očitno izvrsten. Kovačič Siuka pa je vesela, da je imela priložnost delati s Strajnarjevo, ki ji je zaradi vseh izkušenj tudi precej olajšala začetek uredniškega dela na LZS in ji marsikdaj dala nasvet, ki je verjetno presegal pristojnosti tajnice. V njej je videla enakovredno sodelavko in si jo bo za vedno zapomnila po njeni profesionalnosti, uglasjenosti in premišljenosti. Meni, da sta bili dobro uigrana ekipa in se veseli srečanj z njo tudi v zaseb-

nem življenju. Novega tajnika Miklavčiča je ob vseh slavospevih dolgoletni tajnici, ki jih je slišal med uvajanjem, zaskrbelo, kako bo lahko dosegel priljubljenost svoje predhodnice, toda glede na dobro mentorico Strajnarjevo to sploh ni nemogoče.

Vsi, ki smo z njo delali in jo še vedno cenimo in imamo radi, ji želimo čim lepše življenje upokojenke, naj uživa na morju, kjer je tako srčno rada, naj se sprehaja po Barju s svojo psičko in naj ji vnučki, ki jih je vedno več, lepšajo dni, ki jih z velikim veseljem in predanostjo preživlja

z možem, s katerim sta poročena že 40 let in se imata še vedno rada tako kot prvi dan. Tedaj je zardela, a resnica je resnica in lepo, da je tako.

Dragi, zdaj že nekdanji sodelavki želimo vse dobro. Veselimo se novoletnih službenih kosil, ko nam bo poročala o svojem upokojenem življenju, v katerem po navadi vsem primanjkuje časa za vse zadane cilje. Hvaležni smo ji za vse opravljeno delo; sledi njenega dela v založništvu bodo ostale.

Jasna Kovačič Siuka

Slovenska vojska za potrebe lovstva

Na opuščeni planini na vrhu Polovnika je kot spomin na nekdanje planšarstvo ostalo zidovje in ostrešje hleva, s katerega so že pred tem odstranili pločevinasto kritino. Pred slabimi štiridesetimi leti smo lovci **Lovske družine (LD) Čezsoča** ostrešje odstranili in ga znesli na nekaj sto metrov oddaljeno polico, ki so jo tik pod vrhom Polovnika izkopal italijanski vojaki v prvi svetovni vojni. Poleg idealne lokacije sredi lovišča, zaščitene pred vetrom, so nam vojaki v kotu police zapustili tudi betonski rezervoar, ki je takrat še brezhibno držal vodo. Iz ostankov ostrešja smo zgradili manjši bivač, opremljen s pogradom in majhnim gašperčkom, ki nam je odtlej služil kot izhodišče za lov v tamkajšnjem predelu lovišča. Do planine sta slabi dve uri hoda po izredno strmih pobočjih Polovnika, vendar je lovec po vzponu poplačan z lovom v neokrnjeni naravi, obilico divjadi vistem predelu lovišča in čudovitimi razgledi, saj je v lepem vremenu z iste točke proti jugu s prostim očesom mogoče videti ladje v gradeškem zalivu, proti severu mogočno kaninsko pogorje, proti vzhodu Krn in pod njim Drežnico, proti zahodu pa italijanske Alpe.

Ob vsakoletnem snegu, ki se je nakopičil med skalno steno in bivačkom ter že tako dotrajanim ostrešjem, ki je bilo uporabljeno za gradnjo, je bivač počasi začel gniti in se sesedati, tako da je postalo že odpiranje in zapiranje vrat prava umetnost. Zato smo ob ustreznih priložnostih kupili rabljen bivalni kontejner, za katerega smo vedeli, da ga na Polovnik lahko odpelje le helikopter. Kontejnerju smo naredili streho, montirali sončno razsvetljavo, po meri izdelali notranjo opremo

Foto: Primož Komac

Pri prevozu kontejnerja nam je na pomoč priskočila Slovenska vojska.

ter kupili novo posteljnino in kuhinjske pripomočke. Vsa navedena dela smo opravili sami, kar glede na pestro poklicno in starostno strukturo članstva niti ni bilo težko. Na stvarna tla pa so nas postavili komercialni helikopterski prevozniki s svojimi cenami, za katere je bilo jasno, da so daleč nad našimi finančnimi zmoglostmi.

Zato smo se za pomoč obrnili neposredno na **Ministrstvo za obrambo**, ki nas je podučilo o pogodbi o sodelovanju, ki jo ima ministrstvo sklenjeno z **Lovsko zvezo Slovenije (LZS)** in v okviru katere bi se bilo mogoče dogovoriti tudi za prevoz kontejnerja. Od takrat so stvari tekle kot po maslu. Na predlog LZS je bil v jeseni 2019 prevoz vključen v letni program sodelovanja z dogovorom, da bo prevoz v začetku poletja, ko bo skopnel sneg. Tega v letošnji zimi niti ni bilo, tako da smo **Generalštab Slovenske vojske** pred prvomajskimi prazniki prvič povprašali glede možnosti prevoza. Mislim, da so zadostovali le trije telefonski razgovori, da

Foto: Primož Komac

Za dan prevoza je bil določen 18. maj in ker nam je bilo naklonjeno tudi vreme, je bila okrog osme ure zjutraj posadka helikopterja že na bovškem letališču.

sta bila s **Slovensko vojsko** dogovorjena dan in ura prevoza ter druge tehnične podrobnosti. Kot dan prevoza je bil določen 18. maj in ker nam je bilo naklonjeno tudi vreme, je bila okrog osme ure zjutraj posadka helikopterja že na bovškem letališču. Poleg samega kontejnerja s celotno opremo je helikopter na Polovnik prepeljal

tudi člane lovske družine, ki so sodelovali pri prevozu in namestitvi kontejnerja. Namestili smo ga na štiri betonske stebričke, ki smo jih zabetonirali pred tem. Posadka je kontejner spustila natančno na betonske stebričke, debeline 20 krat 20 centimetrov. Do tega dogodka smo bili prepričani, da je kaj takega mogoče le v filmu.

Dogodek na Bovškem ni ostal neopažen, saj so nas neposredno po prenosu poklicali iz sosednje lovske družine, v kateri se srečujejo s podobno težavo. Opisali smo jim naše pozitivne izkušnje z Ministrstvom za obrambo in Slovensko vojsko, jim pojasnili postopek ter jim zaželeli podoben rezultat. Odločitev bo sprejelo Ministrstvo za obrambo, vendar o

njej ne dvomimo, saj je usmeritev ministrstva o tesnem sodelovanju s civilno javnostjo trajna usmeritev ministrstva, ki ne ostaja le na papirju, temveč se skozi opisane postopek uresničuje tudi v praksi. Za LD Čezsoča se je letos uresničila na kolikor mogoče lep način.

Goran Šuler,
starešina LD Čezsoča

ZLD Notranjske Cerknica organizirala 23. Srečanje lovskih mojstrov in čuvajev

Prvo junijsko soboto smo v Lovski družini (LD) Babno Polje gostili 23. Srečanje lovskih mojstrov in čuvajev, ki ga je organizirala Zveza lovskih družin (ZLD) Notranjske Cerknica. Na prireditve so bili vabljeni vsi lovski mojstri in čuvaji ter predsedniki lovskih družin, članic ZLD Notranjske Cerknica s sedežem v Begunjah pri Cerknici.

Foto: Jane Weber

Srečanje v Babnem Polju je začel predsednik Sekcije lovskih mojstrov in čuvajev ZLD Notranjske Cerknica Srečo Intihar.

Zbor je bil ob deveti uri pred osnovno šolo v Babnem Polju, srečanje pa je začel predsednik Sekcije lovskih mojstrov in čuvajev ZLD Notranjske Cerknica Srečo Intihar. Nato je navzoče pozdravil starešina LD Babno Polje Janez Škrlič, ki je poudaril, da naša lovska družina sodi med najmanjše družine, a vseeno sodeluje v številnih projektih ter trenutno končuje izgradnjo prepotrebne lovske doma na Farjovci in obnovo lovske kočice na Županovem lazpu po udaru strele. Sledil je še uradni pozdrav predsednika ZLD Notranjske Cerknice Rajka Kovačiča, ki je vse navzoče pozdravil in se zahvalil LD Babno Polje za gostoljubje. V nadaljevanju je povedal, da ZLD Notranjske Cerknice sodi med najmanjše območne zveze, a vsako leto organizira takšno izobraževanje in druženje čuvajev v tej območni lovske zvezi. Pred tremi leti je na 20. tovrstnem srečanju nastala pobuda, da bi obnovitveno usposabljanje za lovske čuvaje pripeljali v ZLD Notranjske Cerknice. Zdaj je ta pobuda zaživela tudi v praksi. Kovačič je predlagal, da bi za prihodnje leto čim prej našli aktualno

temo, zahvalil se je obema predavateljema in zaključil z besedami, da bo 24. Srečanje prihodnje leto v sosednji LD Iga vas.

Uvodnim besedam je sledilo obnovitveno usposabljanje za lovske čuvaje. Ob bogatem slikovnem gradivu sta predavala podpredsednik Lovske zveze Slovenije (LZS), odgovoren za delo strokovne službe, doc. dr. Srečko Felix Kropce, in v.d. direktorja Strokovne službe LZS Srečko Žerjav. Navzočih je bilo več deset slušateljev, željnih utrjevanja starega znanja in pridobivanja novega. Dr. Kropce je med drugim go-

Foto: Jane Weber

Srečko Žerjav je pritegnil pozornost slušateljev z najnovejšimi izsledki o risu v Sloveniji.

voril o vlogi lovskega čuvaja kot uradne osebe v lovišču, izpostavil pa je tudi potrebo po nenehnem usposabljanju glede ravnanja z lovskim orožjem. Zanimivo je

bilo tudi Žerjavovo predavanje o risu v Sloveniji, projektu LIFE Lynx, in o odkrivanju nezakonitih usmrtilcev prostoživečih živali. Predstavil je zgodovino risa pri nas, zdajšnje stanje populacije, osnove ekologije in biologije te zveri. Udeležence srečanja je seznanil tudi z akcijo C8, s pomočjo katere se preprečuje nezakonite usmrtilce prostoživečih živali, med njimi tudi risa. Slušatelji so pozorno poslušali vsa predavanja in jih pospremili s številnimi vprašanji, ki so izvirala iz prakse.

Obnovitveno usposabljanje je trajalo pet šolskih ur. Med drugimi ga je pozorno spremljal tudi najstarejši član LD Babno Polje Anton Mestnik. Po končanem uradnem in poučnem delu se je nadaljevalo družabno srečanje pred šolo, ki so ga organizirali člani LD Babno Polje pod vodstvom gospodarja Bojana Mlakarja ter njegovih sodelavk in sodelavcev. K sreči nam je bilo naklonjeno tudi vreme. V prihodnosti si podobnih prireditev lahko le želimo. Lovskočuvajska služba je pomembno področje dela vsake lovske družine in pomembno je, da se lovski čuvaji izobražujejo in čuvajo naravo v koraku s časom.

Jane Weber,
tajnik LD Babno Polje

Zbor članic Koroške lovske zveze

Tradicionalni, 19. Zbor članic Koroške lovske zveze (LZ), ki ga radi poimenujemo kar letna »inventura« opravljene delo, je po epidemiji novega koronavirusa 11. junija 2020 potekal v zgradbo urejenem lovskem domu Lovske družine (LD) Dolič, katere starešina je Bojan Borovnik, sicer župan Občine Mislinja. Udeležilo se ga je 17 delegatov – starešin in pooblaščenec od 19 lovskih družin. Tudi za letošnji zbor, ki ga je vodil Jože Meh, podpredsednik Koroške LZ, so delegati, člani Upravnega odbora in Nadzornega odbora Koroške LZ pravočasno prejeli vabila in še kar obširno gradivo, ki ga že vrsto let skrbno pripravi neutrudni in vsestranski strokovni tajnik Franc Praznik. V njem so bila poročila za leto 2019 predsednika Koroške LZ Janeza Švaba, strokovnega tajnika Praznika ter predsednikov komisij: Franca Pečovnika in dolgoletne računovodkinje Marjane Korat za finančno materialno poslovanje, mag. Janeza Zakeršnika za izobraževanje, kul-

Foto: Franc Rotar

Udeleženci 19. Zbora članic koroškega lovstva pred zgradbo urejeno lovske kočice LD Dolič

turo, odlikovanja in odnose z javnostmi, ki je zaradi obširnega programa dela vedno najdaljše, Franca Kosa za upravljanje z divjadjo, Andreja Kogelnika za lovske kinologije, Branka Viherja za statutarno-pravna vprašanja,

Branka Rižnika za lovske strelstvo, Uroša Vrčkovnika za delo z mladimi in Jureta Skobirja za nadzorni odbor ter program dela in finančni načrt Upravnega odbora in komisij Koroške LZ za leto 2020. Med gosti so bili po-

leg že omenjene računovodkinje Koratove še Samo Vončina (LD Slovenj Gradec), član Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije (LZS), Dušan Mlinšek, podpredsednik Pohorskega lovsko-upravljaljskega območja, in Johan

Kaiser, predsednik Kluba prijateljev lova Celovec (KPLC).

Koroška LZ šteje 1.163 članov, med katerimi je 28 lovčev, povprečna starost vsega članstva pa je 55,65 leta. Lani je v lovske družine vstopilo 29 novih članov; umrlo jih je 17 v 9 lovskih družinah, izstopilo 16, dva člana sta bila izključena, trije pa izbrisani. Tako je od leta 2007 do 2019 koroško lovstvo zapustilo 431 članov, včlanilo pa se je 355 novih. Največ članov (85) ima **LD Podgorje**, enega manj **LD Jamnica - Prevalje**, najmanj (43) pa **LD Dolič**. Lovske družine premorejo še 183 lovskih čuvajev, od katerih lovskočuvajsko službo pogodbeno opravljata 102 lovstva čuvaja, imajo pa tudi 24 lovskih mojstrov, 103 preglednike divjačine, 166 strelskih sodnikov in štiri kinološke sodnike. Da je tajnik Praznik pripravil in uredil res odlično gradivo že marca, ko naj bi bil sicer sklican zbor, a zaradi pandemije ni bil, je Praznika na začetku svojega letnega poročila pohvalil tudi predsednik Švab. »Sprva smo nameravali zbor članic narediti kot videokonferenco, a je prevladala želja po družinju in izmenjavi medsebojnih izkušenj in mnenj na klasičen način. Čeprav je v poročilu povzeto in razvidno delo Koroške LZ v minulem letu, osebno menim, da število sestankov ni nujno ustrezno merilo aktivnosti v Koroški LZ, ampak na aktivnost še bolj vplivajo zavzetost, strokovnost in izvršitev dogovorov,« je poudaril Švab.

Kot že zapisano, so komisije pri Koroški LZ lani opravile praktično vse naloge. Imele so tudi nekaj težav zaradi neudeležbe posameznih članov na sejah komisij. To je neodgovorno od članov, ki so se prostovoljno odločili delovati v komisiji, potem pa se ne udeležijo nobene seje. Lani je veliko poslanstvo opravila komisija za izobraževanje, kulturo, odlikovanja in stike z javnostjo

Foto: Franc Rotar

Uspešno opravljeno delo organov Koroške lovske zveze v letu 2019 je povzel predsednik Janez Švab, ob njem strokovni tajnik Franc Praznik.

pri organizaciji vseslovenskega srečanja lovskih pevskih zborov in rogistov v Dravogradu. Uspešno so organizirali tudi tabor mladih, ki se ga je udeležilo 97 učencev in učenek, je še razložil Švab in zbor seznanil, da se je letos tudi koroško lovstvo vključilo v projekt **Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave** pri ugotavljanju rastišč divjega petelina na Koroškem.

Tudi na Koroškem upada zanimanje med mladimi za lovstvo, s čimer upada tudi število članstva; letos v kar šestih lovskih družinah niso imeli lovskih pripravnikov. So pa v letu 2020 dobili 19 novih mlajših članov, ki bodo s svojo mladostjo vsaj malo znižali kar precej visoko povprečno starost članstva in nekoliko omejili izgubo lovskega članstva na Koroškem. Precej težav ima komisija za delo z mladimi, saj kljub pozivom vsem koroškim osnovnim šolam, da bi letos sodelovale na koroškem taboru mladih, njihovega odziva ni bilo. Mogoče tudi zaradi novega koronavirusa, ki še vedno povzroča strah. Kar nekaj vzrokov, zakaj je slab odziv med mladimi za lovstvo, je nanizal Meh, ki je tudi starešina LD Muta. Dejal je, da mladi

zaradi študija nimajo denarja za predrag začetek v lovstvu. Tudi nekatere druge komisije vsega svojega programa dela niso mogle opraviti, kot bi želele; predvsem zaradi nekaterih neresnih in neodgovornih članov, so predsedniki komisij zapisali v svoja poročila in kritično spregovorili tudi na junijskem zboru članic. Še največ težav ima komisija za kinologijo zaradi nedejavnosti kinologov v nekaterih lovskih družinah, ki so prevečkrat prepuščeni sami sebi in tudi, kot je bil v razpravi kritičen najbolj prepoznaven koroški kinolog in sodnik **Slavko Žlebnik**, starešina LD Peca - Mežica, ker so kinologi v nekaterih lovskih družinah zapostavljeni in premalo upoštevani. Za veliko kinoloških težav so krivi tudi sami, saj se kinologi neradi ali pa sploh ne udeležujejo obveznih kinoloških sestankov. Zato komisija poziva starešine, da omogočijo nemoteno delo svojim kinologom in poskrbijo za sprotan vnos stanja psov v aplikacijo *Lisjak*. Le-teh je po oceni komisije v nekaterih lovskih družinah iz leta v leto manj, saj menda mladi lovci nočejo postati vodniki lovskega psa. Kar pa zagotovo ne velja za LD Dolič, ki premore kar enajst lovskih psov,

devet je koroških žigcev. Komisija je tudi razkrila, da v nekaterih lovskih družinah sploh nimajo kinološkega pravilnika. Pri njegovi izdelavi bi jim bila zagotovo lahko v veliko pomoč prav komisija za statutarno-pravna vprašanja, ki pa lani iz lovskih družin ni dobila nobene prošnje za pomoč.

V duhu desetletja dolgega tenege in pozitivnega čezmejnega lovskega sodelovanja s koroškimi lovskimi prijatelji s te strani Pece in matično domovino ter člani KPLC je spoštovani zbor nagovoril tudi Kaiser. Z velikim ponosom je povedal, da bodo tudi člani KPLC končno postali enakopravni slovenski lovci z lovsko izkaznico. Poudaril je, da brez podpore Koroške LZ, predsednika LZS mag. **Lada Bradarča**, državnega sekretarja na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Damjana Stanovnika** in drugih ta vrzel čezmejnega povezovanja še dogo ne bi bila rešena. Vsem se je od srca zahvalil. Sam pa dodajam: »Z lovsko izkaznico, za katero se je tako dolgo zavzemal, a je ni doživel pokojni predsednik **KPLC Mirko Eric Kumer**, naši zvesti severni lovski rojaki končno ne bodo več »tujci« na skupnih lovih v matični domovini.« O svojem delovanju v Upravnem odboru LZS je zbrane seznanil Vončina. Odkrito je povedal, da je po njegovi oceni koroško lovstvo na LZS premalo cenjeno in je zato manj upoštevano, kar se je izkazalo tudi pri imenovanju novih članov v komisije pri LZS.

Koroška lovska zveza je za minulo dobro delo v svojih organih in v lovskih družinah podelila plakete Koroške LZ za leto 2020 **Srečku Krautbergerju** iz LD Zeleni vrh in **Alojziju Skerlovniku** iz LD Prežihovo. Dvanajstim lovcem je podelila znak Koroške LZ 2020, štirinajstim pa listino KLZ 2020.

Franc Rotar

Zaprisego slovenskega lovca podpisalo 37 novih lovčev in lovčev LZ Maribor

Na sedežu **Lovske zveze (LZ) Maribor** je 4. julija potekala slavnostna podelitev spričeval za opravljen lovski izpit in podpis *Etičnega kodeksa slovenskih lovčev* generacije lovskih pripravnikov 2019/2020. Izpit je opravilo 37 lovskih pripravnikov

in pripravnic, ki so tako postali novi lovci in lovke LZ Maribor, eden od njih pa je postal novi lovec **Zveze lovskih družin Prekmurje**.

Zaradi pandemije, ki nas je doletela letos in nam je kar nekoliko po svoje krojila življenje, smo se morali tudi na LZ Maribor prilagoditi zahtevam **Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ)** in prilagoditi potek izobraževanja lovskih pripravnikov. Dobro polovico izobraževanja smo uspešno izvedli še v »normalnih«

okoljih. V nadaljevanju smo izobraževanje in opravljanje izpitov pa tudi zaključnega izpita prilagodili dani situaciji. Na LZ Maribor smo poskrbeli za varno razdaljo med slušatelji in za ustrezno razkužilo. Razkuževali in zračili smo prostore, v katerih sta potekala izobraževanje in preverjanje znanja. Ker je zaradi zaprtja mej en slušatelj običal na otoku Braču, smo mu omogočili izobraževanje na daljavo.

Izobraževanje na daljavo je verjetno naša prihajajoča realnost. A

kljub uspešnemu krstnemu poizkusu menim, da 100-odstoten prehod na tak način izobraževanja in preverjanja znanja v lovski organizaciji še ni stvarnost; predvsem zaradi preveč pisane izobrazbene in starostne palete kandidatov in kandidatov. Še vedno je preveč (vsaj v danem trenutku) težav s tehnologijo glede na geografska območja za optimalno in korektno izobraževanje na daljavo. Verjetno mi bo pri takšnem razmišljanju kdo oporekal, a sem prepričan, da moje razmišljanje, vsaj trenut-

Foto: Božidar Kunej

Najboljši v generaciji 2020 Izidor Rojs iz LD Hoče (v sredini), ob njem predsednik LZ Maribor Marjan Gselman (levo) in predsednik Komisije za izobraževanje pri LZ Maribor Ivan Žižek (desno)

no, ni daleč od resnice. Kljub vsem spremembam, težavam in prilagoditvam smo na LZ Maribor uspešno in odlično opravili svoje delo.

Razumevanje do nastale spremembe je pokazalo 37 kandidat in kandidatov. Vsak izmed njih se je potrudil po svojih močeh, da je olajšal zahtevno delo predavateljskega aktiva LZ Maribor. Nekateri med njimi, tudi mlajši, so pogrešali klasičen način izobraževanja. A s skupnimi močmi so vsi, ki so pristopili k zaključnemu izpitu, le-tega uspešno opravili. Kot sem že omenil, je en kandidat opravljal zaključni izpit na daljavo na otoku Braču in prav tako uspešno zaključil lovski izpit.

Kot sem zapisal v uvodu, smo 4. julija na sedežu območne lovske zveze podelili spričevala, mlade lovke in lovci pa so slavnostno podpisali *Etični kodeks slovenskih lovcev*. Zaradi izrednih razmer je slavnost potekala v okrnjeni obliki, brez mentorjev in stare-

šin. Po uvodni melodiji **Rogistov LZ Maribor** je zbrane nagovoril predsednik Komisije za izobraževanje pri LZ Maribor **Ivan Žižek**. V kratkem govoru je predstavil potek izobraževanja, tako praktičnega dela, ki so ga pripravniki opravili v lovskih družinah, kot teoretičnega dela, ki je potekal v sodobni učilnici na sedežu območne zveze.

Prisotne je nagovoril še predsednik zveze **Marjan Gselman**, ki je v svojem nagovoru čestital vsem mladim lovkam in lovcem za uspešno zaključen lovski izpit. Zaželel jim je, naj uživajo v danem trenutku. Ko pa se bodo strasti umirile in adrenalin popustil, naj nadaljujejo z izobraževanjem, naj ohranijo nova prijateljstva, naj bodo ponos slovenske lovske organizacije, naj jim ne bo na prvem mestu odstrel trofejne divjadi in naj bodo ponosni na svoj dosežek biti lovec, saj ni dano vsakemu, da lahko opravlja to poslanstvo. Vse starešine pa je pozval, naj

v prid lovskih družin izkoristijo mlad izobražen kader, ki si zasluži priložnost, da se dokaže. V nadaljevanju je predsednik Komisije za izobraževanje Žižek predstavil kratko analizo doseženega uspeha in znanja slušateljev. Povprečna dosežena ocena vseh predmetov teoretičnega dela lovskega iz-

zkaznice in spominsko značko LZ Maribor.

Tudi letos so nekateri slušatelji s svojim znanjem odstopali od drugih. V tej generaciji mladih lov in lovcev je po uspehu nekoliko izstopal **Izidor Rojs** iz LD Hoče, ki je dosegel povprečno oceno 4,84. V spomin na doseženi

Foto: Božidar Kunej

Skupinska fotografija novih lov in lovcev, ki so v letu 2020 opravljali lovski izpit v LZ Maribor. Zapisnega slovenskega lovca je podpisalo 37 novih lov in lovcev.

pita je bila 3,88 in je v okvirih prejšnjih let.

V imenu mladih lovcev je *Zapisnega slovenskega lovca* prebrala **Neža Golob**, članica Lovske družine (LD) Puščava. Po zaprisegi sta vsakemu novemu lovcu čestitala predsednik izobraževalne komisije Žižek in predsednik LZ Maribor Gselman, jim izročila lovsko spričevalo, podpisano zaprisego in *Etični kodeks slovenskih lovcev*. Prejeli so tudi lovske

uspeh je prejel knjižno nagrado, ki mu bo v pomoč pri nadaljnjem izobraževanju.

Po končanem uradnem delu so ponovno zaigrali rogisti. Nove lovke in lovci so nazdravili z levico za uspešen zaključek in na nov začetek na svoji življenjski poti.

Novim lovkam in lovcem generacije 2019/2020 še enkrat iskrene čestitke ter varno in pošteno raziskovanje lovskih poti.

Marjan Gselman

Strelstvo in kulinarika v LD Prosenjakovci

V nedeljo, 19. julija 2020, je **Lovska družina (LD) Prosenjakovci** ob strogih epidemioloških ukrepih zaradi COVIDA-19 organizirala strelsko prvenstvo za posameznike in ekipe v streljanju na glinaste golobe, pika na i pa je bila prava kulinarčna revija domačih in lovskih dobrot.

Prvenstvo je potekalo praktično ves dan, saj je bilo na strelskem seznamu kar 192 posameznikov in 14 ekip. Predsednik lovske družine in vodja prireditve **Ludvik Rituper** je med drugim povedal, da mora dogodek potekati, kot se spodobi, in da lačni lovci ne morejo dosežati dobrih rezultatov.

Za tekmovanje je bil zadolžen strelski referent LD Prosenjakovci **Zoltan Polanec**, ki je skrbel, da je tekmovanje potekalo brez zapletov. Nepristranska sodnika **Matija**

Janc in **Stojan Horvat** sta z odlično opravila zaupano nalogo.

Matija Pivar, že skoraj profesionalni kuhar LD Prosenjakovci, je skrbel za popolne kulinarčne

okuse: odlični divjačinski bograč, jelenčkove zrezke v zelenjavni omaki s kruhovimi cmoki, pečene piščančice in domačega odojka. Kulinarčna ponudba je bila enkratna, sicer pa bi lahko rekli, da je v LD Prosenjakovci vedno tako. Tisti lovci, ki ste bili kdaj gostje te lovske družine, moje

Foto: Peter Novak

Na strelšču sta vladala red in disciplina.

Rezultati:

Ekipno:

1. LPN Pohorje: 30 zadetkov,
2. LD Duplek: 29 zadetkov,
3. SD Kaliber: 28 zadetkov.

Posamično:

1. **Robert Nagy** (SD Kaliber),
2. **Marko Miljevič** (LD Radenci),
3. **Maks Garmut** (LD Janžev Vrh).

ugotovitve lahko potrdite. Za varnost na strelišču in v okolici je skrbel informacijski strokovnjak in lovski tovariš **Davorin Novak**. Čeprav je popoldan malo pona-

gajalo vreme, je prireditev v teh občutljivih časih popolnoma uspešna: srečevali smo lovške tovariše in tekmovalce od vsepovsod, tudi zunaj meja **Zveze lovskih dru-**

žin Prekmurje in tudi iz bližnje Madžarske. LD Prosenjakovci, kjer so bili po navadi tradicionalni mladinski lovski tabori – tabor je letos žal odpadel –, je znova do-

kazala, da je dobra organizatorica in povezovalka lovskega duha v tej slikoviti arhaični dolini tik ob madžarski meji.

Peter Novak

Rezultati natečaja za izbiro fotografij za koledar LZS 2021

Lovska zveza Slovenije (LZS) je pripravila *Javni nagradni natečaj za izbiro odličnih fotografij prostoživečih živali za koledar LZS 2021*. Razpisni pogoji so bili objavljeni v reviji *Lovec*, 6/2020, na strani 270.

Na LZS smo v okviru natečaja prejeli 194 fotografij 21 različnih avtorjev. Komisija za izbor najboljših fotografij *Javnega nagradnega natečaja za izbiro odličnih fotografij prostoživečih živali za koledar LZS 2021* v sestavi doc. dr. **Srečko Felix Kropce**, **Igor Pičulin** in **Urša Kmetec** je opravila izbor najboljših fotografij nagradnega natečaja skladno z razpisnimi pogoji.

Letos so na natečaj poslali svoje fotografije **Miran Krapež**, **Andrej Tomažin**, **Boris Kozinc**, **Damjan Stramec**, **Danijel Turnšek**, **Evald Mlinarič**, **Martin Šolar**, **Urša Štanfel**, **Vinko Peternelj**, **Tadej Vučko**, **Janež Papež**, **Igor Kastelic**, **Laura Podobnik**, **Marjan Cigoj**, **Oton Naglost**, **Radoš Burnik**, **Borut Leban**, **Štefan Vesel**, **Rok Kozjek Mencinger** in **Boštjan Pahovnik**.

Osnovni izbor fotografij je opravil **Igor Pičulin**, ki je ocenil tehnično kakovost fotografij in možnost izreza. Komisija je nato izbrala 13 fotografij, in sicer fotografijo za naslovno stran koledarja in 12 najustrežnejših fotografij prostoživečih živali, ki jih je uvrstila v koledar LZS za prihodnje leto.

Za naslovnico koledarja LZS

Foto: Tadej Vučko

Foto: Oton Naglost

Foto: Andrej Tomažin

Foto: Andrej Tomažin

Foto: Janez Papež

Foto: Vinko Peternelj

Foto: Oton Naglost

Foto: Andrej Tomažin

Foto: Štefan Vesel

Foto: Andrej Tomažin

Foto: Andrej Tomažin

Foto: Urša Štanfel

za leto 2021 je izbrala fotografijo rjavega medveda, avtorja **Mirana Krapeža**, za koledarski del pa so bile izbrane naslednje fotografije (po mesecih): vidra **Tadeja Vučka**, ris **Otona Naglosta**, divji prašič **Andreja Tomažina**, divji petelin **Andreja Tomažina**, srnjak **Janeza Papeža**, planinski orel **Vinka Peternelja**, poljski zajec **Otona Naglosta**, alpski kozorog

Andreja Tomažina, navadni jelen **Štefana Vesela**, šakal **Andreja Tomažina**, lisica **Andreja Tomažina** in pivka **Urše Štanfel**.

Komisija je prvo nagrado v višini 500 evrov podelila **Vinku Peternelju** za fotografijo planinskega orla, drugo nagrado (300 evrov) je prejel **Miran Krapež** za fotografijo medveda, tretjo nagrado (200 evrov) pa si je po izboru

komisije zaslužila **Urša Štanfel** za fotografijo pivke.

Preostale izbrane fotografije za koledar bodo honorirane po ceni-ku LZS. Ob fotografijah bodo objavljena imena in priimki avtorjev.

Avtorjem izbranih fotografij čestitamo, vsem pošiljateljem pa se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje na natečaju.

Urša Kmetec

Foto: Miran Krapež

2021

Naslovnico krasi rjavi medved.

Lovska zveza Slovenije

VELIKI STENSKI KOLEDAR LZS 2021

Z MOTIVI PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI BO PREJEL VSAK ČLAN LOVSKE DRUŽINE – UPRAVLJAVKE LOVIŠČA.

Tudi letos ponujamo dodatno možnost vsem članicam, da za svoje potrebe naročijo dodatno zeleno število **VELIKEGA STENSKEGA KOLEDARJA LZS 2021** (velikost 33,5 x 53 cm) za ceno 2,5 evra + DDV (brez storitve dotiska imena lovske družine na pasici).

Trinajstletne stenske koledarje z vezno spiralo, vložene v papirnato vrečko, s preglednim koledarskim delom, luninimi menami in spiskom lovnih dob na divjad bodo naročniki lahko **prevzeli v začetku decembra na sedežih območnih lovske zvez**. Po dogovoru bomo interesentom koledar lahko poslali tudi po pošti (plačilo po predračunu) na zeleni naslov.

Pisna naročila sprejemamo do 31. oktobra 2020 na e-naslov: lzs@lovska-zveza.si, s pripisom *Koledar LZS*.

Pisarna LZS

Dolgoletni član Lovske družine (LD) Bled **Branko Strmole** je praznoval 70-letnico 5. junija 2020.

Rodil se je v vasi Zasip pri Bledu v delavski družini. Po končani osnovni šoli na Bledu ga je pot vodila na srednjo metalurško šolo na Jesenice. Po uspešno dokončani srednji šoli je vpisal študij metalurgije na Univerzi v Ljubljani. Branko je študij uspešno končal in pridobil naziv inženirja metalurgije.

V lovske vrste LD Bled se je vključil leta 1979 še kot študent. Lovski izpit je opravil med študijem. V lovski družini so mu odobrili opravljanje teoretičnega dela izpita že v prvem letu opravljanja pripravniške dobe. Na vprašanja iz teorije je odgovarjal pri tedanjem predsedniku izpitne komisije Milošu Kelihu in prejel posebno nagrado za odlične rezultate pri opravljanju izpita. Velika želja po lovskem znanju ga je gnala, da se je leta 1982 vpisal v program za lovskega mojstra, ki ga je uspešno opravil. Leto pozneje je opravil tudi program usposabljanja za lovskega čuvaja in prejel nagrado za tretji najboljši rezultat pri opravljanju izpitov.

Branko je vsa leta članstva v lovski družini član upravnega odbora. Takoj po sprejetju med redne člane je prevzel funkcijo blagajnika, ki jo je opravljal osem let. Sledilo je obdobje, ko je prevzel vodenje drugega revirja. Največji prispevek k delovanju lovske družine je dal v treh mandatih, ko je bil starešina. Poleg vodilnih funkcij je opravljal številne druge zadolžitve v lovski družini: bil je podpredsednik upravnega odbora, predsednik komisije za izobraževanje in odlikovanje, predsednik gospodarske komisije, predsednik komisije za ocenjevanje škode in mentor pripravniku. Še vedno je aktiven član komisije za ocenjevanje trofejev v lovski družini, lovski čuvaj in kinološki referent.

Branko je aktiven tudi na nivoju Zveze lovskih družin (ZLD) Gorenjske, kjer je bil član upravnega odbora in podpredsednik. Že drugi mandat zapored je član Nadzornega odbora ZLD Gorenjske. V preteklosti je bil pri območni lovski zvezi odgovoren za področje gojitve muflona v komisiji za gojitev divjadi. Od letos je tudi član Upravnega odbora Lovsko-kinološkega društva Gorenjske.

Zagotovo lahko trdimo, da so se največji rezultati njegove sposobnosti in predanosti delu v naši lovski družini pokazali med letoma 2006 in 2014, ko je bil na čelu LD Bled. V dveh mandatih je LD Bled postala zgledno organizirana in vodena lovska družina. Obdobje njegovega vodenja so zaznamovale številne nujne potrebne naložbe v izgradnjo nove zbiralnice za uplenjeno divjad, obnovno fasade in dvoran lovskega doma, obnovno strehe na koči Voklo in druge. Zelo pomembno je bilo delo pri sistematičnem pristopu do vodenja lovske družine, ki se je odrazilo v pripravi in posodobitvi aktov, ki so še vedno v veljavi, in so temelj delovanja naše lovske družine. Omeniti je treba tudi njegove pobude za redne organizirane izlete, srečanja starejših članov, skupinske love na divje prašiče v drugih lovskih družinah in organizacijo tradicionalnega sejma rabljene lovske opreme, ki je postal zaščitni znak blejskih lovcev.

LD Bled je Branka za njegovo delo

in zasluge odlikovala s plaketo, prav tako tudi ZLD Gorenjske. Lovska zveza Slovenije mu je podelila znak za lovske zasluge in zlati znak za lovske zasluge.

Pravega lovca na lovu vedno spremlja njegov zvesti pomočnik. Branko se tega zaveda že od začetka svoje lovske kariere. Vsa leta, odkar je lovec, ima in vzgaja lovske pse. Njegova najljubša pasma so nemški lovski terierji, ki jih vodi skoraj vsa leta, razen krajšega obdobja, ko je vodil brak-jazbečarja. V lovski družini zadnjih pet let opravlja funkcijo kinološkega referenta. Za svoje kinološko delo ga je Kinološka zveza Slovenije odlikovala s srebrnim in zlatim znakom, od lovsko-kinološkega društva pa je prejel bronasto plaketo.

Branko je lovec z izrazito širino in lovskim znanjem. Zanima ga vse, kar je povezano z lovom, še posebno vse, kar je povezano z orožjem in lovskimi noži. Obožuje lov na male zveri in kralja naših gozdov – jelena. Njegova lovska vnema ni nikoli mirovala in ga je popeljala na lov po vsem svetu: lovil je v Severni Ameriki, Rusiji, Afriki, na Novi Zelandiji, veliko pa tudi v sosednjih državah. Njegove izkušnje in doživetja so za lovec prava poslastica, enako kot je njegova lovska soba. Njegove lovske pustolovščine nikoli ne bi bile, kar so bile, če ga ne bi vseskozi spremljala njegova boljša polovica – žena Dušana. Spoznal jo je v času študija in si z njo ustvaril družino v Zasipu. V njegovi lovski sobi se sedaj podijo že trije vnuki. Prenašanje lovskih muh ni enostavno, kar zelo dobro ve prav Dušana. Predvsem zato, ker Branko ni povprečen lovec, ampak je lovec, ki mu je lov prepojil vse pore življenja. Ljubezen do narave ju je vodila, da sta si uredila miren vikend sredi lovišča na Slamniki. Tam iščeta oddih pred turističnim vrvežem na Bledu. Branko se posveča lovu in divjadi, Dušana pa vrtičku in nabiranju gozdnih sadežev.

Dragi Branko, solovci LD Bled ti ob tvojem življenjskem jubileju čestitamo in ti želimo vse najboljše, dober pogled, ravne cevi in seveda najpomembnejše: še mnogo zdravih let.

LD Bled – V. M.

Jože Ribič, član Lovske družine (LD) Dobrnjč, je 2. avgusta 2020 praznoval svojo 90-letnico.

Jože se je rodil v številni kmečki družini. Za vse doma ni bilo prostora, čeprav je bila kmetija trdna in za takratne razmere dokaj bogata. Tako se je po osnovni šoli odločil, da se bo šel učiti. Veselilo ga je vse v povezavi s strojništvom.

Tako je pristal v Litostroju, kjer je kar nekaj let delal z nemškimi ujetniki, ki so bili strokovnjaki na različnih področjih kovinarstva. Tam je nabiral znanje in se kalil ter postal spoštovan vsestranski strojnik. Takrat se mu je služba ponujala vsepovsod, ker so bili strojniki, ob obnovi domovine, iskan kader.

Želel se je vrniti na rodno Dolenjsko. Tako se je zaposlil v takratni garniziji Jugoslovanske armade v Novem mestu kot orožar, ki je vzdrževal in popravil orožje. Bil je inštruktor voznikov in vzdrževalce strojne opreme v delavnicah. Tam je dočkal tudi upokožitev.

V lovske vrste se je vključil leta 1963. Poleg številnih funkcij je bil dva dveletna mandata (1970–1972 in 1972–1974) starešina lovske družine, od leta 2006 do leta 2018 pa je bil član nadzornega odbora v lovski družini.

Lovska zveza Slovenije (LZS) ga je odlikovala leta 1975 z znakom za lovske zasluge, leta 1983 z redom za lovske zasluge III. stopnje, leta 1994 z redom za lovske zasluge II. stopnje in leta 2014 z redom za lovske zasluge I. stopnje. Leta 2014 je prejel jubilejno značko LZS za 50 let članstva v lovski organizaciji.

Jože je bil in je še vedno zelo aktiven član. Udeležuje se vseh sestankov, delovnih akcij in tudi lovov. Kljub letom, ki jih niti slučajno ne kaže, se udeleži skoraj vseh brakad. Še vedno vozi avto in ni od nikogar odvisen.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO VOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

100 let
Ivan Knez, LD Muta

95 let
Albin Levičnik, LD Laze
Franc Mlekuz, LD Soča
Rafael Novak, LD Laze

90 let
Maks Abramenco, LD Boč na Kozjaku
Alojz Čas, LD Bukovje - Otiški Vrh
Stanislav Grkman, LD Komenda
Matija Lužar, LD Mirna Peč
Andrej Marinc, LD Mozirje
Edvard Perko, LD Tržič

85 let
Franc Antolič,
LD Krizevci pri Ljutomeru
Franc Bezovšek, LD Gornji Grad
Konrad Hedrih, LD Hum Celje
Milan Jankovič, LD Cerklje ob Krki
Peter Kovačec, LD Velika Nedelja
Jože Krivograd, LD Prežihovo
Rafael Šumnik, LD Peca - Mežica
Alojz Žičkar, LD Zabukovje

80 let
Robert Miloš Birsa,
LD Tabor Dornberk - Branik
Franc Celarc, LD Horjul
Vinko Cizl, LD Studenec - Veliki Trn
Severin Franca, LD Rižana
Martin Gazvoda, LD Trdinov vrh
Franc Gomzi, LD Negova
Ivan Jakljevič, LD Metlika
Franc Kovačič, LD Negova
Leopold Krušič, LD Zetale
Franc Melihen, LD Bovec
Ivan Muri, LD Jezersko
Edvard Karol Podpečan, LD Begunjsčica
Franc Šemrov, LD Logatec
Danilo Tavčar, LD Kras - Dutovlje
Milan Tomašević, LD Gradišče - Košana
Simon Toplak, LD Juršinci
Mihael Tremelj, LD Ivanovci
Ivan Alojz Volarič, LD Kobarid
Ivan Žunkovič, LD Središče

75 let
Marij Cah, LD Rižana
Jože Karin, LD Črnomelj
Alojzij Koblar, LD Bohinjska Bistrica
Leopold Lesičnik, LD Dravograd
Nikolaj Ljubelšek, LD Tržiče
Franc Merkač,
LD Strojna - Ravne na Koroškem
Stanislav Mori, LD Bukovje - Otiški Vrh
Venčeslav Muršec, LD Duplex

Človek si lahko samo želi take vitalnosti, kot jo ima on.

Ob njegovem prazniku smo se poleg slavljenca v trebanjskem gostišču Galaksija zbrali starešina LD Dobrnjč Igor Kastelic, nekdanja predsednika Tone Perpar in Alojz Kastelic ter tajnik Stane Gabrijel in mu izročili priložnostno darilo z najboljšimi željami, da bo še dolgo zdrav in z nami.

Ko smo ga spraševali po počutju, ker je tako dobro videti, nam je povedal recept za dolgo življenje. »Umret' ne smeš, pa boš dolg na svet',« je rekel. In naj bo res tako, prijatelj.

Jože, srečno in vse najboljše v imenu vseh članov LD Dobrnjč. Ob prvi priložnosti, ko se bomo srečali na našem Ojstrem vrhu, ti bomo še nazdravili in zapeli zdravico.

LD Dobrnjč – S. G.

Drago Omerzu, LD Podčetrtek
Jakob Pivk, LD Vrhnika
Anton Pridigar,
LD Zelenci Vrh Vuzenica
Franc Spruk, LD Stahovica
Edvard Svetlik, LD Jelenk
Viktor Tomc, LD Gabrovka
Janez Zgonec, LD Dramlje

70 let
Davorin Adler, LD Marezige
Drago Bajc, LD Javornik - Postojna
Mladen Balaban, LD Tomišelj
Radovan Birsa,
LD Tabor Dornberk - Branik
Martin Borošak, LD Brežice
Jože Černič, LD Boštanj
Drago Dimec, LD Motnik - Špitalič
Milan Dimovnik, LD Laporje
Rudolf Ferk, LD Paloma - Sladki Vrh
Franc Hočevar, LD Bučka
Darko Hosner, LD Soča
Silvan Jerman, LD Rižana
Srečko Janec, LD Zelenci Vrh Vuzenica
Milan Kanalec, LD Drezniča
Zvonimir Kelher, LD Grgar
Jožef Kladič, LD Podgorje
Branko Knežević, LD Mirna
Mirko Koscec, LD Vodice
Predrag Kosier, LD Benedikt
Darko Kozlovič, LD Koper
Alojz Krek, LD Suha krajina
Jože Leček, LD Velika Polana
Anton Mali, LD Udenboršt
Janez Matk, LD Solčava
Stanislav Mumel, LD Podvelka
Martin Panjan, LD Dragatuš
Branko Petrič, LD Cigonca
Vojmir Petrovič,
LD Trstelj - Kostonjevica
Branko Premru, LD Bukovje
Silvester Prinčič, LD Paljevo
Alojzij Rejec, LD Selca
Janez Rozman,
LD Studenec - Veliki Trn
Matija Seničar, LD Zabukovje
Franc Sešek, LD Vodice
Marjan Smrdur, LD Prestranek
Henrik Sotošek, LD Brestanica
Drago Šašič, LD Malečnik - Košaki
Miran Šesek, LD Poljane
Anton Širok, LD Človek
Milko Šprah, LD Podlehnik
Marjan Štajner, LD Jamnica
Vojko Terčelj, LD Vipava
Bernard Tomažič, LD Trbovlje
Božidar Vahtar, LD Bled
Emil Vehovar, LD Raka
Darinko Velikonja, LD Javornik
Drago Vešner, LD Rače
Franc Zbačnik, LD Ribnica

Vsem jubilatantom iskrene čestitke!

*Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema Lisjak

Osmi lovski tabor mladih LZ Maribor

V delovnem programu **Lovske zveze (LZ) Maribor** je v sklopu komisije za izobraževanje predvidena tudi izvedba lovskih taborov mladih. Za leto 2020 smo na naši območni zvezi načrtovali in tudi izvedli spomladanski lovski tabor mladih, in sicer v sodelovanju z **Lovsko družino (LD) Pobrežje - Miklavž, LD Janžev Vrh, Zavodom za gozdove Slovenije (Območna enota Maribor) in Osnovno šolo (OŠ) borcev za severno mejo iz Maribora.**

Tokratni lovski tabor, ki smo ga izpeljali 4. marca 2020, je bil

pomenu besede. Učencem smo predstavili vsebine v treh sklopih, poleg lovskega čuvaja Pušnika so predavali še **Božidar Kunej, Ivan Žižek in Marjan Gselman** (vsi LZ Maribor). Sklopi so zajemali naslednje teme: *varstvo narave (razlogi in pomen), kratka zgodovina in pomen lovstva, lovsko orožje, lovska kultura (lovski pevski zbori, lovski rogisti, založniška dejavnost), lovska kinologija (lovske pasme, praktični prikaz dela lovskih psov), organiziranost in delovanje lovske organizacije (lovske družine, območne lovske zveze, Lovska zveza Slovenije kot krovna lovska organizacija), sodelovanje z drugimi organizacijami, delo lovcev v lovišču, lov, lovski*

Foto: Arhiv LZ Maribor

Podpredsednik LZ Maribor Borut Mithans in koordinator lovskih taborov med uvodno besedo

Foto: Arhiv LZ Maribor

Kronika Občine Ribnica na Pohorju kot darilo Osnovni šoli borcev za severno mejo

obhod. Učenci so prisluhnili predavateljem, ki so nazorno prikazali lovstvo na malo drugačen način.

Po predstavitvi vseh tem smo se vsi zbrali v jedilnici, kjer je sledilo sklepno dejanje tabora. Župan Občine Ribnica na Pohorju **Srečko Geč** je pozdravil in izrazil zadovoljstvo nad odločitvijo OŠ borcev za severno mejo, da bodo preživeli zimovanje v Ribnici na Pohorju. Predstavnikom šole je poklonil kroniko občine. Vse prisotne je nagovoril tudi predsednik LZ Maribor **Marjan Gselman**, ki je učencem razdelil spominske diplome in praktična darila na tematiko lovstva. Ravnateljica **Lučka Lazarev Šerbec** se je LZ Maribor zahvalila za organizacijo

in izvedbo tabora ter poudarila, da so na šoli z veseljem sprejeli idejo o izvedbi lovskega tabora. Dodala je še, da si glede na videno in doživeto želijo, da bi se takšne aktivnosti nadaljevale in bi morda postale stalnica, saj je dan druženja z lovci vsem popestril zimovanje, učenci pa so pridobili tudi veliko novih informacij in znanja.

Slovensko lovstvo potrebuje podmladek, zato na LZ Maribor ocenjujemo, da organizacija in izvedba takšnih in podobnih taborov ter različnih srečanj vsekakor pripomorejo, da mladim približamo lovstvo.

Marjan Gselman

namenjen učencem petih razredov OŠ borcev za severno mejo, ki so v tem času preživljali šolo v naravi v idilični turistični vasi Ribnica na Pohorju. Potek, namen in cilje lovskih taborov je predstavil koordinator lovskih taborov na LZ Maribor **Borut Mithans**, član LD Janžev Vrh. Povedal je, da je smisel lovskih taborov predstavitev in pritegnitev mladine k sodelovanju na področju ohranjanja narave ter vloge in pomena lovstva. S tovrstnimi tabori želijo organizatorji doseči, da se šolska mladina in tudi širša javnost seznanita z lovstvom ter se začneta zavedati, da lovstvo ni samo lov, pač pa gre za ohranjanje naravnega okolja, varstvo divjadi in druge dejavnosti, kot so lovska kinologija, strelstvo in kultura.

Na lovskem taboru v Ribnici na Pohorju smo lovci z **Luko Pušnikom**, lovskim čuvajem Lovišča s posebnim namenom Pohorje, predstavili več sklopov s področja lovstva ter skušali prikazati lov in lovstvo v širšem

Narisal: Vivald Šuligač

DIVJA MAČKA (*Felis silvestris*)

PREVERI SVOJE ZNANJE.

Ali je divja mačka v Sloveniji redka žival?

- Nikakor ne, najdemo jo marsikje na podežlju.
- Vsekakor. To dokazuje tudi Uredba o redkih in ogroženih živalskih vrstah, ki divjo mačko uvršča med povsem zavarovane vrste.

Ali je res, da divja mačka živi v samotnih gozdovih, je v glavnem nočna žival in najraje živi samotarsko življenje?

- Res je.
- Ni res.

Kaj najraje je divja mačka?

- Najraje se prehranjuje s travo in listjem.
- Najraje je krte, veverice, mlade poljske zajce ...

Po čem se divja mačka razlikuje od domače?

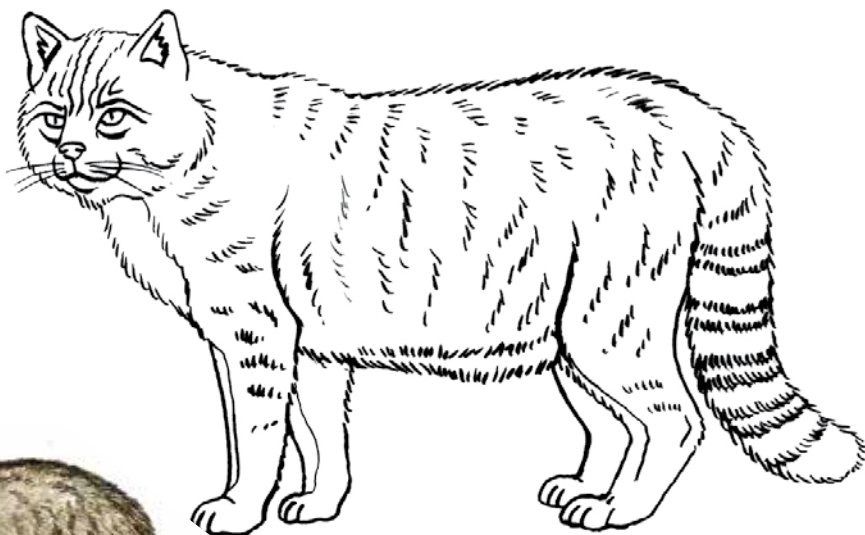
- Divja mačka je zelo podobna nekoliko sivo rumeno rjavkasti progasti domači mački, le da je večja in težja. Rep divje mačke je enako debel po celotni dolžini, rep domače mačke pa je na koncu ožji.
- Med domačo in divjo mačko praktično ni razlik.

Kako samec osvoji samico?

- Samci se med seboj srdito bojujejo za samice; neredko celo do smrti.
- Samec se bojuje za samico z drugim samcem; a takoj, ko spozna, da je nasprotnik močnejši, samico prepusti njemu in pohlevno odide.

Pravilni odgovori: b, a, b, a, a

SPOZNAJ ME.

POBARVAJ ME.

LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE

Narisal: Martin Fujon

Črke z oštevilčenih polj prenesite na spodnje številke. Tu boste prebrali končno rešitev.

1 2 3 4 5 6 7
8 9
10 11 12 13
14 15 16 17

ČEŠKI SKLADATELJ, AVTOR OPERE "PRODANA NEVESTA"	SLADEK RASTLINSKI SOK (DVE BESEDJ)	KONJ DOLOČENE BARVE	GLAVNI ŠTEVNIK	DVORANA ZA PRIKAZOVANJE FILMOV	VELIKA LUKA V IZRAELU, TUDI AKA						
POGOSTO IGLASTO DREVO				1							
KAMEN, KI DOLOČA MEJO											
IME LETAL EDVARDA RUSJANA	6		ČRKI MED M IN P V ABECEDI								
PRIPADNIK NEKDANJIH TEVTONOV			10								
FRANCOŠKI PISATELJ, AVTOR ROMANA "ARIJANA"				ZGODOVINSKO JEDRO JAPONSKE (IZ: TOMAJA)	ALDEHID OCETNE KISLINE						
DOMAČA OBLIKA IMENA IGNAC			ENAČAJ MUZEJSKA ZBRKA KAMNITIH SPOMENIKOV								
ČARLI ARHAR											
MESO DOMAČE ŽIVALI	OKRASNI IZDELEK, NAREJEN Z VEZENJEM	NEKDANJI PREBIVALEC ETRURJE V ITALIJ	AMERIŠKI POTEPUH	IME ŠVEDSKE SMUČARSKJE TEKAČICE FROST	NIZEK ŽENSKI PEVSKI GLAS	ŠARM, MIKAVNOST		GROZDASTO SOCVETJE	12		
								PLAHA GOZD-NA ŽIVAL			
IME PESNICE MAKAROVIČ					9			IZOLACIJA	4		
ODPRTINA ZA ZRAČENJE Z VENTILATORJEM							LONČNICA Z RAZLIČNO PISANIMI LISTI	SLOVENSKO IME DVEH MESECEV			
KAR ZRASTE, POŽENE NA ČEM, POGANJEK	3							IGRALKA EKBERG		15	
								KONJSKI "LASJE"			
PRISTANIŠČE V NERETVANSKEM KANALU		17		IME PEVKE PRODNIK	RAVS IN ----	ROK GLAVAN SODARSKO ORODJE (IZ ČRK: LORT)	11	VZORNIK		5	
								RUSKO MOŠKO IME (IZ ČRK: RINA)			
NADZORNICA, KONTROLORKA					16				7	BIBLJSKI OČAK, KI JE PREŽIVEL VESOLJNI POTOP	ČETRTRI RIMSKI CESAR (V BESEDI SANKE)
MANJ KOT ENA			JEKLARSKI OBRAT								
			PLATINA								
IME IN PRIIMEK SLAVNE RUSKE BALETNE PLESALKE					13					2	
								ATOM, KI JE PRIDOBIL ALI IZGUBIL ELEKTRONE			
SESTAVIL JOŽE PETELIN	STAR SLOVAN	8		PRIPRAVA ZA MERJENJE VODNE GLOBINE			14		ODMEV		

Sudoku (japonsko 数独: sūdoku) je logična uganika, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo, po navadi velikosti 9×9 , s številci od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi točno enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu, velikosti 3×3 . V mreži so nekatere številke že vpisane. Za rešitev uganke je potreben logičen razmislek in malo potrpežljivosti, pri težjih pa tudi nekoliko kombinatorike oziroma poskušanja in vračanja.

2 5 7 1 4 8 3 6 9
9 4 8 2 6 3 5 1 7
3 6 1 9 5 7 4 8 2
6 1 2 3 7 5 8 9 4
5 8 4 6 9 2 1 7 3
7 9 3 8 1 4 2 5 6
4 2 6 5 8 9 7 3 1
8 7 9 4 3 1 6 2 5
1 3 5 7 2 6 9 4 8

8	4		9				3	
			1		4		7	
	3	7	6				2	
	5	2			8			
		1						5
4				7	3	2		9
2			7			1		
		5		9			4	6
	9		8					

Rešitev križanke:

K E J R V N O S L N V
N O I V A O T A V P V N V
V N V R N I R L M A R C I N I
O R I C A I R E K T O R I N I
T O I D O R G R M N E N
V L I N V K E L S V Z I
N V A S R P S O T O I R L V
V M V S O V A N V L V E L S
L V L R V C
E J E C V N V
J L E N V
N O N V E L
N O N V D E
K I N J E M
V R E K A

Biološki tabor v LD Jezersko

Študentje naravoslovnih smeri Univerze na Primorskem so letos od 6. do 12. julija na Jezerskem pod Virnikovim Grintovcem v gorskoreševalnem centru organizirali biološki tabor, ki poteka vsako leto na drugi lokaciji v Sloveniji. V sklopu tega tabora, na katerem je bilo 54 udeležencev, so po skupinah raziskovali različne habitate: gozdove, travnike, celinske vode itn. Poleg rastlin so proučevali tudi živali: netopirje, kačje pastirje, dvoživke in plazilce. Ena skupina je delovala na področju velikih sesalcev in se ukvarjala z njihovimi stopinjami, sledmi, dlako in iztrebki.

Na starešino Lovske družine (LD) Jezersko **Franceta Ekarja** so se organizatorji tabora obrnili po pomoč za sodelovanje pri organizaciji tabora, da bi spoznali in se seznanili tudi z delovanjem lovske družine, ki ima gorsko lovišče.

Foto: Osební arhív Franceta Ekarja

Del skupine študentov s starešino LD Jezersko Francetom Ekarjem

Zanimal jih je upravljavski vidik, lik lovca naravovarstvenika, načini lova, vrste lovskih naprav, pa tudi nastajanje škode na divjadi in po njej. **LD Jezersko** je prošnjo za sodelovanje z veseljem sprejela.

V lovskem domu je bila štu-

dentom predstavljena lovska družina (zemljevid lovišča, meje, divjad v lovišču, številčnost, lovske naprave in objekti v lovišču). V spremstvu starešine lovske družine so se študenti povzpeli tudi na vrh 1640 m visokega Pečovnika,

ki meji na Avstrijo. Odkrili so še sveže sledi in obsežne razritine divjih prašičev, ki vse bolj silijo v višje planinske predele, med divje peteline, ruševce in gamse.

Študenti so si lahko ogledali, kako precej v škodo divjadi izstopajo gozdne goličave, kjer so svoje postorili vetrolomi, žled in precejšnji popolni poseki gozda. Take gozdne površine, pa tudi vse bolj zapuščene vlake in na novo nastajajoče gozdne ter rekreativne poti, nova trasiranja kolesarskih stez, nenadzorovano nabiranje gozdnih sadežev in divji fotolov se s takim stanjem in okolju neprijaznimi aktivnostmi izjemno obremenjuje ter tako plaši in izganja živali. Lov postaja vse zahtevnejši.

Nad dejanskim stanjem v gozdu in lovišču so se mladi študentje malo zamislili. Dobili so zanesljiv in konkreten prikaz stanja v naravi – lovišču, kar je žal neugledno ogledalo zdajšnjega gozda.

France Ekar

Moje srečanje z medvedom

Opisal bom svoje srečanje z medvedom, ki sem ga doživel pred nekaj leti v logaškem lovišču. Tako kot v številnih notranjskih loviščih so tudi v našem medvedi dokaj stalni in srečati medveda ni nič presenetljivega. Prav lovci smo tisti, ki se z njimi srečujemo največkrat. Eno izmed srečanj mi bo za vedno ostalo v spominu,

zato ga bom opisal v tem prispevku.

Nekega lepega poletnega junjskega jutra sem se zgodaj zjutraj odpravil na lov v predel lovišča Vodice, kot je domače ime tistemu kraju. Pot me je vodila preko avtoceste in nedaleč od motela sem parkiral svoje vozilo. Po nekaj sto metrih sem potihoma, korak za korakom, kot to počnemo lovci, hodil do velikega travnika sredi strjenega gozdnatega predela. Tam

lovci kosimo in posušeno seno, ki je namenjeno za zimsko krmljenje jelenjadi, shranimo v seniku. Na robu senožeti z globoko kraško dolino stoji lovska preža, ki lovcu omogoča lep pogled na celotno območje.

Po nekaj deset metrih hoje po travniku bi moral pot do preže nadaljevati po kratki lovski stezi, ki skozi gozd pripelje do lovske preže. Le nekaj korakov pred mojim vstopom v gozd je iz gozda

prav po lovski stezi prišel medved, težak približno 140 kg. V hipu sem ocenil, da je samec, kajti če bi bila medvedka z mladiči, bi se verjetno obnašala povsem drugače, kot sem se. Vprašanje pa je, kako bi se končalo vse skupaj.

Medved je prišel do mene, se poleg mene na moji levi strani ustavil, oddaljen približno meter – toliko, da bi ga lahko s stegneno roko pobožal po zadnjem delu hrba. Takoj ko sem ga zagledal,

sem na mestu obstal kot kip. Svoj pogled sem usmeril v eno točko poleg medveda z namenom, da se s pogledom ne bi srečala, z očmi tudi trenil nisem. Koliko časa je medved stal, težko ocenim. Morda kakšno minuto. Vzrok, da se je tako odzval, je verjetno, da sem ga sam opazil prej, kot je on mene. Res ni bilo lahko, a vseeno sem vzdržal.

Po omenjenem času je nadaljeval svojo pot in se po nekaj metrih ponovno ustavil zaradi napake, ki sem jo storil. Stopil sem namreč z eno nogo korak nazaj, iz žepa pa sem hotel izvleči usnjen nabojnik z naboji, a mi je padel na tla. Medved je vse to slišal, se ustavil in se obrnil proti meni, kot da mu ni bilo jasno, kaj se dogaja. Zbal sem se, da se mi bo ponovno še bolj približal. Obstal sem popolnoma negiben, čakajoč v razkoraku, kaj se bo zgodilo. Kmalu se je obrnil v smer, kamor je bil namenjen, in počasi izginil v gozd. Po dogodku sem odšel na prežo, ki pa sem jo zapustil veliko prej kot po navadi, kajti lov na srnjaka je bil za tisto jutro končan.

Po navadi puško napolnim ob vstopu in lovišče. Še dolgo sem se spraševal, zakaj sem takrat v tisti predel lovišča, kjer je območje medveda, odšel s prazno puško. Prav lahko bi bila situacija takšna,

Foto: Elo Mihevc

Posebno nevarno srečanje je tisto, ko pridemo med medvedko in njenega mladiča (fotografija je simbolična).

da bi moral v skrajni sili oddati plašilni strel. Občutek osebne varnosti s polnim orožjem v lovišču je v takem in podobnih primerih bistveno drugačen. Tokrat se je k sreči vse srečno končalo.

Zanimivo pa je bilo dogajanje v mojem telesu. Vse dokler je trajalo srečanje z medvedom, sem

bil miren, nič živčen. Zavedal sem se, da mi paničen odziv lahko povzroči še veliko več neprijetnosti. Vseeno se je v telesu nekaj dogajalo, kajti po končanem dogodku mi je bilo toplo, bil sem prepoten, nogi pa sta bili nad gležnjem ledeno mrzli. Sprašujem se, kaj se v takih primerih dogaja v

človeškem telesu. Odgovor na to vprašanje bi bil verjetno zanimiv za številne lovce. Najbrž je še veliko podobnih primerov, ki so jih že doživeli lovci na svojih lovskih poteh. Takih dogodkov nikoli ne pozabiš.

Janez Petek

Iskanje ranjenega gamsa z grenkim koncem in s predlogom LZS

Bližal se je poldan. Bil je mi-ren in lep novembrski dan v minulem letu, natančneje 26. november 2019. Z lovskim gostom sva se od zgodnjega jutra vzpenjala po pobočjih pod Velikim Kozjem. Med potjo sva opazovala in med skalami iskala gamsa. Ob vsakem koraku je šumenje suhega listja pod nogami motilo gozdni mir. Sonce je bilo že kar visoko. Ustavila sva se in čakala. Nič. Odločila sva se, da bova šla do avtomobila in domov. Začel sem razmišljati, kam naj bi še šel, da bi mogoče lahko uplenila gamsa.

Dobil sem idejo. Peljala sva se po cesti, za katere obnovo nimajo pristojni ne denarja ne časa. Skoraj sva prispela na cilj. Z leve strani, na robu travnika, sem opazil trop gamsov. Tik pred vrhom sem ustavil vozilo. Z gostom sva se povzpela za rob, kjer je bil na novo postavljeni čebelnjak. Premaknil sem se malo levo. Trop gamsov

se je počasi približeval. Tedaj se je iz grmovja močan kozel pognal proti kozam. Počasi sem nahrbtnik spustil na tla. Lovski gost je vznemirjeno opazoval trop gamsov pred nama. Premaknil sem se malo desno, gostu pokazal primerne-gamsa in opazoval dogajanje skozi daljnogled. Ko me je lovski gost vprašal, ali lahko strelja, sem mu pokimal. Ocenil sem razdaljo petdesetih metrov; zakaj pa ne, to bo zanesljiv strel. Lovski gost je premikal puško, zelo dihal, gledal in končno ... strel.

Po strelu se je gams usedel in počasi odšel v gozd. Preostali trop je še nekaj časa opazoval, kaj se dogaja, potem pa izginil. Hitro sem pograbil puško in skočil proti robu travnika. Nič. Počakala sva še nekaj časa in si začela ogledovati mesto nastrela. Malo dlake, krvi pa ni bilo videti, čeprav se je gams po strelu usedel. Ugotovila sva, da bo potrebna pomoč psa krvosledca. Peljal sem se domov po svojega hanovskega barvarja. Po dobrih dveh urah sem psa pripeljal na mesto, kjer naj bi stal gams pred strelom. Pes je pokazal mesto strela, krogla

je bila v zemlji in malo gamsje dlake. Ker je moj pes še mlad in dokaj neizkušen, mu nisem zaupal, zato sem se odločil, da bom za pomoč pri iskanju prosil **Lojzeta Drnovška**, izkušenega vodnika psa krvosledca. Po dobri uri sta se Lojze in njegov sin **Jure** v družbi psov krvosledcev pripeljala na kraj dogodka. Dogovorili smo se, da bo Jure nadaljeval po sledi ranjenega gamsa, preostali pa bomo čakali na navodila. Vodniki psov krvosledcev vemo, da je velika prednost dveh ali več psov pri delu po krvni sledi, če si v tem tako izkušen in uspešen, kot sta Lojze in Jure. Brez velikega vznemirjenja je Jure nadaljeval pot za psom, ki je bil opremljen z GPS-ovratnico. Nobene krvi, nekaj sledi v zemlji, malo dlake. Eden od psov je prosto nadaljeval, medtem ko smo z drugim na povodcu čakali ob robu pred skalami. Pod nami je mirno žuborela reka Savinja, občasno pa je tišino zmotil zvok vlaka. Kmalu se je Jure javil in nas obvestil, da je gams v skoraj neprehodnem delu, pes pa zaradi nevarnega terena ne more do ranjene divjadi. Jure

je predlagal, da bi se zapeljali na spodnji del, kjer je železniška proga, in poizkusili, ali je mogoče priti do ranjene živali s spodnje strani. Toda od tam smo lahko le opazovali psa na grebenu prepada in Jureta ob robu skale. Po telefonu nas je Jure obvestil, da je našel primeren prostor, kjer se bo lahko približal gamsu. Gledali smo v skale. Lojze je zakričal: »Jure, Jure, ne!« Jure ni slišal, zanihal je nad prepadom in skupaj s psom sta zdrsnila po kamnitem pobočju. Lojze je pohitel proti Juretu. Tišina, le pasji lajež, ki je ranjenega gamsa pregnal proti železniškemu prehodu. Kmalu me je Lojze obvestil, da je Jure poškodovan, da ima poškodbo ramena in da bosta sama zmogla do avtomobila. V tem času se je vrnila tudi rahlo šepajoča psička. Lojze in Jure sta se odpravila domov in takoj v bolnišnico. Proti večeru sem poklical Lojzeta, ki je povedal, da na srečo poškodba ramena ni bila tako huda, da bi Jure moral ostati v bolnišnici, bo pa potrebnih nekaj mesecev mirovanja in počitka, kar bo za Jureta dokaj težko.

Še tisto noč sem razmišljal, da smo se člani **Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije (LZS)** že v letu 2013 pogovarjali o kolektivnem nezgodnem in življenjskem zavarovanju, kar bi lahko lovci uveljavljali ob različnih poškodbah pri delu. Po sedmih letih naša krovna organizacija še ni našla primerne sogovornika pri zavarovalnicah, čeprav je bila na lanskem občnem zboru LZS izpostavljena pobuda iz dveh območnih lovskih zvez o kolektivnem zavarovanju vseh članov LZS. Sicer pa je vprašanje, ali so pristojni na LZS sploh iskali informacije pri vseh zavarovalnicah, ki jih je v naši Sloveniji kar nekaj. Zavarovalnicam bi bilo verjetno zanimivo zavarovati približno 21.000 lovcev in po možnosti še delovne pse.

Naslednje jutro sem na spletu pogledal, kako imajo urejeno zavarovanje svojih članov pri **Planinski zvezi Slovenije** in **Gasilski zvezi Slovenije**. Prav zanimivo – sklenjena imajo: nezgodno in življenjsko zavarovanje in še ogromno dodatnih ugodnih zavarovanj. Poklical sem nekoga iz ene od največjih zavarovalnic v državi. Opisal sem nekaj primerov iz lovske nezgodne prakse in prosil za osnutek zavarovalne police. Neuradno me je obvestil,

Foto: Alejz Dmovašek

Iskanje ranjenega gamsa bi bilo za vodnika krvosledca lahko usodno.

da se trenutno še nihče iz LZS pri tej zavarovalnici ni uradno pogovarjal o nezgodnem zavarovanju vseh lovcev v Sloveniji. Naslednji dan sem dobil dve ponudbi za letno zavarovanje: prvo v višini 11 evrov, drugo, obsežnejše, pa v višini 14,52 evra. V ceni letnega zavarovanja so vključene postavke: nezgodna smrt, invalidnost in dnevno nadomestilo bolniškega staleža. Dodatno sem

dobil pojasnilo, da je to začetna ponudba, ki pa bi jo s pogovori med LZS in zavarovalnico lahko tudi prilagodili oziroma bi bil za 21.000 lovcev verjetno znesek plačila letnega zavarovanja znatno nižji. To ponudbo sem poslal nekaterim članom upravnega odbora v pregled. Javil se mi je eden od članov in mi predstavil, kako imajo urejeno kolektivno nezgodno zavarovanje v njegovi

lovski družini, kjer je približno 50 članov.

Od pristojnih na LZS še vedno pričakujemo, da se bodo odločili za pogovore z zavarovalnicami o kolektivnem nezgodnem in življenjskem zavarovanju vseh članov LZS. Če bi bilo mogoče, bi se lahko dogovorili tudi za zavarovanje za vse delovne pse v lasti slovenskih lovcev.

Jani Krivec

OGLASNO SPOROČILO
NAROČNIK: Optium, d. o. o.
www.optics-trade.eu

Predstavljamo: termovizijski monokularji Hikvision OWL-6

Pred nekaj leti je bila termovizija zaradi svoje visoke cene za mnoge še nedostopna. Nedavno je podjetje Hikvision, sicer eden največjih proizvajalcev termovizijskih naprav na svetu, predstavilo napravo, ki premika meje dostopnosti tovrstnih naprav širši množici. Čeprav je trenutno na trgu že nekaj termovizijskih naprav s kupcu prijaznimi cenami, se po ugodnosti zaenkrat nobena ne more meriti z novimi monokularji OWL-6 podjetja Hikvision.

Zakaj so novi termovizijski monokularji podjetja Hikvision tako zanimivi? Prvi razlog je cena, ki se trenutno giblje okoli 550 €, s čimer zaseda zavidljiv položaj najcenejše tovrstne naprave na trgu. Za to ceno bi pričakovali okrnjene lastnosti na napravi, vendar še zdaleč ni tako. Slika je tekoča in brez

Foto: Optium, d. o. o.

Termovizija lovcem odpira popolnoma nov svet – na videz mirna pokrajina, obsijana le z mesečino, se izkaže za izjemno živahno ob pogledu skozi termovizijsko napravo.

zakasnitev, saj se naprava ponaša s 50-herčnim osveževanjem slike. Na enkratni povečavi je slika čista, odlikuje pa jo široko vidno polje. Izbiramo lahko kar med štirimi barvnimi načini. S kolescem ob okularju pred uporabo nastavite dioptrijo, v meniju pa za optimalno sliko določite še svetlost in kontrast. Toploto lahko zaznamo do 500 m, žival pa prepoznamo na razdalji do 70 m.

Za to ceno je težko pričakovati multimedijsko zmogljivost, a je Hikvision dokazal nasprotno. S termovizijskimi monokularji Owl-6 lahko fotografirate in snemate videe. Za še preprostejšo uporabo si na svojem pametnem telefonu namestite aplikacijo T-Vision APP, ki omogoča, da fotografirate, snemate in nastavljate nekatere funkcije kar preko telefona. Fotografije in videe si

na računalnik prenesete s pomočjo USB-kabla.

Ena boljših funkcij teh monokularjev je zaznavanje točke z najvišjo temperaturo. Ko jo vključimo, bo naprava na mestu, kjer je najvišja temperatura, prikazovala poseben znak. Zaznavanje, ki je s termovizijo že tako pomenovestno, bo z vključitvijo te funkcije še preprostejše.

Te naprave očarajo s svojo majhnostjo. V dolžino merijo malce več kot 15 cm, kar pomeni, da zanje ne bo težko najti mesta v nahrbtniku – lahko jih pospravimo celo v malce večji žep.

Termovizija lovcem odpira popolnoma nov svet – na videz mirna pokrajina, obsijana le z mesečino, se izkaže za izjemno živahno ob pogledu skozi termovizijsko napravo. Divjad vse manj rada zapušča zavetje gozda podnevi. Ko pade mrak, tudi izjemno svetel dvogled ne pomaga – v takšni situaciji so termovizijske naprave nepogrešljiv pripomoček.

Nakup je mogoč na spletni strani www.optics-trade.eu in v vseh boljše založenih lovskih trgovinah. Za več informacij nas pokličite na 031/770-520 (Optics-trade).

LOVSKE OSEBNOSTI Dr. JOŽE BENIGAR (1909–1981)

*Zdravnik, humanist in odgovorni voditelj.
Predsednik, kakršnega je zahteval čas.*

Dr. Jože Benigar se je rodil 29. aprila 1909 v Vevčah, umrl pa je 7. maja 1981 v Ljubljani, ko se je z avtomobilom smrtno ponesrečil blizu **Kliničnega centra**. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in na Ptuju, kjer je tudi maturiral. Kot mladinec se je pridružil predvojnemu Sokolu. Medicino je študiral na **Medicinski fakulteti v Beogradu**. Kot splošni zdravnik je začel službovati leta 1940 v Domžalah, ki so po okupaciji Slovenije aprila 1941 sodile pod nemški del razkosane Slovenije. Avgusta 1941 je začel sodelovati z **Osvobodilno fronto** in bil kmalu pod nadzorom **Gestapa**, zato je zbežal na Dolenjsko. Bil je zdravnik v Zagradcu, nato do maja 1943 pokrajinski zdravnik v Žužemberku in do septembra 1943 pokrajinski zdravnik v Soteski. Od tam je odšel v partizane in bil zdravnik ter sanitetni referent pri zaščitnem bataljonu **Glavnega štaba Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije**, zatem je bil sanitetni referent **IX. brigade XVIII. divizije** in od decembra 1943 sanitetni referent Šercerjeve brigade. Udeležil se je pohoda **XIV. divizije** na Štajersko in pomagal ranjenim borcem med hudimi boji divizije z nemško vojsko in policijo. Konec leta 1944 je bil imenovan za sanitetnega referenta **XIV. divizije**, nato pa je postal načelnik sanitete v 4. operativni coni.

Po osvoboditvi je bil leta 1945 imenovan za vodjo zdravstvene službe mariborskega območja, bil pomočnik načelnika sanitete IV. Armade **Jugoslovanske armade (JA)**, vodja odseka pri sanitetni upravi JA v Beogradu in nato načelnik sanitetnega oddelka v **Sekretariatu za notranje zadeve**. Marca 1960 je postal sekretar **Sveta za zdravstvo pri Izvršnem svetu SR Slovenije**. Bil je republiški poslanec in predsednik odbora za zdravstvo republiške skupščine. Opravljal je še številne druge funkcije¹. Izredno pomembna je bila njegova vloga pri ustanovitvi bolnišnice dr. Petra Deržaja v Ljubljani.

Dr. Jože Benigar, predsednik širokih obzorij

Vir: Arhiv Tehniškega muzeja Slovenije

Dr. Benigar je prevzel vodenje **Lovske zveze Slovenije (LZS)** 6. junija 1950. Izkazal se je kot izjemno razgledan lovec in se je tudi poglobil v problematiko, s katero se je ubadala lovska organizacija. Bil je kritičen do lastnih napak in slabosti, ki so se dogajale v lovski organizaciji in jih ni pometal pod preprogo. 28. februarja 1959 je slovesno odprl dom slovenskih lovcov na Župančičevi ulici 9 v Ljubljani in razvil prapor LZS. V Bistri pri Vrhniku je 19. oktobra 1958 odprl slovenski lovsko-ribiški muzej, ki je bil zametek poznejšega slovenskega lovskega muzeja. Kot predsednik LZS je vztrajal pri bonitiranju lovišč, ki je bilo izvedeno leta 1962. Leta 1963 je dr. Benigar slovesno odprl novo strelišče LZS za umetne golobe v Tomačevem pri Ljubljani. Podprl je tudi dejavnost preparatorske šole, ki je začela z delom leta 1963. Vodil je slovensko delegacijo na prvi medpokrajinski konferenci v Celovcu. V njegovem mandatu je bilo kar 15 medpokrajinskih lovskih konferenc. Bil je častni član **Zveze lovskih družin Ptuj** in častni član **Lovske družine (LD) Suha krajina, LD Podlehnik, LD Hrenovice, LD Polšnik, LD Koper in LD Ptuj**².

LZS je vodil kar 17 let, kar je bila najdaljša doba vodenja v njeni povojni zgodovini. »**Bil je predsednik, kakršnega je zahteval čas. Lovski organizaciji je dal svoj prodorni temperament, svojo sposobnost in delavnost,**« je o njegovem vodenju LZS zapisal mag. **Emilijan Trafela**.

Pripravil: **dr. Marjan Toš**

¹ Pogreb dr. Jožeta Benigarja: na pogrebu sta o njem spregovorila podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije Dušan Šinigoj in predsednik Lovske zveze Slovenije Alojz Briški. V imenu borcev Šercerjeve brigade se je od njega poslovila Lili Čerin - Petričeva. Pogreba so se udeležili najvišji predstavniki takratnega političnega vodstva Slovenije: Viktor Avbelj, Mitja Ribičič, dr. Marijan Brečelj, Ivan Maček - Matija in Janez Vipotnik.

² France Cvenkel, Poslovili smo se od dr. Jožeta Benigarja, v: Lovec, letnik LXIV., 6/1981, 184. Dr. Benigar je bil tudi predsednik Zveze čebelarških društev za Slovenijo med letoma 1974 in 1978 ter podpredsednik Zveze čebelarških organizacij Jugoslavije in član njenega izvršnega odbora.

OKUSI NARAVE

Mariniran srnji file z ananasom

Za tri do štiri osebe potrebujemo:

- ☑ 600 g srnjega fileja v kosu
- Za marinado:**
- ☑ žličko zmletega česna
- ☑ žličko soli
- ☑ malo mletega popra
- ☑ deciliter belega vina
- Za peko:**
- ☑ 60 g surovega masla
- ☑ nekaj rezin pečene slanine
- ☑ ½ čebule
- ☑ 3 stroke česna
- ☑ deciliter ananasovega soka
- ☑ ½ dl belega vina
- ☑ nožovo konico mlete kumine
- ☑ koščke ananasa
- ☑ ananasov sok

V posodi zmešamo mleti česen, sol, poper in vino. Srnji file mariniramo čez noč.

V ponvi na maslu popečemo meso na vseh straneh po nekaj minut, tako da nastane rahla skorjica. Meso ovijemo s slanino. Prestavimo ga v glineno posodo za peko. Dodamo zrezano čebulo, strt česen, ananasov sok, vino in malo soli. Po vrhu mesa zložimo koščke ananasa. Posodo pokrijemo. V prejšnji ogreti pečici pečemo na 180 stopinj Celzija 45 minut. Če želimo, da je meso rožnate barve, s pečenjem končamo, sicer pa posodo odkrijemo in pečemo še 15 minut.

Meso prestavimo na desko. S paličnim mešalnikom hitro sesekljamo dobrote, ki so se spekle ob srnjem fileju, in dodamo dve žlici ananasovega soka. Meso razrežemo na medaljone, prilijemo omako, dodamo koščke surovega ananasa in ponudimo skupaj s širokimi rezanci, makaroni, svačji ali čim podobnim ☺.

O ananasu: Je tropski sadež, ki izvira iz Južne Amerike. V Evropo so ga prinesli v 16. stoletju. Vsebuje veliko vitaminov in mineralov, pa tudi sladkorja, zato morajo biti diabetiki pri količini previdni. Vsebuje encim, ki deluje proti škodljivim bakterijam v črevesju, zmanjšuje napihnjenost, deluje tudi protivnetno. Pomaga pri blažitvi bolečin pri vnetju sklepov.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!
Žan in Eva

Narisal: Milan Samar

V marcu letos se je poslovil od življenja **Jožef Kuntarič**, častni član **Lovske družine (LD) Rečica pri Laškem**.

Rodil se je 5. maja 1926 v Kostanjevici na Krki, kjer je preživel otroštvo in obiskoval osnovno šolo. Meščansko šolo je obiskoval v Krškem. Vojna vihra ga je kot zavednega Slovenca pri petnajstih letih vključila v narodno-osvobodilno gibanje že v septembru 1941. V naslednjih štirih letih je tako pomagal osvoboditi domovino, na kar je bil upravičeno ponosen. Po končani vojni je končal višjo upravno šolo v Beogradu in se vključil v organe notranjih zadev, kjer je opravljal številne odgovorne dolžnosti do leta 1966. Takrat je prevzel delo sekretarja Gozdnega gospodarstva Celje, ki ga je opravljal do leta 1973. Nato je do upokojitve, leta 1982, delal v Zavarovalnici Triglav v Celju. S svojim prizadevnim in odgovornim delom ter odnosom do sodelavcev in sodelavcev si je ustvaril ugled dobrega tovariša in sodelavca, iskrenega prijatelja in zaupanja vrednega človeka, zato so mu zaupali številne odgovorne naloge in dolžnosti. Za svoje odgovorno in prizadevno delo je prejel številna priznanja in državna odlikovanja.

Jože, kot smo ga klicali, je bil strasten ljubitelj narave, zato se je že leta 1945 včlanil v domačo LD Kostanjevica na Krki. Služba ga je privedla na celjsko območje, kjer se je včlanil v takratno LD Šoštanj (zdaj LD Velunja). V omenjeni lovski družini je prevzel opravljanje odgovornih dolžnosti, poleg tega pa je leta 1952 prevzel še dolžnosti predsednika okrajne šoštanjske lovske zveze. Po združitvi te lovske zveze v celjsko

lovske zvezo je postal najprej podpredsednik zveze, kasneje pa ji je deset let predsedoval. V obdobju od leta 1952 do leta 2002 je opravljal tudi številne odgovorne naloge in funkcije v Lovski zvezi Slovenije (LZS) in bil eno mandatno obdobje član upravnega odbora Lovske zveze Jugoslavije (LZJ).

Leta 1962 se je vključil v LD Rečica pri Laškem, kjer je prevzel številne odgovorne naloge. Še posebej je zaslužen za uspešno naselitev muflonov na območju Šmohorja, saj je leta 1966 vodil projekt preselitve tropa muflonov iz narodnega parka San Paradiso v Italiji. Vrsto let je v Savinjsko-Kozjanski zvezi lovskih družin Celje in tudi v domači lovski družini poleg drugih nalog skrbel za razvoj lovnega turizma.

Za prizadevno delo v lovskih vrstah je bil leta 1958 odlikovan z znakom za lovske zasluge, leta 1960 z redom za lovske zasluge III. stopnje, leta 1967 z redom za lovske zasluge I. stopnje in leta 1976 z Zlatorogovo plaketo kot najvišjim odlikovanjem v LZS. V nekdanji skupni domovini je prejel srebrni in zlati orden LZJ.

Za njegovo uspešno in izredno strokovno dolgoletno delo v lovskih vrstah smo mu lovci LD Rečica pri Laškem in

tudi lovci širšega celjskega območja in slovenskega prostora hvaležni.

Jože, pogrešali bomo tvoje tehtne in preudarne predloge in se še dolgo spominjali trenutkov, ki smo jih skupaj preživeli v naravi.

LD Rečica pri Laškem – A. M.

rste Lovske družine (LD) Krka Goričko je 20. februarja 2020 po kratki, toda hudi bolezni zapustil naš skromen, spoštovan in cenjen lovski tovariš **Elemér Kranjec**. Star je bil 83 let.

Elemér se je rodil 19. februarja 1937 v idilični vasi Ivanjševci sredi neokrnjene narave na Goričkem. Svojo mladost je preživel v svoji rojstni vasi.

Na majhni kmetiji ni bilo dovolj možnosti za uresničitev vseh želja, zato je iskal možnost dodatnega zasluzka. Poprijel je za vsako pošteno delo – bil je traktorist, mlinar in še marsikaj – dokler se ni stalno zaposlil kot profesionalni lovec pri takratnem Gojtvnem lovišču Kompas, kjer je delal vse do upokojitve. Skupaj z

življenjsko sopotnico sta si ustvarila družino in z vztrajnim pridnim delom dom v Domanjševcih.

V domačo zeleno bratovščino lokalne **LD Prosenjakovci - Berkovci** je vstopil leta 1957, lovski izpit je opravil leta 1961 in lovskočuvarjski izpit leta 1972. Med tovariši je bil priljubljen in so mu zaupali razne pomembne funkcije v lovski družini; bil je gospodar, predsednik disciplinskega razsodišča, član izvršnega odbora in še bi lahko naštevali. Bil je tam, kjer se je pač pokazala potreba. Pozneje je bil aktiven v LD Krka - Goričko, kjer je bil ustvarjal član upravnega odbora, ki mu je namenil večino svojega prostega časa.

Za svoje nesebično delo v lovstvu je bil večkrat odlikovan. Prejel je znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje in red za lovske zasluge II. stopnje ter jubilejna znaka za 40 in 50 let članstva v lovski organizaciji.

Njegovi lovski tovariši smo se zavedali, da je bolan, vendar smo upali, da bodo njegova volja, prešerna moč in zdravniška pomoč premagale bolezen ter da bo še dolgo med nami in bo s svojim preprostim lovskim humorjem in značilnim prekmurskim naglasom še velikokrat priklical nasmehe na lica svojih lovskih tovarišev.

Za pokojnega tovariša in prijatelja lahko rečemo, da je bil skromen, svojstveno lovsko prešeren in dosleden pri svojem delu; takega ga bomo pogrešali. Ohranili ga bomo v lepem in dolgotrajnem spominu.

Elemér, hvala ti za vse tvoje delo vse do nedavnega, ko ti je naš zavetnik sv. Hubert odkazal zadnje stojišče. Nekako se bomo pač morali sprizniti, da te ni več med nami. Naučil si nas, kako mora človek pogumno in prijazno premagovati bolezen vse do konca svojih moči. V naših vrstah je nastala rana, ki jo bo zacelil le čas.

LD Krka Goričko – Z. K.

iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Alojz Skaza, LD Cirkovce,
* 19. 4. 1929, † 8. 8. 2020.

Janez Jelovčan, LD Poljane,
* 16. 11. 1942, † 25. 7. 2020.

Izidor Koren, LD Drežnica,
* 26. 5. 1940, † 13. 8. 2020.

Jože Gradišek,
LD Šmartno pri Litiji,
* 18. 3. 1966, † 27. 7. 2020.

Maksimilijan Marot, LD Libeliče,
* 10. 10. 1938, † 21. 8. 2020.

Stanislav Urh, LD Brkini,
* 28. 7. 1950, † 27. 7. 2020.

Roman Varžič, LD Dravinja - Majšperk,
* 11. 7. 1947, † 18. 7. 2020.

David Tekavec, LD Polšnik,
* 16. 7. 1984, † 3. 9. 2020.

Av gust Pogljajen, LD Toplice,
* 6. 2. 1952, † 6. 8. 2020.

Umrlim časten spomin!

Preizkušnja naravnih zasnov, vzrejna preizkušnja in telesno ocenjevanje psov prinašalcev v LD Ig

Slovenski klub retrieverjev (prinašalcev) (SKR) je v soorganizaciji z Lovsko družino (LD) Ig (na terenih LD Ig) v Dragi pri Igu 21. junija 2020 organiziral preizkušnjo naravnih zasnov (PNZ), vzrejno preizkušnjo (VP-P) in telesno ocenjevanje prinašalcev (TO). PNZ in VP-P sta namenjeni izključno ugotavljanju prirojenih lastnosti mladih psov in na podlagi tega uporabnostni oceniti za nadaljnjo vzrejo. Priporočeno je, da se zato obe preizkušnji opravlja s čim mlajšim psom/psičko.

Ob 9. uri je bil zbor pri lovskem domu in že prva dejavnost prireditve – TO psov. Prijavljenih je bilo osem psov treh različnih pasem iz skupine prinašalcev (štirje labradorci, trije zlati prinašalci in en gladkodlaki prinašalec). Sodnica je bila **Tina Herman**, ki je pse ocenila po standardu, ki je določen za pasmo.

Naslednja na »dnevnem redu« je bila PNZ. Prijavljeni so bili štiri psi dveh različnih pasem (trije labradorci, en gladkodlaki prinašalec). Na PNZ prinašalce preizkušajo v delu na pernato divjad (fazana, raca, jerebica). Pri tej preizkušnji se ugotavlja obnašanje psov ob strelu (strelomirnost), prinašanje na planem, prinašanje tekom celotne preizkušnje (splošna poslušnost). Kinološki sodnik **Andrej Emih** je najprej ocenil disciplino strelomirnost. Če bi kateri od psov pokazal znake streloplakosti, preizkušnje ne bi mogel nadaljevati. Vsi so uspešno opravili disciplino, zato smo se lahko odpravili preizkušat še

Foto: Tomaž Dajčar

Na preizkušnji naravnih zasnov prinašalce preizkušajo v delu na pernato divjad (fazana, raca, jerebica).

druge dejavnostne zahteve rubrike na ocenjevalnem listu. Najprej so psi opravili s prinašanjem divjadi na planem (iz visoke trave) in nato še s prinašanjem divjadi iz globoke vode. Trije psi preizkušnje niso opravili, saj niso pokazali zadostnih zasnov za pozitivno oceno, ker vodnikom niso prinesli pernate divjadi (fazana iz trave oziroma race iz globoke vode).

Rezultati PNZ: 1. mesto **Mirkul Before Sunset** (labradorska prinašalka) z vodnikom **Markom Dolinškom** (17/20 točk; I. nagradni razred). V praksi prinašalce uporabljamo za iskanje in prinašanje male divjadi po strelu s šibrami. Na lovu je pes ob strelu poleg vodnika, nato mora šele na vodnikov ukaz oditi poiskat in vodniku prinesiti najdeno divjad. So zelo vodoljubni psi, zato jih s pridom uporabljamo tudi za lov na vodno perjad in nutrije. Po uspešno opravljeni lovski preizkušnji prinašalcev (LP-P) lahko s psom prinašalcem katerekoli pasme lovimo na polju, v gozdu in vodi.

Na spondu prireditve je bila zadnja VP-P, ki poteka tako kot PNZ, le da se uporablja za pri-

Foto: Tomaž Dajčar

Kinološki dogodek v LD Ig je bil organiziran v skladu s priporočili NIJZ glede preprečevanja okužbe z novim koronavirusom.

našanje oziroma kot prinosilo namesto divjadi nadomestek – t.i. »dummy« (angl. lutka). Na to prireditve je bilo prijavljenih sedem psov; od njih dva psa nista opravila preizkušnje, saj nista pokazala niti najmanjših zasnov za delo. Vsi drugi psi so pokazali zadovoljivo delo, saj so bili vsi uspešni psi uvrščeni celo v I. nagradni razred.

Rezultati VP-P: 1. mesto **Ares** (labradorec) z vodnikom **Dušanom Webrom** (20/20 točk; I.

nagradni razred), 1. mesto **Alord** (labradorec) z vodnico **Marijo Kučič** (20/20 točk; I. nagradni razred); 3. mesto **Vassruggens Lille Raitas** (zlati prinašalec) z vodnico **Edito Modic** (19/20 točk; I. nagradni razred); 4. mesto **Ascanna Champagne Sixer** (gladkodlaki prinašalec) z vodnikom **Mihom Lomškom** (19/20 točk; I. nagradni razred); 5. mesto **Roxy Venom** (zlati prinašalec) z vodnikom **Tomažom Džubanom** (18/20 točk; I. nagradni razred).

Kolikor nas v SKR veseli dejstvo, da je kljub razmeram v državi zaradi COVIDA-19 na prireditve veliko vodnikov prijavilo svoje pse, pa ne morem mimo dejstva, da so na tej preizkušnji nekateri

psi pokazali veliko premalo, ker bi vodniki morali nekaj več časa nameniti predvsem poslušnosti psov, nato pa še malo vaditi delo z divjadjo. Tisti psi, ki so preizkušnji opravili, so pokazali celo vrhunsko delo, kar dokazujejo tudi rezultati. Veseli me tudi, da je organizator upošteval vsa priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), prav tako so vsa priporočila upoštevali vsi prijavljeni na prireditve.

Tomaž Dajčar

Vsestranska uporabnostna preizkušnja jazbečarjev

Obalno-Kraško Lovsko-kinološko društvo Koper in Lovska družina (LD) Šmarje sta 19. oktobra lani organizirala Državno tekmo vsestranske uporabnostne preizkušnje za jazbečarje (CACT). Tekma je potekala v lovišču LD Šmarje ob reki Dragonji in ob umetnem rovu, ki je urejen ob sedežu Lovske zveze Koper v Srgaših.

Foto: Viniko Iskra

Udeleženci vsestranske uporabnostne preizkušnje jazbečarjev oktobra 2019 v LD Šmarje

Na tekmi so sodili sodniki: **Jože Batič**, **Dejan Poljanšek** in **Milan Udovč**. Delegat Kinološke zveze Slovenije **Radoš Burnik** je budno spremljal, če je vse potekalo skladno s pravili. S psi sta sodelovali dve tekmovalki in štiri tekmovalci; tekmovali so z dvema resastima jazbečarjema in štirimi kratkodlakimi jazbečarji. Zmagal je italijanski tekmovalac **Gino D'Angelo** z resastim jazbečarjem **Asom**. Podelili smo tudi pokal za najboljšega pri delu po krvni sledi, ki ga je prejela **Jana Pagon**, vodnica kratkodlakega jazbečarja po imenu **Gus Levant Ostri**.

Rezultati:

Gino D'Angolo in **As** (resasti jazbečar): I. nagradni razred (CACT);
Vinko Iskra in **Grom Levant Ostri** (kratkodlaki jazbečar), I. nagradni razred (R-CACT);
Jana Pagon in **Gus Levant Ostri** (kratkodlaki jazbečar), I. nagradni razred;
Andrej Ferlinc in **Astar** (kratkodlaki jazbečar), I. nagradni razred;
Špela Kovačič in **Abby** (kratkodlaka jazbečarka), II. nagradni razred;
Janez Vrhovnik in **Miki ze Skleneho kopce** (resasti jazbečar), II. nagradni razred.

Organizatorji smo bili še posebno veseli številnih obiskovalcev, predvsem pa med njimi številnih vodnikov jazbečarjev, saj smo bili priča pravemu jazbečarskemu prazniku. Po uradnem delu tekmovanja je sledilo druženje ob dobri hrani in pijači.

Robert Bandelj

Po umetni krvni sledi na Jelovici

V Lovsko-kinološkem društvu (LKD) Gorenjske vsa leta svojega obstoja namenjamo veliko pozornost organizaciji preizkušnji po umetni krvni sledi. Letošnje uporabnostne preizkušnje po krvni sledi za vse pasme lovskih psov se je udeležilo deset vodnikov s svojimi psi. Preizkušnjo je 6. junija letos gostila **Lovska družina (LD) Selca**.

Del območja, s katerim upravlja LD Selca, se razprostira tudi na planoti Jelovica. Oddaljenost zbornega mesta, ki je bilo pred lovsko kočjo na Jelovici, v veliki meri zavzemajo obširni gozdni sestoji, v katerih prevladujeta smreka in jelka ter so se že v preteklosti pokazali kot zelo primerni za organizacijo takih prireditev. Tudi številčnost in raznovrstnost divjadi veliko pripomoreta, da so položene sledi čim bolj podobne naravnim.

Za izvedbo prireditve so bili določeni: vodja sodniškega zbora **Jurij Rihtaršič** in sodniki **Jožef Verčko**, **Leo Fabiani** in **Lorna Resman**. Na preizkušnji je sodeloval tudi pripravnik za kinološkega sodnika po krvni sledi **Primož Rauter**. Iz LD Selca je bil za vodjo prireditve zadolžen **Primož Bernik**, ki je s svojimi pomočniki (**Mohorjem Habjanom**, **Primožem Udirjem**, **Rokom Hafnerjem**, **Brankom Domitrovičem**, **Grogom Čenčičem**, **Tomom Drakslerjem**, **Andražem Valclom** in **Anžetom Jamnikom**) poskrbel za čim boljšo izvedbo prireditve. Na ogled preizkušnje je prišlo tudi 11 lovskih pripravnikov.

V petek, 5. junija, so se sodniki in njihovi vodniki zbrali pred domom LD Selca v Selcih, kjer so sodniki prejeli kri in parklje, s katerimi so položili sledi. Vodniki so potek vseh sledi na terenu označevali z listki, ki smo jih pritrčili na drevesa ob sledi, ki pa vodniku iz smeri poteka sledi niso bili vidni. Čeprav deževno vreme ob odhodu iz Selc ni najbolj vzpodbudno vplivalo na sodnike in pomočni-

ke, pa so bili pri polaganju sledi toliko bolj veseli, saj se je vreme zvedrilo, kar je olajšalo polaganje sledi. Po končanem polaganju sledi je bil zbor pred kočjo na Jelovici, kjer smo se dogovorili še za posamezne podrobnosti.

Po deževni noči je bilo sobotno jutro 6. junija sveže in megleno. Ob 8. uri se je začel uradni del preizkušnje. Najprej je prisotne pozdravil vodja prireditve in jim

je omogočila izvedbo prireditve v svojem lovišču. Vsi govorniki so vodnikom in njihovim psom zaželeli obilo uspeha na preizkušnji. Kot zadnji je vodja sodniškega zbora predstavil sodnike in zelo podrobno potek preizkušnje. Po predstavitvi je pozval sodelujoče, naj vprašajo, ali je bilo mogoče še kaj nerazumljivega. Ker vprašan ni bilo, je bil na vrsti žreb, da so vodniki izžrebali sled, ki jo bo

sodnik. Po uspešno opravljenem preizkusu strelomirnosti so vodniki pse, glede na izžrebane številke, v spremstvu sodnika in vodnika na terenu odpeljali na začetek sledi. Pri dostopu do začetka sledi je sodnik ocenil tudi vodljivost psa. Sledil je pregled nastrela, nakar so se odpravili po krvni sledi. Po opravljenem preizkusu so se vodniki odpravili proti lovski koči, kjer je kinološki sodnik

Foto: Daniel Kirbus

Po sledi

na kratko predstavil lovišče in teren, na katerem so bile položene sledi. Nato je besedo predal starejšini LD Selca **Grogu Čenčiču**, ki je pozdravil prisotne in povedal, da LD Selca podpira kinologijo v sami lovski družini kot tudi na Gorenjskem, saj so v lovski družini organizirali že mnoge prireditve pod okriljem LKD Gorenjske. Naslednji je prisotnim spregovoril predsednik LKD Gorenjske **Janez Nahtigal**. Povedal je, da LKD Gorenjske vodnikom lovskih psov omogoča opravljanje vseh preizkušenj, ki so potrebne, da se lovske pse lahko uporabljajo v lovišču. Za vse to pa so potrebna nemajhna finančna sredstva in pripravljenost lovskih družin, da odstopijo dele lovišč, na katerih lahko organizirajo tovrstne prireditve. Zahvalil se je LD Selca, da

Rezultati:

Taj Ajdin Dom (pasma: nemški kratkodlaki ptičar) vodnika **Danijela Markiča**: 124 točk in I. nagradni razred;
Osa Vatrova (pasma: bavarski barvar) vodnika **Jožeta Beštra**: 95 točk in III. nagradni razred;
Caci (pasma: hanovrski barvar) vodnika **Marka Kopavnika**: 89 točk, II. nagradni razred;
As (pasma: bavarski barvar) vodnika **Roberta Markiča**: 78 točk in III. nagradni razred;
Nuba (pasma: bavarski barvar) vodnika **Rajka Skubeta** (71 točk in III. nagradni razred).

izdeloval njihov pes. Sledilo je oblikovanje skupin s sodnikom, vodniki, vodniki po terenu in njihovimi pomočniki, ki so skrbeli za premikanje osebkov srnjadi na koncu sledi.

Po prihodu na teren je bil najprej preizkus strelomirnosti za vse pse, ki jim je sodil posamezni

Nahtigal poskrbel še za telesno oceno psov, saj so letos, zaradi pandemije COVID-19, telesna ocenjevanja preložena na uporabnostne preizkušnje. Tako so vodniki in njihovi psi končali s svojim delom in lahko so si privoščili okrepčilo, za katerega je poskrbela lovška družina. Ko so

sodniki ocenili delo vseh psov v svoji skupini, so se vrnili v lovsko kočjo, kjer je sodniški zbor pregledal rezultate, nakar je sledila njihova razglasitev. Le-to so popestrili tudi **Rogisti LD Selca**, ki so s svojimi ubranimi melodijami dogodku dali še večji pomen.

Ob razglasitvi je vsak sodnik, ki je ocenjeval določenege psa, tudi obrazložil oceno in potek opravljanja preizkušnje, kar so prisotni sprejeli izredno pozitivno. Po razglasitvi rezultatov je vodja sodniškega zbora prisotne vodnike vprašal, ali ima mogoče kdo pritožbo na oceno in izvedbo preizkušnje. Ker je ni bilo, kar pomeni, da je bila preizkušnja odlično organizirana in izpeljana.

Na prireditve je bilo prijavljenih 12 vodnikov, a se je udeležilo le deset. Od vodnikov je neodgovorno, da se na prireditve prijavijo, nakar se je ne udele-

žijo. S tem LKD-ju povzročijo dodatne stroške, organizatorjem pa nepotrebno delo, česar si ne LKD in organizatorji ne želijo in ne zaslužijo.

Po končani razglasitvi je bil čas za druženje in izmenjavo izkušenj. Veliko je bilo novega v tem dnevu. Še posebno za tiste, ki so začeli delo vodnika krvosledca. Zavedajo se, da je opravljena preizkušnja šele prvi kamenček v velikem mozaiku, ki naredi uspešnega psa krvosledca.

V LKD-ju si želimo, da bi bilo še več podobnih prireditvev; podobnih po organizaciji in po odzivu vodnikov. Le slednji bodo s svojimi štirinožnimi prijatelji pokazali, da je lovška kinologija sestavni del lova in ji dali ustrezno veljavo.

*Vili Rakovec,
LKD Gorenjske*

Predvidena legla lovskih psov

Nemški lovski terier (SLRLt):

O: 5/I, m: 5/I, 24. 9. 2020.

Anja Lepoša,
Noršinci 58 a,
9221 Martjanjci.
Tel.: 031/586-364.

O: 5/I, m: 5/I, 3. 10. 2020.

William Šepac,
Spodnje Škofije 14 c,
6281 Škofije.
Tel.: 051/626-180.

Bavarski barvar (SLRBb):

O: 4/I, m: 5/II, 20. 8. 2020.

Janez Prestor,
Bratov Praprotnikov 19,
4202 Naklo.
Tel.: 041/603-065.

Slovaški gonič (SLRSK):

O: 4/I, m: 4/I, 8. 7. 2020.

Borut Mužič,
Plešivo 5 b, 5212 Dobrovo.
Tel.: 031/370-884.

Nemški kratkodlaki ptičar (SLRNkp):

O: 5/JZP, m: 5/JZP, 30. 9. 2020.

Dušan Jurkas,
Ul. Jožeta Šavriča 16, 8257 Dobova.
Tel.: 041/646-346.

Nemški prepeličar (SLRPr):

O: 5/I, m: 4/I, 2. 10. 2020.

Darko Časar,
Boreča 25, 9203 Gornji Petrovci.
Tel.: 041/343-472.

Kinološka zveza Slovenije

MALI OGLASI

Orožje in lovška optika

Prodaj odlično ohranjeno **tricevko** Merkel Suhl, kal. 16-16/7 x 65 R, z rezbarijo na kopitu in streljnima daljnogledoma Kahles 6 x 42 in Norconia R205-30 (rdeča pika); oboje na Suhlovi montaži. Tel.: 040/898-000.

Prodaj kombinirano puško Suhl, kal. 20 Mag./30-06, s strelnim daljnogledom in bok **šibrenico** Sabatti, kal. 20 Mag./20 Mag. Obe puški sta odlično ohranjeni in sta bili malo uporabljani. Tel.: 041/802-392.

Ugodno **prodaj** nov **strelni daljnogled** - nemški Minox 3-9 x 50 (200 €), nemški **daljnogled** Seedler 7 x 50 (100 €) in **strelivo** kal. 9,3 x 62. Tel.: 031/014-448.

Prodaj repetirno risanico Mauser, 7 x 64, s strelnim daljnogledom Swarovski (Suhlova montaža) in **tricevko** Merkel Suhl, 12-12/7 x 57 R. Tel.: 041/637-871.

Prodaj tricevko, originalni izdelek borovelskega puškarnja Koschata, kal. 16/16/7 x 65 R. Puška je lepo gravirana. Prodaj tudi nekaj rabljenih **strelnih daljnogledov** različnih povečav. Tel.: 041/396-710.

Prodaj enocevno risanico - prelamačo - Bergara BA13, kal. .308 Win., **enostrelno risanico** Ruger No 1, kal. .308 Win., **repetirno risanico** Sava - Kranj, kal. 6,5 x 57 (za levičarjal), Suhlovo **tricevko**, kal. 12-12/7 x 65 R, in **repetirno risanico** Blaser R93, kal. 8 x 68 S. Tel.: 040/348-829.

Prodaj bok šibrenico Beretta S 55, kal. 12/12. Puška ni bila uporabljena in je kot nova. Cena: 700 €. **Prodaj tudi revolver** SW, kal. .44 Mag., cev dolžine 6,5 col, z dodatnim lesenim ročajem. Cena: 1.000 €. Možna menjava za puško z mojim ali vašim doplačilom (po dogovoru). Tel.: 040/796-713.

Prodaj repetirno risanico Sauer 100 XT, kal. .30-06 z optiko in

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na elektronski naslov: lovec@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba plačati vnaprej. Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakažite na TRR Lovske zveze Slovenije: Nova Ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.

Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila. Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015. Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

kombinirko Blaser BBF Standard 97, kal. 12/.222 Rem, Tel.: 070/388-460.

Lovski psi

Resasti jazbečarji; za oddajo še trije samčki, stari devet tednov, **že** cepljeni in čipirani. Več informacij po telefonu. Tel.: 041/362-366.

Zbiram rezervacije za mladiče resastega jazbečarja, skotene v avgustu. Za oddajo bodo primerni v drugi polovici oktobra. Mladiči so potomci odličnih staršev. Tel.: 051/652-682.

Prodaj dva resasta jazbečarja - samčka, stara tri mesece. Cepljena, čipirana in tetovirana. Tel.: 031/360-688 (Psarna Ptujskogorska).

Zaradi boleznih **prodaj** 2,5 let staro ptičarko, **nemško žimavko** z odlično telesno oceno in opravljeno JZP. Tel.: 041/707-628.

Zbiram rezervacije za mladiče pasme istrski kratkodlaki gonič. Skoteni so bili 31. 8. 2020. Mladiči so potomci odličnih staršev. Oče: Don Gradiški (5/I), mati: Rika (5/I). Tel.: 040/624-078 (Jurij Rihtaršič).

Za paritev imam na voljo nemškega lovskega terierja. Je oster na divje prašiče, medveda, jazbeca, jelenjad. Močan lovski nagon. Ima vrhunski rodovnik in opravljen DNK-profil Laboklin. Tel.: 041/647 601 (Milan).

Drugo

Broške, gumbi, prstani in uhani iz rogovja - izdelki umetnostne obrti. Franc Barbič, Verje 53, Medvode. Tel.: (01) 362-12-30; 031/770-675.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Zaradi preprečevanja okužbe z novim koronavirusom poskrbite za varno prodajo/nakup.

Kinološka zveza Slovenije Državna vzrejna komisija za brak jazbečarjev

organizira

VZREJNI PREGLED BRAK JAZBEČARJEV

v soboto, 7. novembra 2020,

ob 8. uri pred lovskim domom Lovske družine Medvode v Medvodah.

Na vzrejnem pregledu mora vodnik predložiti: rodovnik psa, **obojezrnsko barvno fotokopijo rodovnika** in zdravstveno knjižico psa, iz katere je razvidno, da je pes cepljen proti steklini.

Pogoj za pridobitev vzrejnega dovoljenja sta opravljena telesna ocena psa (odlično, prav dobro) in opravljen PNZ s I. ali II. nagradnim razredom.

V primeru poostrenih ukrepov glede COVIDA-19 bo vzrejni pregled odpovedan. Informacije boste dobili na telefonski številki 041/397-078 (Janez Nahtigal).

*DVK za brak jazbečarjev
Janez Nahtigal*

OKTOBER						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)	vzide	zaide	zaide
1. Če	19:00	6:12	7:01	18:42	5:56	19:46
2. Pe	19:19	7:15	7:02	18:40	5:57	19:44
3. So	19:38	8:18	7:03	18:38	5:59	19:42
4. Ne	20:00	9:20	7:04	18:36	6:00	19:40
5. Po	20:24	10:23	7:06	18:34	6:01	19:38
6. To	20:52	11:27	7:07	18:32	6:03	19:36
7. Sr	21:27	12:30	7:08	18:30	6:04	19:34
8. Če	22:09	13:30	7:10	18:28	6:05	19:32
9. Pe	23:01	14:27	7:11	18:26	6:07	19:30
10. So	—	15:17	7:12	18:25	6:08	19:29
11. Ne	0:02	16:01	7:14	18:23	6:09	19:27
12. Po	1:12	16:38	7:15	18:21	6:11	19:25
13. To	2:27	17:08	7:16	18:19	6:12	19:23
14. Sr	3:45	17:36	7:18	18:17	6:13	19:21
15. Če	5:05	18:02	7:19	18:15	6:15	19:20
16. Pe	6:27	18:28	7:20	18:14	6:16	19:18
17. So	7:50	18:55	7:22	18:12	6:17	19:16
18. Ne	9:13	19:25	7:23	18:10	6:18	19:15
19. Po	10:36	20:01	7:24	18:08	6:20	19:13
20. To	11:54	20:45	7:26	18:07	6:21	19:11
21. Sr	13:05	21:37	7:27	18:05	6:22	19:10
22. Če	14:04	22:37	7:29	18:03	6:24	19:08
23. Pe	14:52	23:42	7:30	18:01	6:25	19:07
24. So	15:30	—	7:31	18:00	6:26	19:05
25. Ne	15:00	0:49	6:33	16:58	5:28	18:04
26. Po	15:25	0:55	6:34	16:57	5:29	18:02
27. To	15:47	2:01	6:36	16:55	5:30	18:01
28. Sr	16:06	3:04	6:37	16:53	5:31	17:59
29. Če	16:25	4:07	6:38	16:52	5:33	17:58
30. Pe	16:44	5:10	6:40	16:50	5:34	17:57
31. So	17:05	6:12	6:41	16:49	5:35	17:55

Prodaj jelena damjaka, starega pet let. Lahko tudi **košute** ali **teleta**. Tel.: 041/357-974.

Prodaj avtomobil Fiat Panda s štirikolesnim pogonom, 1,3, dizel. Je olivno zelene barve, letnik 2013. Prevoženih je 79.000 km. Tel.: 031/351-808.

Prodaj odrasle fazane za izpust v lovišče in **mlakarice**. Tel.: 041/717-464.

Prodaj jelena damjaka, starega pet let. Lahko tudi **košute** ali **mladiče**. Tel.: 041/357-974.

Prodaj kakovostno navadno jelenjad iz obore za nadaljnjo rejo. Možnost dostave. Tel.: 051/652-682.

Prodaj nov ročni mešalec (20-litrski), **ročno mesoreznico** (št. 32) in **motor - reduktor** (približno 0,5 kW). Tel.: 040/324-608.

Lovska zveza Slovenije

objavlja prosto delovno mesto

direktorja Strokovne službe LZS

s polnim delovnim časom

Pogoji:

- univerzitetna izobrazba ustrezne smeri ali končan magistrski študijski program po bolonjski stopnji
- pet let delovnih izkušenj
- višji nivo znanja enega svetovnega jezika
- članstvo v lovski družini, ki upravlja z loviščem v Republiki Sloveniji
- izdelan program dela Strokovne službe LZS
- vozniško dovoljenje B kategorije, poznavanje uporabniških programov v okolju Windows.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za določen čas, do izteka mandata predsednika LZS, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo **najpozneje do 18. oktobra 2020** v zaprti ovojnici na naslov: Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana »ZA RAZPIS – DIREKTOR«.

Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po izbiri.

Obvestilo

Zaradi negotovih razmer, povezanih s COVID-19, vas prosimo, da se glede ažurnega stanja izvedbe dogodkov obračate neposredno na organizatorja dogodka. Uredništvo ne bo imelo podatkov o izvedljivosti organizacije dogodka zaradi morebitnih poostrenih ukrepov v povezavi s COVID-19. V reviji zaradi natančno načrtovanega urnika oddaje gradiva v tiskarno tudi ni mogoče objaviti zadnjih informacij. Mogoče je, da bodo dogodki odpovedani. Na dogodkih poskrbite za svojo varnost in varnost drugih udeležencev. Ostanite zdravi.

Uredništvo

Lovska zveza Slovenije

Javni poziv Lovska kultura 2020 – 3

Dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočih na področju lovške kulture

Komisija Lovske zveze Slovenije (LZS) za lovsko kulturo in odnose z javnostmi je na spletni strani www.lovska-zveza.si objavila javni poziv Lovska kultura 2020 – 3 za dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočih na področju lovške kulture.

Pomoč je namenjena lovskim kulturnim skupinam za organizacijo delavnic ali promocijskih predstavitev za mlade in za izobraževanje, strokovno usposabljanje ter izmenjavo strokovnih mnenj umetniških vodij lovskih kulturnih skupin, ki jih pripravljajo in izvaja kulturna skupina na nepridobiten način in so v interesu lovške organizacije, ter za izvajanje razpisanih vsebin z možnostjo sodelovanja v interakciji z več skupinami.

Celotna vsebina javnega poziva z obrazci s podatki o skupini ter poročilom in merili za dodeljevanje pomoči je dostopna na spletni strani www.lovska-zveza.si in na sedežu LZS, Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana (vsak delovni dan med 9. in 12. uro).

Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu (01) 24-10-916.

Komisija LZS za lovsko kulturo in odnose z javnostmi

Vzrejna komisija Kinološke zveze Slovenije za šarivce in vodne pse

sporoča, da bo

VZREJNI PREGLED ZA VSE PASME ŠARIVCEV (španjeli in prepeličarji)

in za

VSE PASME VODNIH PSOV

7. novembra 2020 pred lovskim domom Lovske družine Žalec na Rinki, Gotovlje 177, z začetkom ob 8. uri za španjele, ob 10. uri za prepeličarje in ob 12. uri za vodne pse.

Pogoji: Psi morajo biti na dan vzrejnega pregleda stari najmanj 14 mesecev, imeti morajo opravljeno telesno oceno, slikanje kolčnih in komolčnih sklepov (razen španjelov; vodni psi samo kolčnih sklepov) pri pooblaščen veterinarski organizaciji (spisek je objavljen na portalu Kinološke zveze Slovenije) ter imeti že opravljeno vzrejno preizkušnjo (prepeličarji) in preizkus naravnih zasnov (španjeli) – neobvezno.

Posebni zdravstveni pogoji: psi morajo imeti opravljen genetski test za bolezn:

- za pasmo lagotto romagnolo test glede bolezni LSD (bolezen encimskega shranjevanja v lizosomih) in JE (juvenilna epilepsija),
- za pasmo portugalski vodni pes test glede bolezni napredujoča atrofija mrežnice PRA-PRCD in gangliozidoza GM1,
- za pasmo clumber in susseški španjel test glede bolezni okvara piruvat dehidrogenaze fosfataze 1 (PDP1).

Psi, ki še nimajo opravljene telesne ocene, jo bodo lahko opravili pred vzrejnem pregledom.

Vse pasme psov morajo imeti opravljen tudi DNK-profil o identiteti psa pri akreditiranem laboratoriju s standardom ISAG. V Sloveniji je pogodbeni izvajalec EVG, molekularna diagnostika, d. o. o., Taborska cesta 8, Maribor.

Potrebne so predhodne prijave z obojestransko fotokopijo rodovnika in vsemi zahtevanimi dokumenti. S seboj na vzrejni pregled je treba prinesiti rodovnik in vse dokumente v izvorniku.

Prijave za nemške prepeličarje in vodne pse: Jože Rus, Ul. Bratov Zakrajšek 3, 1291 Škofljica (joze.rus3@siol.net), za španjele: Zvonimir Poznik, Visoko 18, 1292 Ig (poz.jag@gmail.com).

Vsi udeleženci vzrejnega pregleda morajo spoštovati navodila NIJZ glede COVID-19.

Vabljeni!

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in VZREJNA KOMISIJA organizirata

VZREJNI PREGLED PTIČARJEV

v soboto, 28. 11. 2020 v LD Borisa Kidriča, Zgornja Hajdina, 2288 Hajdina. Začetek vzrejnega pregleda bo ob 9. uri. Prijavnico s fotokopijami obeh strani rodovnika (uvoženi psi morajo biti vpisani v SLR), vseh ocenjevalnih listov s preizkušenj, telesnega ocenjevanja, izvida o slikanju kolkov (opomba: kolke se lahko slika po dopoljenem 12 mesecu starosti in za nemške žimavce je obvezno dodatno slikati tudi ramenski sklep – izvid – OCD) in drugih zdravstvenih testih, ki se za pasmo zahtevajo in potrdilo o plačilu prijavnine pošljite na naslov: Nataša Gederer, Gašperšičeva 21, 1120 Ljubljana, 041/285-939; natasa_gederer@t-2.net, kjer dobite tudi prijavnico (vzrejni list) in vse dodatne informacije. Na prireditve prinesite s seboj original rodovnik, original dokumente vseh opravljenih preizkušanj, telesne ocene in zdravstvenih izvidov ter potni list psa iz katerega je razvidno, da je pes cepljen proti steklini. Obvezna je predhodna prijava najkasneje do 14. 11. 2020, upoštevalo se bo le popolne prijave. Za vodnike ptičarjev, ki svojih psov še nimajo telesno ocenjenih, bo organizirano tudi telesno ocenjevanje. Cena vzrejnega pregleda je 16,72 eur, telesne ocene pa 14,67 eur in se vplačata na račun DLP: 0201 0025 3852 458 (NLB), s pripisom »za vzrejni pregled 2020«. Udeležba psov, ki niso predhodno prijavljeni s popolno dokumentacijo, ne bo mogoča!

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in VZREJNA KOMISIJA
v sodelovanju z LD ČREŠNJEVEC organizirata

VSESTRANSKO UPORABNOSTNO PREIZKUŠNJO PTIČARJEV (VUP) - CACT

Preizkušnja bo 24. in 25. oktobra 2020 v lovišču LD ČREŠNJEVEC. Zbor udeležencev bo 24. oktobra ob 8.00 uri pri lovskem domu LD Črešnjevce, Črešnjevce 147, 2310, Slovenska Bistrica. Prijavnina za vsakega psa znaša 30 EUR za člane DLP, za ostale pa 60 EUR na psa in se vplača na račun DLP: 02010-0253852458, s pripisom "za VUP 2020". Pogoji za prijavo: telesna ocena najmanj prav dobra, opravljena PZP, JZP ali šPP. Psi iz tujine morajo imeti poleg najmanj prav dobre, telesne ocene opravljeno tudi preizkušnjo v delu na polju in vodi. Pernato divjad bo priskrbel prireditelj, lisico (min. 3,5 kg) in zajca si priskrbi vodnik sam. Četlivo izpolnjeno prijavnico (Obr.Pšt.1), ki jo dobite pri Lidiji Šmigoc, tel. 031 616 283 ali na spletni strani: www.dlpslo.si, na kateri mora biti pri krvni sledi obvezno označeno ali je pes pokazatelj ali oblajatelj oz. dela samo na jermenu, fotokopijo obeh strani rodovnika, fotokopijo veljavne lovške izkaznice in potrdilo o plačani prijavnini pošljite na naslov: Lidija Šmigoc, Bukovci 4, 2281 Markovci pri Ptujju. Zadnji rok prijave: 18. 10. 2020.

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Brodarjeva ulica 13,
1000 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnootpika@siol.net
www.tehnootpika-smolnikar.si

**NIKON Prostaff5
8x42**
Aksijska cena:
199,00 €

**NIKON Monarchs
8x42**
Aksijska cena:
319,00 €

Nikon

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

Škornji TIGAR Alaska 41,90 €

Škornji TIGAR Canada 40,40 €

Škornji TIGAR One 36,50 €

Različni modeli škornjev TIGAR

www.avantura.info

Avantura Trade d.o.o., Ljubljanska c. 44, 8230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

TERMO ŠKORNJI

NAREJENI V EU!

DO -50 °C

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolena. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škornji je udoben in omogoča dolgo trajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja:

- OVČJA VOLNA
- EVNA MATERIAL Z MEŠURČI
- FLIC
- TOPLOTNO IZOLACIJSKA FOLJA

58,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
info@beluga.si, www.beluga.si

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNJEV SE NIŠTE IMELO!

Kljub zapori meje Madžarska ostaja odprta za lovske goste!

Še je čas za lov na jelena v ruku. Odstrel jelena v medalji: 1600 €.

Jelen v Sloveniji: 2.700 € v pavšalu.

Lov s pogonom na divje prašiče v loviščih hrvaških LD ob vikendih v pavšalu za 80 €/dan. Neomejen odstrel vseh kategorij divjih prašičev. Ni doplačila za uplen merjasca.

Španija: 2 dni lova, 3 dni v lovišču in odstrel kozoroga za 3.990 €.

Hrvaška: 1.490 € v pavšalu za lov in odstrel damjaka v ruku v medalji.

Turčija: lov na merjasce z nočnim zalazom. 4 noči lova za 1.490 €. Odstrel prvega merjasca je le 200 €. Lov je mogoč kadarkoli.

Hrvaška: lov s preže, merjasec v medalji 1.500 €, v zlati medalji 2.000 €.

Ris: lov in odstrel v Latviji in Estoniji za 6.500 €, v Rusiji 5.500 €.

Kanada: 29.900 € za 10-dnevni lov in odstrel belega medveda.

Grenlandija: 3 dni lova in odstrel muškarnega goveda 4.500 €, dodatni odstrel: severni jelen 1.990 €, polarna lisica, beli zajec, belke 300 €/dan.

Z nami lahko lovite tudi kozoroga, leva, leoparda, afriške antilope, Marco Polo argali ovna, tara, vapičija, karibuja, bivola ...

Pasat, d.o.o., Ulica Gubčeve brigade 35, 1000 Ljubljana
tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143 > www.pasat.si > info@pasat.si

DOG TRACE

ELEKTRONSKE ovratnice za učenje psa ovratnice proti lajanju nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA DOSTOPNE CENE EVROPSKI IZDELEK 3 LETNA GARANCIJE

akcija -20%

M-NET d.o.o., TEL.: 040 760 760

www.dogtrace.si
e-mail: info@dogtrace.si

VUTE PUŠKARSTVO

Kreplova ulica 2, 2000 Maribor
lovskaoprema.si info@lovskaoprema.si
Tel: 059 108 495

Ob nakupu katerekoli puške Anschütz 1782, med 1.10.2020 in 30.10.2020 prejmete:

DARILO – obrnljiv brezrokavnik Pinewood

MERKEL
Markel Helix
Najhitrejša premovlečna puška

Blaser
Blaser R8

Heym SR30
Premovlečna puška z možnostjo naprožila ("šnelarja") in brez doplačila levo kopito in zaklep!

HAENEL
Haenel Jaeger 10

Na zalogi nočni nastavki PARD!

Prodaja vrhunskih izdelkov

- Optike: Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, Aimpoint, MTC, Pard
- Puške: Merkel, Haenel, Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, CZ, Heym, FX Airguns in Mauser
- Strelivo: RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier&Bellot, Rottweil, Sax, LFB, Nobel Sport Italia
- Oblačila: Chevalier

Izvajamo vsa puškarska dela.

Puškarstvo Špendal

Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana
gsm: 041 399 307, 031 393 664 email: puskarstvo@siol.net
Nova spletna trgovina:
http://guns-spendal.com/shop/

HIKVISION OWL-6

termovizijski monokular

Izjemna cena

549 €

- ⊙ **najcenejša** tovrstna naprava na trgu
- ⊙ omogoča **fotografiranje** in **snemanje videov**
- ⊙ slika je **tekoča** in **brez zakasnitev** - 50-herčno osveževanje slike
- ⊙ zaznavanje toplote do **500 m**
- ⊙ **lahek** in zelo **kompakten**

Nakup je možen na spletni strani www.optics-trade.eu ali v naši **trgovini**. Za več informacij nas pokličite na 031 770 520 (Optics-trade).

OPTICS
TRADE

SLOVARMS

Lovska trgovina SloVArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00

Tel.: 05 620 22 08 Sobota: 09:00 - 13:00

E-mail: info@slovarms.si

RÖWA RÖBLER | AUSTRIA **TITAN 6**

SWAROVSKI OPTIK

Verney-Carron

J.P. SAUER & SOHN
ESTABLISHED 1751

GRS **ZEISS** **STRASSER** **Niggeloh**

STEEL ACTION **MAUSER** **TIKKA**

ShooterKing **STEINER GERMANY** **HAWKE**

LIEMKE **ŠIROK IZBOR NOČNE OPTIKE IN TERMOVIZIJE** **HÄRKILÄ** TRUST YOUR INSTINCT **ENDURANCE 30 WA 1-4 x 24 IR** **REX Jelta**

Vixen **Blaser** **MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE!**

Naša dediščina je ključ do prihodnosti

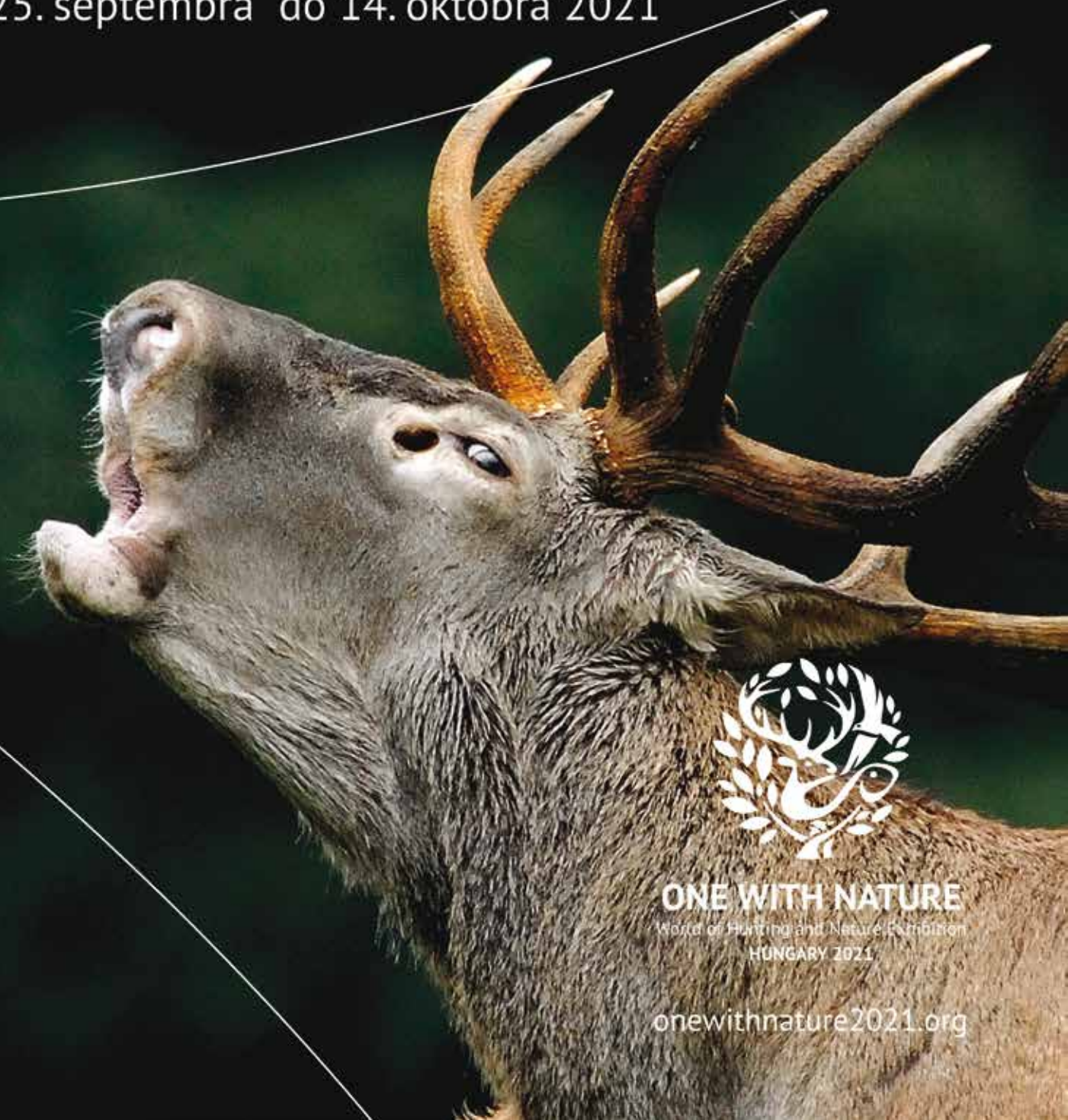
na Madžarskem in po vsem svetu!

Eno z naravo

Svetovna razstava o lovu in naravi

Madžarska

od 25. septembra do 14. oktobra 2021

ONE WITH NATURE

World of Hunting and Nature Exhibition
HUNGARY 2021

onewithnature2021.org